

"Campus för
samhällsutveckling"

Campusplan Örebro universitet 2024

Campus Örebro – Campus Grythyttan – Campus USÖ

Projektlledning och produktion:

inobi

ANALYS → ARKITEKTUR

PROBILITY

kod
KOD ARKITEKTER

AKKA
PLANERING

Förord

För Örebro universitet är campus basen för både utbildning och forskning. Campus är den plats dit vi återkommer, där vi möts, studenter och forskare, lärare och stödfunktioner. Det är vår plats för kontinuerligt kunskapsutbyte och social samvaro. Campus är inte primärt byggnader, platser och stråk, utan människor, samtal och livslånga relationer. Campus är en förtätning av kunskap, en plats där samhället utvecklas och nya idéer föds.

Som ett framstående bredduniversitet, med starka professionsutbildningar och forskning inom flertalet vetenskapliga fält, vet vi att det enda som är konstant är förändring. Fysisk och organisatorisk närhet underlättar tvär- och mångvetenskapliga samarbeten. Målet är att vidga perspektiven för år att bidra till en kunskapsbaserad samhällsutveckling. Genom att samverka både lokalt och globalt sprids den kunskap som finns vid Örebro universitet och gör nytta. På samma sätt ska idéer och behov från omvärlden kunna påverka universitetets verksamhet och utveckling.

I "Campusplan Örebro universitet" drar vi tillsammans upp de strategiska riktlinjerna för framtiden. Även om campus primärt är en mellanmännisklig mötesplats, så ger lokaler, miljöer och byggnader ändå förutsättningar för universitetets verksamheter. De sätter de ramar innanför vilka universitetet kan bedriva sin verksamhet.

JOHAN SCHNÜRER
REKTOR ÖREBRO UNIVERSITET

Framtidens campus kommer att både vara fysiska och virtuella, och vi kommer använda oss av våra lokaler på ett annat sätt än idag. Investeringar i byggnader är resurskrävande, och utgångspunkten är att använda det som redan finns, innan vi tar nya lokaler i anspråk. Vägen till universitetets måluppfyllelse ska ske på ett sådant sätt att det inte förstör vår planet, att det inte bidrar till människors ohälsa eller slösar med samhällets gemensamma resurser.

Under de kommande åren ser vi ingen stor utbyggnation framför oss – samtidigt som universitetet självklart kommer fortsätta att växa och utvecklas. Mer verksamhet ska göras på samma yta, utan att den upplevda kvaliteten försämras. Snarare tvärtom, campus ska i framtiden upplevas som bättre och mer välfungerande.

I campusplanen beskriver vi hur campus existerande kvaliteter kan förstärkas och vidareutvecklas, hur vi tillsammans kan förverkliga vår vision om "campus för samhällsutveckling". På längre sikt finns det gott om plats för universitet att fortsätta växa. Tillsammans med Örebro kommun och andra aktörer ska vi utvärdera hur vi kan förvalta dessa resurser på klokast möjliga sätt.

Vi ser fram emot att tillsammans fortsätta utveckla Örebro universitets campus.

ANNA-KARIN ANDERWALL
FASTIGHETSCHEF AKADEMISKA HUS

Vad är en campusplan?

En campusplan är ett strategiskt visionsdokument tänkt att fungera som ett styrdokument för den långsiktiga utvecklingen av campus fysiska miljöer vid ett lärosäte. Campusplanen tas fram i samverkan mellan lärosäte och fastighetsägare, ofta med deltagande av andra aktörer såsom exempelvis kommun.

Campusplanen behandlar övergripande frågor som rör administrativt eller funktionellt campus.

Det administrativa campus utgörs av de byggnader och miljöer där Örebro universitet eller Akademiska Hus har huvudsaklig rådighet över platsens förvaltande och utveckling. Bortsett från Campus USÖ och Nova-huset vid Campus Örebro är Akademiska Hus fastighetsägare till universitetets byggnader.

Det funktionella campus utgörs i sin tur av alla de kringfunktioner och platser som bidrar till att stärka verksamheten, men som verksamheten och fastighetsägare inte själva råder över, exempelvis utbud av närliggande bostäder, service och rekreativa funktioner.

Innehåll

1. Campusplanen i korthet	6
2. Inledning	10
3. Om Örebro universitet	16
4. Förutsättningar	22
5. Campus Örebro idag	28
6. Campus USÖ och Campus Grythyttan idag	36
7. Vision och mål	40
8. Strategier för måluppfyllelse	43
9. Strukturplan	47
10. Fortsatt arbete	60

01

Campusplanen i korthet

Campusplanen är gemensamt framtagen av Örebro universitet och Akademiska Hus, med syfte att skapa en målbild för utvecklingen av de fysiska miljöerna på Örebro universitets tre campusområden - Campus Örebro, Campus USÖ och Campus Grythyttan. Kapitlet är en sammanfattning av arbetet i form av vision, mål och strategier samt strukturplaner.

VISION OCH MÅL FÖR ÖREBRO UNIVERSITETS CAMPUSOMRÅDEN

Campusplanens vision beskriver ett önskat framtida tillstånd och fungerar som riktmärke för vad den fysiska miljön ska bidra till. Visionen för Örebro universitets fysiska miljöer lyder:

"Campus för samhällsutveckling"

Visionen knyter an till verksamhetens vision om att vara *"Ett framstående universitet för en kunskapsbaserad samhällsutveckling"*. Visionen har också kopplingar till Akademiska Hus Klimat- och energistrategi och den omställning som krävs för att bli klimatneutrala till år 2035. Visionen understryker campusområdenas betydelse för att universitetet ska kunna vara en stark samhällsaktör som bidrar till en hållbar samhällsutveckling.

Visionen kompletteras av fyra övergripande mål som beskriver hur campusområdena bör utvecklas för att på bästa sätt stödja verksamheten i sitt uppdrag, att vara en attraktiv arbets- och livsmiljö samt bidra till en kunskapsbaserad samhällsutveckling, samtidigt som man har en beredskap för utveckling i omvärlden som på olika sätt kan ha påverkan på campusområdena. Campusplanens mål är:

- Campus med utvecklande lärande- forsknings- och samverkansmiljöer.
- Identitetsstarka och levande campus.
- Campus inom planetära gränser.
- Resilienta campus.

STRATEGIER FÖR MÅLUPPFYLLELSE

Sex strategier har formulerats för att arbeta för de mål som satts upp i campusplanen. Strategierna handlar om hur man utvecklar, förvaltar och använder campusmiljöerna. De berör både yttre och inre miljöer och hur mötet mellan dessa olika miljöer ska se ut. Strategierna fokuserar på specifika områden men bidrar i många fall till flera mål. Strategierna som tagits fram är:

- Utveckla campusmiljöerna för en hållbar lokalanvändning.
- Tydliggör campusstruktur och entréer.
- Aktivera mellanrum och gränzoner.
- Fyll campus med liv.
- Öka biodiversiteten.
- Premiera hållbar mobilitet.

SCENARIER FÖR UTVECKLING

Utifrån verksamhetens utveckling de senaste åren och prognoser för framtida utveckling samt Örebro kommuns befolkningsprognoser, har två möjliga scenarier formulerats för hur mycket universitetet kan komma att växa de kommande åren, se scenarierna i faktaruta nedan.

Hur och var tillväxten kommer att ske beror på framtida verksamhetsbeslut. Dessa beslut styr även det exakta lokalbehovet. Campusplanens uppgift är att möjliggöra att olika verksamhetsstrategier kan rymmas på campus. Lokalbehovet påverkas också av i vilken utsträckning universitetet har möjlighet att använda sitt befintliga lokalbestånd mer effektivt och därmed växa där man står. Campusplanens bedömning är att universitetet inte behöver tillskapa mer area, i någon större omfattning fram till 2035, för att kunna klara även det större av de två tillväxtscenarierna. På samtliga tre campusområden ryms fler människor än vad som vistas där idag. Däremot bör äldre delar av lokalbeståndet förnyas för att kunna stötta universitetets önskade utveckling.

De strukturplaner som tagits fram för universitetets tre campusområden förhåller sig till de två möjliga utvecklingsscenarierna och beskriver hur strategierna implementeras i den fysiska miljön.

Utvecklingsscenarier Örebro universitet

Scenarierna utgår ifrån ett nuläge (2022) där antal heltidsanställda (HTE) uppgick till 1 276 och antal helårsstudenter (HST/termin) till 9 510. Sedan 2002 har antal anställda vuxit med 1,8% per år (rikssnitt 1,4%) och studenter 1% per år (rikssnitt 1,5%).

Scenarie 1 antar att utvecklingen fram till 2035, sker likt den senaste perioden (2002-2022), där de anställda ökar över riksnittet och studenternas ökning ligger under riksnittet.

- Heltidsanställda +2%/år: 1 650
- Helårsstudenter +1%/år: 10 800

Scenarie 2 innebär att man till 2035, växer mer än riksnittet för såväl studenter som anställda.

- Heltidsanställda + 3%/år: 1 870
- Helårsstudenter + 2%/år: 12 300

UNDERLAG TILL GRUND FÖR CAMPUSPLANEN

ÖREBRO UNIVERSITETS
VISION- OCH MÅLDOKUMENT

AKADEMISKA HUS
ÄGARDIREKTIV

AKADEMISKA HUS KLIMAT-
OCH ENERGISTRATEGI

ÖREBRO CAMPUS LAB

TIDIGARE UTREDNINGAR
OCH UNDERLAG

CAMPUSPLAN

VISION ÖREBRO UNIVERSITETS CAMPUS

"CAMPUS FÖR SAMHÄLLSUTVECKLING"

Mål 1:

Campus med utvecklande
lärande-, forsknings- och
samverkansmiljöer

Mål 2:

Identitetsstarka och
levande campus

Mål 3:

Campus inom
planetära gränser

Mål 4:

Resilienta campus

STRATEGIER

Strategi 1: Utveckla campusmiljöerna för en hållbar lokalanvändning

Strategi 2: Tydliggör campusstruktur och entréer

Strategi 3: Aktivera mellanrum och gränzoner

Strategi 4: Fyll campus med liv

Strategi 5: Öka biodiversiteten

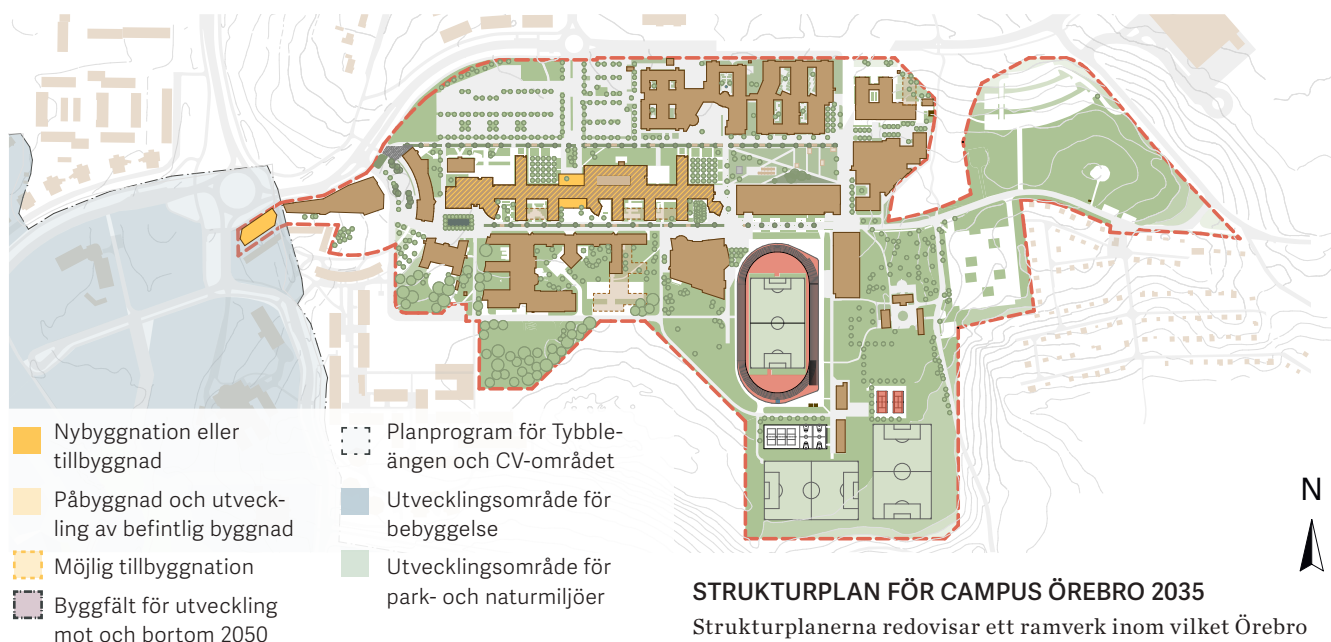
Strategi 6: Premiera hållbar mobilitet

STRUKTURPLANER

AKTIVITETSPLAN

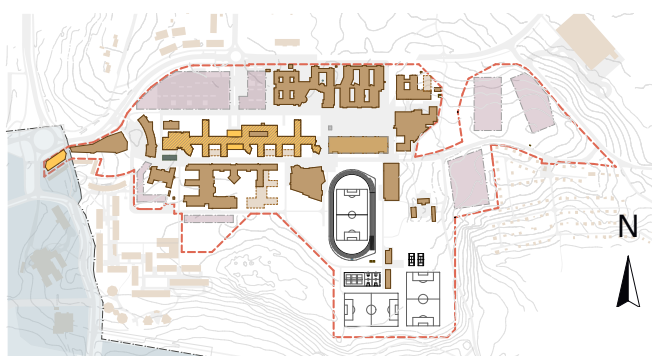
☒	_____
☐	_____
☐	_____

STRUKTURPLAN FÖR CAMPUS ÖREBRO 2035

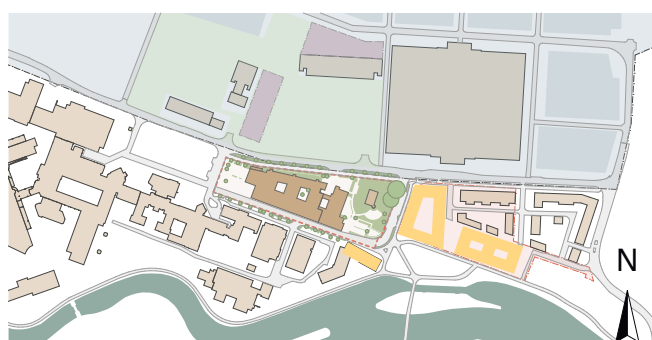
Strukturplanerna redovisar ett ramverk inom vilket Örebro universitets fysiska miljöer bör utvecklas. Fokus ligger på att skapa ett optimalt samspel mellan byggnader, utemiljöer och stråk. När campusplanens strategier omsätts till en strukturplan för Campus Örebro så får den följande huvuddrag:

- Campus tillväxt sker primärt inom existerande byggnader med prioriterad utveckling av campusområdets kärna.
- Campus entré västerut, mot hållplatsen Universitetsplatsen, och norrut längs norra sidan av Långhuset, förstärks och utformas som campus huvudentréer som tydligt annonserar universitet mot sin omgivning.
- Viktiga sekundära entréer till området tydliggörs.
- Befintliga byggnader och lokaler utvecklas, förnyas, omhändertas och underhålls för maximerad livslängd, och för att på bästa sätt svara mot verksamhetens behov.
- Anpassning och ombyggnad av befintliga lokaler prioriteras framför ny- och tillbyggnation.
- Genom nya och utvecklade platsbildningar binds campusområdets olika delar samman.
- Campus "mellanrum", ytor mellan byggnader, platser eller formella lärmiljöer, såsom ex. lärosalar och föreläsningssalar, utformas med omsorg för ökad aktivitet.
- Naturvärden på campus bevaras och förstärks, och viktiga gröna kopplingar tillskapas.
- På campus prioriteras gående och cyklister framför biltrafik.
- Campus "baksidor" utformas för ökad trygghet.

Överst: Campus Örebro - strukturplan 2035.

Ovan: Campus Örebro - strukturplan mot och bortom 2050.

Campus USÖ - framtida strukturplan

Campus Grythyttan - framtida strukturplan

Två av strategierna, *Utveckla campusmiljöerna för en hållbar lokalanvändning* och *Fyll campus med liv*, är inte så framträdande i strukturplanerna som övriga strategier. Det betyder dock inte att de är mindre viktiga. Hållbar lokalanvändning syftar till att med utvecklad verksamhetsnytta använda de fysiska resurser som redan existerar på ett mer effektivt sätt. Det är ett kontinuerligt arbete, i huvudsak inne i byggnader, som på sikt kan ge stor effekt på campus struktur och dess miljöer. Genom att öka attraktiviteten och optimera användningen av lokalerna kan lokalbehovet minska.

Att fylla campus med liv handlar om hur universitetet använder hela campus mer och även upplåter delar av det till andra aktörer som bidrar med liv. Bägge dessa strategier omsätts i campusplanens aktivitetsplan till konkreta initiativ.

	Campus med utvecklande lärande-, forsknings- och samverkansmiljöer	Identitetsstarka och levande campus	Campus inom planetära gränser	Resilienta campus
Utveckla campusmiljöerna för en hållbar lokalanvändning				
Tydliggör campusstruktur och entréer				
Aktivera mellanrum och gränzoner				
Fyll campus med liv				
Ökad biodiversitet				
Premiera hållbar mobilitet				

Strategiernas koppling mot campusplanens mål.

Utvecklingsförslag i urval

Campus centrala delar och dess koppling till omgivande byggnader och platser binds samman genom utvecklandet av en "sociodrom", en bana full av liv. De redan idag starka väst-östliga stråken förstärks med nord-sydliga kopplingar och stråken berikas med grönska och fler vistelseytor. Konceptet förstärker den sociala såväl som gröna strukturen på campus och ger bättre förutsättningar för gående och cyklister.

Fakultetsgatan utvecklas som en viktig del av Sociodromen med vistelseytor längs stråket, mer grönska, ökad tillgänglighet och designerade ytor för gående och cyklister. En förutsättning för utvecklingen av Fakultetsgatan är att begränsa biltrafiken på gatan. Campusplanen föreslår att infarterna till parkeringsplatserna nordväst på campus flyttas till infartsgatan ifrån Universitetsgatan.

Långhuset utgör campus ryggrad och campusplanen föreslår en utveckling av huset för att stärka byggnadens roll och funktion på campus och göra det mer välkomnade och tillgängligt för alla som vistas på campus. Långhusets entréer tydliggörs och kontakten till omkringliggande stråk förstärks och husets norra entré utformas för att signalera campus huvudentré. Till byggnaden adderas en våning och lokalerna rustas upp och utvecklas för att på bästa sätt svara mot verksamhetens behov.

Campusplatsen norr om Gymnastikhuset utvecklas till en campuspark med en förstärkt grönstruktur genom större artrikedom och flerskiktad grönska. Parken kompletteras med fler sittplatser och möjlighet till olika typer av aktiviteter.

Byggnaden U8, den planerade byggnaden i väster, eller platsen för U8, utvecklas för att annonsera universitetet mot omkringliggande stad och leda folk in mot campusområdet.

Universitetsplatsen utvecklas med enkla medel för att visuellt knyta an bättre till övriga campus, och en strategi tas fram för att aktivera torget framför Novahuset.

Expansionsmöjligheter och en långsiktig utveckling

En del i arbetet med campusplanen är att se på en långsiktig strategisk utveckling av campus och säkerställa att det finns markresurser för universitetets expansion. Inom Akademiska Hus fastighet (Universitetet 1) kan universitetet mer än fördubbla sin verksamhetsyta. Denna utveckling kan dessutom till största del ske inom ramen för gällande detaljplaner/stadsplaner. Campusplanen föreslår en utveckling där campus växer inifrån och ut med en förtätning inom och runt Sociodromen.

STRUKTURPLANER FÖR CAMPUS USÖ OCH CAMPUS GRYTHYTAN

Strukturplanerna för Campus USÖ och Campus Grythyttan illustreras utan tidshorisont. Utvecklingen på dessa två campusområden är mer beroende av verksamhetsbeslut. För dessa campus redovisas hur markresurser bör säkras för att möjliggöra expansion på lång sikt.

För både Campus USÖ och Campus Grythyttan illustreras byggnader på mark som projektägarna, Örebro universitet och Akademiska Hus, inte har rådighet över. Utveckling av dessa platser kräver en dialog med respektive kommuner samt på Campus USÖ med Region Örebro Län. Redan idag finns det på båda campus pågående detaljplanarbeten. På Campus Grythyttan handlar det om ett bostadsområde nordost om campus som kräver en angoringsväg genom campusområdet och för Campus USÖ har en detaljplaneprocess initierats för området direkt öster om campus och norr om campus finns ett planprogram för utveckling av CV-området, där Jernhusen och Örebro kommun planerar en helt ny stadsdel. Markresurser inom CV-området bör säkras för universitetets möjliga framtida expansion.

02

Inledning

Kapitlet ger en bakgrund till projektet och beskriver dess syfte, omfattning och inriktning. Vidare presenteras projektorganisationen samt hur projektet har genomförts.

BAKGRUND

En campusplan ska hållas aktuell och Akademiska Hus har som ambition att den ska ses över vart femte år. Den senaste campusplanen för Örebro universitet upprättades 2015. Denna nya campusplan har tagits fram i samverkan mellan Örebro universitet och Akademiska Hus, och arbetet har genomförts enligt Akademiska Hus metod för campusutveckling.

2015 antog Akademiska Hus en klimat- och energistrategi som till hög grad påverkar utvecklingen av campus. Strategin uppdateras 2021 med målsättningen att vara klimatneutrala år 2035. Detta har varit en av flera styrande faktorer i arbetet.

Campusplanen bygger, bland annat, vidare på arbetet med Örebro Campus Lab, ett samarbetsprojekt mellan Örebro universitet och Akademiska Hus som genomfördes mellan 2018 och 2022. Syftet med initiativet var att bidra till att utveckla en utbildnings- och forskningsmiljö i hållbar och digital framkant.

SYFTE OCH MÅLSÄTTNINGAR MED CAMPUSPLANEN

Syftet med projektet är att klarlägga Örebro universitets långsiktiga behov av fysiska miljöer, såväl inne som ute, på Campus Örebro, Campus USÖ och Campus Grythyttan genom att:

- Peka ut riktningen för en attraktiv miljö för forskning, utbildning och samverkan.
- Ta fram strategier för utvecklingen av den fysiska miljön, inklusive expansionsytor, grönområden, stråk och koppling, mobilitet, digitalisering, campusnära bostäder mm.

Målet är att ta fram en ny campusplan med tillhörande aktivitetsplan, som ger ramverket för framtida utveckling av Örebro universitets campusmiljöer. Den nya campusplanen ska ha fokus på övergripande frågor såsom klimatneutralitet och hållbarhet med sikte på år 2035, men även beskriva campusutvecklingen med sikte mot och bortom år 2050.

OMFATTNING, INRIKTNING OCH FÖRUTSÄTTNINGAR

Campusplanen omfattar de fysiska miljöerna för Örebro universitets tre campusområden, Campus Örebro, Campus USÖ och Campus Grythyttan. Campus Örebro är Örebro universitets huvudsakliga campusområde och har därför fått ett större utrymme i arbetet, men visionen, målen och strategierna som formulerats inom ramen för arbetet är övergripande och gäller

för samtliga tre campusområden. Campus Örebro och Campus USÖ är belägna nära varandra inom Örebro kommun och Campus Grythyttan ligger 7,5 mil nordväst om Campus Örebro i Hällefors kommun.

Utöver projektägarna Örebro universitet och Akademiska Hus har Örebro kommun och Region Örebro Län utgjort en viktig del av projektgruppen.

Om projektägarna

Örebro universitet

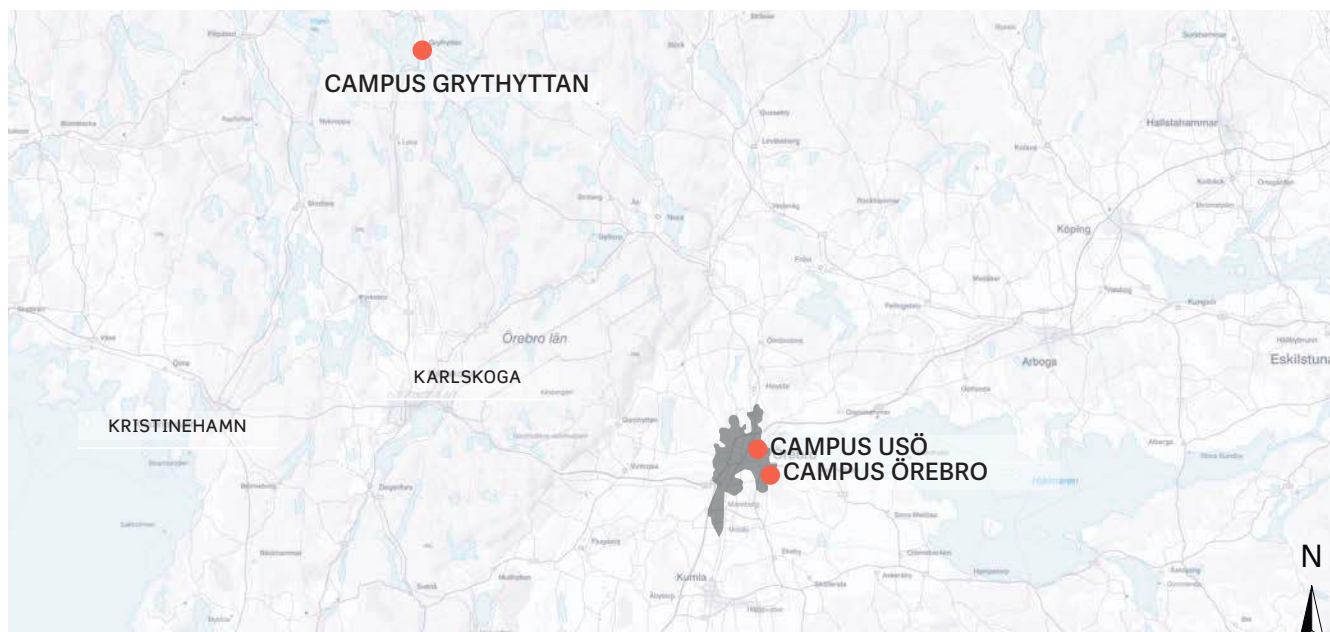
Örebro universitet är ett framstående bredduniversitet med starka professionsutbildningar och forskning som spänner över inte mindre än 36 ämnen inom flertalet vetenskapliga fält.

Örebro universitet har samlat spetskompetens inom tre områden: AI och robotik, Mat och hälsa och Föroreningar och samhälle. I profilområdena möts expertis över ämnesgränser med målet att vidga perspektiven inom utbildning, forskning och samverkan för att bidra till en kunskapsbaserad samhällsutveckling. Allt vilar på en mångvetenskaplig plattform med målet att verka för en hållbar framtid.

Akademiska Hus

Akademiska Hus är ett av landets största fastighetsbolag. Tillsammans med universitet och högskolor stärker Akademiska Hus Sverige som kunskapsnation, genom att bygga, utveckla och förvalta miljöer för utbildning, forskning och innovation. Akademiska Hus byggnadsbestånd finns över hela landet – från Luleå i norr till Malmö i söder. I husen studerar, forskar och arbetar runt 320 000 personer.

Akademiska Hus är ett statligt ägt fastighetsbolag och har därför ett särskilt ansvar att ligga i framkant vad gäller hållbarhet. I Akademiska Hus långsiktiga strategi ligger ökad samverkan med Sveriges lärosäten i fokus.

Karta som visar var de olika campusområdena är belägna

Andra aktörer med påverkan på Örebro universitets campusområden är Hällefors kommun där Campus Grythyttan är beläget och Örebroporten som äger Novahuset vid Campus Örebro. Dessa aktörer har involverats i arbetet genom möten och workshops.

Campusplanen är ett övergripande strategiskt dokument och hanterar ej frågor som rör verksamhetsutveckling eller specifika frågor kring exempelvis byggnadsutveckling/-gestaltning. De utvecklingsidéer som presenteras i de sista kapitlen i campusplanen ska ses som en utgångspunkt för en framtida utveckling och kräver i flera fall ytterligare utredningar innan genomförande.

GENOMFÖRANDE

Campusplanen är gemensamt framtagen av Örebro universitet och Akademiska Hus och arbetet genomfördes under 2023-2024.

Projektorganisation

En styrgrupp, projektledning och projektgrupp utgjorde projektets organisation. Styrgruppen bestod av representanter ifrån Örebro universitet och Akademiska Hus, och har haft möten varannan månad för fastställande av viktiga beslut gällande campusplanens riktning.

Projektgruppen hade en bredare representation med 17 deltagare inklusive projektledningen. Projektägarna, Akademiska Hus och Örebro universitet fick här sällskap av representanter från Örebro kommun och Region Örebro Län. Örebro universitet hade representanter från campusavdelningen, de tre olika fakulteterna samt studentkåren. Som konsultstöd fanns projektledare och arkitekt med genom hela arbetet och trafikonsult och landskapsarkitekt med i delar av arbetet. Projektgruppen träffades på plats i Örebro ca. en gång i månaden och mötena förbereddes och leddes av projektledningen.

Campus Örebro - Fakultetsgatan upp mot Musikhögskolan

Campus USÖ - Hus X, östra entrén

Campus Grythyttan - Måltidens Hus

Workshops

Fyra workshops genomfördes under projektets gång för en bredare insamling av idéer och tankar gällande Örebro universitets campus idag och i framtiden samt förankring av arbetet. Vid de första två workshoparna diskuterades effektmål med campusplanen, d.v.s. vad arbetet med campusplanen ska leda till.

Den första och den fjärde workshopen genomfördes med rektors ledningsråd. Den första workshopen användes för att peka ut en riktning för campusplanen och samla in tankar om campusområdenas styrkor och svagheter idag. Vid den fjärde workshopen gavs samma grupp möjlighet att kommentera på det arbete som genomförts.

Den andra workshopen var med en grupp ifrån Akademiska Hus. Precis som vid den första workshopen med rektors ledningsråd diskuterades effektmål med campusplanen. Workshopen handlade också om hur Akademiska Hus centrala strategier och ramverk kan påverka arbetet med campusplanen för Örebro universitet.

Vid den tredje workshopen samlades en grupp från Örebro universitet, Akademiska Hus, Örebro kommun och Örebroporten, alla med särskild expertis eller insyn i frågor som behandlas i campusplanen. Gruppen gav återkoppling på campusplanen utifrån sina respektive utgångspunkter och kompetens.

SÅ ÄR CAMPUSPLANEN UPPBYGGD

Campusplanen för Örebro universitet ska kunna läsas av personer som aldrig har besökt Örebro universitets campusområden såväl som av de som till vardags arbetar med utveckling av dessa miljöer. Campusplanen utgår ifrån att den som läser har en grundläggande kunskap om Örebro universitet och till viss mån erfarenhet av campusplanering eller lokalutveckling.

Uppbyggnaden av campusplanen och kapitlens ordning följer i huvudsak Akademiska Hus metod för campusutveckling som följer sju steg: *Uppstart, Analys, Vision, Gestaltning, Förankring, Genomförande* och genom hela processen *Kommunikation*.

Kapitel 1, *Campusplanen i korthet*, ska fungera som en sammanfattning av det arbete som gjorts och redovisa resultatet. Kapitlet kan fungera som en kortversion av campusplanen och därmed läsas fristående ifrån resterande kapitel.

Kapitel 2, *Inledning*, det här kapitlet, redogör för projektets bakgrund, syfte och omfattning samt beskriver dess genomförande.

Kapitel 3, *Om Örebro universitet*, beskriver verksamheten idag och hur den historiskt växt fram på platserna för Örebro universitets campusområden. Här beskrivs hur universitetet ser på sin framtida utveckling och särskilda satsningar med påverkan på universitetets fysiska miljöer.

Kapitel 4, *Förutsättningar*, beskriver yttre omvärldsfaktorer med påverkan på Örebro universitets campusområden. Inledningsvis beskrivs globala trender och samhällsutveckling för att sedan landa i utveckling i närområdet med påverkan på campus.

Kapitel 5, *Campus Örebro idag*, innehåller en nulägesanalys av Örebro universitets huvudcampus. Kapitlet beskriver områdets struktur, funktion och roll idag och dess utmaningar och möjligheter. Ett uppslag i slutet av kapitlet innehåller information om Örebro Campus Lab som genomfördes på Campus Örebro.

Kapitel 6, *Campus USÖ och Campus Grythyttan idag* beskriver, likt föregående kapitel, områdena idag och dess möjligheter och utmaningar.

I Kapitel 7, *Vision och mål*, beskrivs den vision och de mål som utarbetats för Örebro universitets fysiska miljöer. Visionen och målen har en stark koppling till Örebro universitets egna mål- och visionsdokument och målen har dessutom inspirerats av Akademiska Hus modell för hållbarhetsfrågor som del av metoden för campusutveckling.

Kapitel 8, *Strategier för måloppfyllelse*, beskriver övergripande de strategier som utarbetats för att nå målen för campusplanen. Strategierna är formulerade för att kunna implementeras på vilket som helst av Örebro universitets campusområden.

I Kapitel 9, *Strukturplan*, gestaltas och beskrivs hur strategierna implementeras på respektive campus. Här presenteras strukturplaner för framtida utveckling fram till 2035 respektive mot och bortom 2050 för Campus Örebro. För Campus USÖ och Campus Grythyttan beskrivs en framtida, men ej tidssatt, utveckling. Strukturplanerna ska inte ses som färdiga framtidsbilder utan mer som förslag och idéer på hur man kan arbeta för att nå de mål som satts upp.

Kapitel 10, *Fortsatt arbete*, beskriver det viktiga arbete som projektägarna har framför sig när arbetet med att ta fram campusplanen är avslutat. Inom ramen för campusplanen har en aktivitetsplan tagits fram som listar projekt, utredningar och aktiviteter av olika omfattning, som vid genomförande bidrar till att förverkliga campusplanens mål och strategier. Aktivitetsplanen redovisas i separat dokument.

Campus Örebro idag

BILBERGSKA

MUSIKHÖGSKOLAN

ÖSTRA MARK

IDROTTHALLEN

GYMNASTIKHUSET

CAMPUSPLATSEN

RÖDA PAVILJONGEN

UNIVERSITETSBIBLIOTEKET

UNIVERSITETSSTRÅKET

TEKNIKHUSET

ANNEXET

STUDENTGATAN

Flygfoto över Campus Örebro 1975, visar läget innan byggnation av Långhuset

03

Om Örebro universitet

Kapitlet består av två delar där den första beskriver hur Örebro universitets campusområden har växt fram tillsammans med verksamheten. Den andra delen beskriver verksamheten idag och de faktorer som har påverkan på den fysiska miljön och verksamhetens lokalbehov.

ÖREBRO UNIVERSITETS CAMPUS – EN KORT HISTORIK

När Örebro universitetet bildades 1999 hade det bedrivits högre utbildning i Örebro sedan 1960-talet. 1967 startade Uppsala universitet en filial i Örebro. Platsen som togs i anspråk var ett område söder om stadsdelen Almby och detta område kom att utvecklas till Örebro universitets huvudcampus, vilket i campusplanen benämns som Campus Örebro. Campusområdet etablerades som ett externcampus där val av plats i hög grad påverkades av tidens planeringsideal där samhällsfunktioner separerades. Högre utbildning placerades då i utkanten av städer för möjlighet till expansion. De första nya byggnaderna planerades av Byggnadsstyrelsen i Örebro i slutet av 60-talet och 1969 tillkom den första byggnaden på platsen för dagens campus, Gymnastik- och idrottshuset. Samtidigt som Gymnastik- och idrottshuset byggdes färdigställdes även de första studentbostäderna sydväst om dagens campusområde.

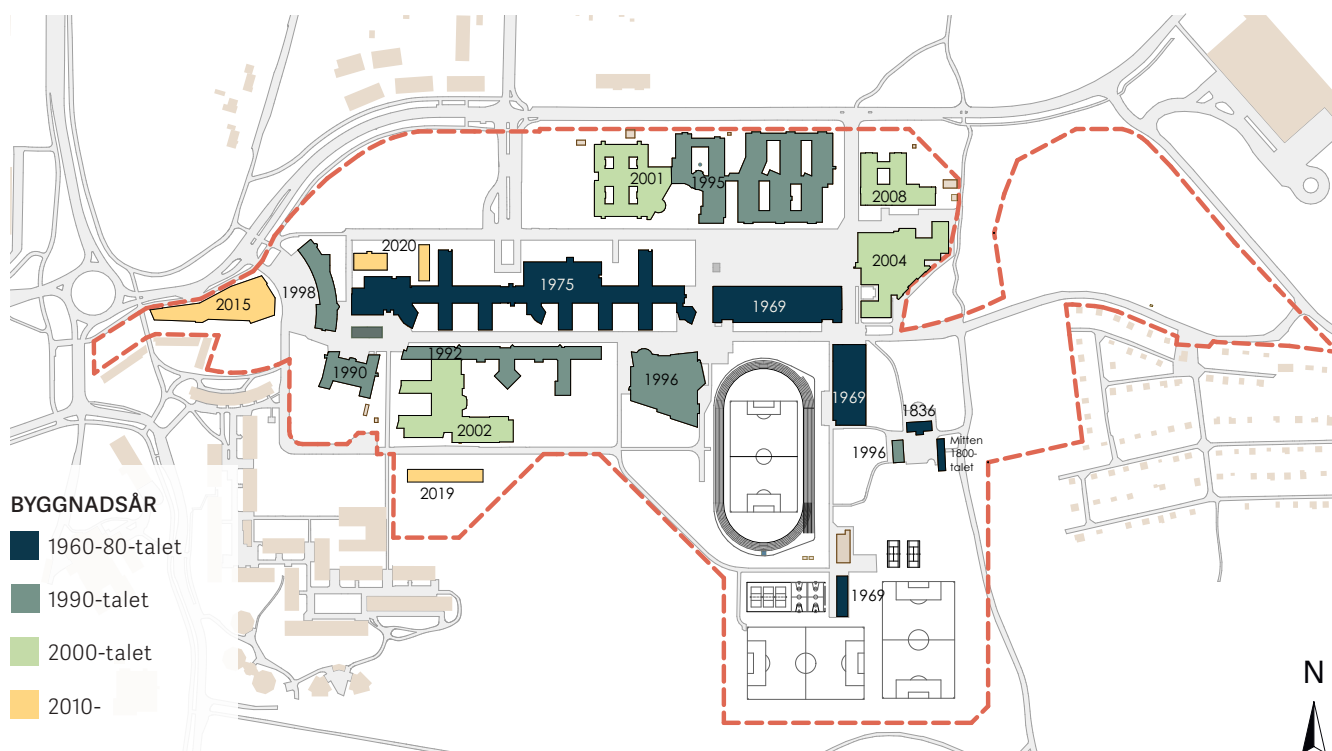
Högskolan i Örebro bildades 1977 genom en sammanslagning av universitetsfilialen, Gymnastik och Idrottshögskolan (GIH), förskollärarseminariet samt Socialhögskolan. År 1978 blir även Musikpedagogiska institutet en del av Högskolan i Örebro.

En plan för utvecklingen av campusområdet togs fram 1996 gemensamt av Akademiska Hus och Högskolan i Örebro.

Planen visar på olika tidshorisonter och utbyggnadsscenarier och bygger vidare på den etablerade öst-västliga campusstrukturen. Den beskriver att en framtida expansion av universitetets verksamhet bör ske genom markförvärv österut. Sedan dessa tidigare planer har, i senare planering, blicken vänts västerut då man har sett ett värde i att möta stadens expansion. Genom senare års detaljplanering har universitetet alltmer växt västerut och arbetat för kopplingar mot exempelvis NetCityområdet och den växande stadskärnan. I dagsläget driver Örebro kommun planprogram, parallellt med en detaljplan, för utveckling av området Tybbleängen sydväst om campusområdet och Rudbecksgatan som går norrut utvecklas mer och mer till en stadsgata.

Etablering av Campus Grythyttan

1993 startas en akademisk utbildning för servitörer och kockar i Grythyttan som del av Högskolan i Örebro. På platsen byggs Måltidens hus och Kärnhuset. Måltidens hus utgör den svenska paviljongen från världsutställningen i Sevilla 1992. 2007 kompletterades campus med Hälsans hus som fram till 2024 har inrymt studentverksamhet och ett gym samt idrottshall.

Karta som visar när Campus Örebros byggnader uppfördes.

Etablering av Campus USÖ

Universitetets senaste campus, Campus USÖ, invigdes 2014. Vårdutbildning har bedrivits vid högskolan sedan 1990-talet och 2010 fick Örebro universitet examenstillstånd för att utbilda läkare. Campus USÖ etablerades på området för Örebro universitetssjukhus. Hus X, byggnaden på Campus USÖ, innehåller undervisningslokaler för läkarutbildningen, forskningslokaler för universitetets medicinska forskning samt Region Örebro läns kliniska forskningscentrum (KFC). Sedan invigningen har Hus X på Campus USÖ byggts till i två etapper, 2020 och 2023.

ÖREBRO UNIVERSITETS VERKSAMHET

Universitetet är ett framstående bredduniversitet med 85 olika utbildningsprogram och 610 fristående kurser. De professionsinriktade utbildningarna utgör en stabil bas i universitetets utbildningsutbud. Örebro universitet utbildar bl.a. läkare, sjuksköterskor, lärare, ingenjörer, musiker och jurister.

Universitetets åtta institutioner utgör tillsammans fakulteterna: Fakulteten för ekonomi, natur- och teknikvetenskap (ENT), Fakulteten för humaniora och socialvetenskap (HS) och Fakulteten för medicin och hälsa (MH). Två av fakulteterna, ENT och MH har idag verksamhet vid två olika campus. På Campus Grythyttan finns Restaurang och hotellhögskolan och institutionen för Medicinska vetenskaper har Campus USÖ som hemvist. På s. 20 visas en karta som redovisar var de olika institutionernas huvudsakliga hemvist är.

Universitetets tillväxt

Örebro universitet har idag ca. 15 000 studenter och 1 600 anställda, vilket motsvarar ca. 9 500 helårsstudenter (HST)/

termin och ca. 1 300 anställda heltidsekvivalenter (HTE).

De senaste 20 åren har Örebro universitet haft en stabil tillväxt där antal studenter har växt med 1%/år och antal anställda 1,8%/år. Jämfört med rikssnittet så ligger tillväxten på studentsidan under (1,4%) och de anställda över rikssnittet (1,5%).

Örebro universitet förutser en fortsatt tillväxt kommande år i paritet med de gångna åren. Man ser att ett större antal anställda bidrar till ökad och förbättrad forskning och utbildning och större möjligheter till samverkan med näringslivet. Vidare ser universitetet ett stort behov av att öka den lärarledda undervisningen.

Precis som inom utbildningen har Örebro universitet en bredd i sin forskning som bedrivs inom 36 olika ämnen fördelade över vetenskapsområdena humaniora-samhällsvetenskap, medicin, naturvetenskap och teknik.

Universitetet har ambitioner om en fortsatt tillväxt inom forskningen, genom att satsa ännu mer på spetsmiljöer, framförallt inom profilområdena AI och robotik, Mat och hälsa och Föreningar och samhälle.

På forskningssidan såväl som i utbildningen strävar universitetet efter ökade internationella samarbeten och utbyten. Inom de olika forskningsfälten består grupperna av forskare ifrån hela världen. För att bedriva framgångsrik forskning och kunna sprida forskningen till omgivande samhälle är samverkan en nyckel. Örebro universitet arbetar aktivt för nyttiggörande genom exempelvis samverkan med näringslivet.

Inom flera forskningsfält går utvecklingen väldigt snabbt och det är av stor vikt att universitetets fysiska miljöer inte begränsar dessa framsteg. Det är därför av vikt att ha beredskap för att kunna möta framtida behov, i form av ex. detaljplaner, markreserver och strategier för omställning av lokaler.

Robotlab - Centrum för tillämpade autonoma sensorsystem vid Örebro universitet

Learning lab - en pedagogisk testmiljö i Långhuset, Campus Örebro

Ett campusbaserat universitet

Örebro universitet är ett campusbaserat universitet vilket innebär att fokus ligger på campusbaserad undervisning och arbete, med stöd i digital teknik. En klar tyngdpunkt ligger på de campusbaserade utbildningarna och distansutbildningar erbjuds i mindre omfattning. I en samtid där digitaliseringen gjort det möjligt att studera på universitet över hela världen, får universitetets fysiska miljöer en större betydelse i val av universitet. För många studenter är det studiesociala livet lika viktigt som själva utbildningen och campus som fysisk plats, och dess möjligheter, blir därför av stor vikt i konkurrens med andra likvärdiga utbildningar nationellt och internationellt.

Under coronapandemin gjordes ett flertal studier världen över om betydelsen av campus som fysisk plats. Studier visade att personer med väl etablerade sociala och professionella nätverk inte drabbades lika hårt av distanseringen från den fysiska platsen. Det är lättare att upprätthålla kontakter digitalt än att skapa nya. För många studenter är studietiden den tid man skapar både sociala och professionella nätverk för framtiden och det är därför av stor betydelse att planera campus för att möjliggöra möten och samvaro. Gestaltning och utformning av den fysiska miljön har förmåga att hindra såväl som stimulera fysiska möten.

Lärmiljöer som möjliggör högskolepedagogik i framkant

I universitetets mål- och visionsdokument står, "Genom högskolepedagogisk utveckling och utbildning i framkant skapar vi förutsättningar för studentens aktiva lärande." På Örebro universitet finns Högskolepedagogiskt centrum som arbetar verksamhetsnära och erbjuder stöd till de lärare som vill utveckla sin pedagogiska kompetens.

En viktig del är hur lärmiljöer utformas och används för att stimulera till aktivt lärande. Högskolepedagogiskt centrum arbetar för att skapa och utveckla lärmiljöer och erbjuder stöd i hur dessa miljöer nyttjas på bästa sätt. Genom flexibel möblering eller mer studentcentrerad möblering i smågrupper

möjliggör man en mer varierad pedagogik utformad efter specifika lärmoment och ett mer aktivt lärande.

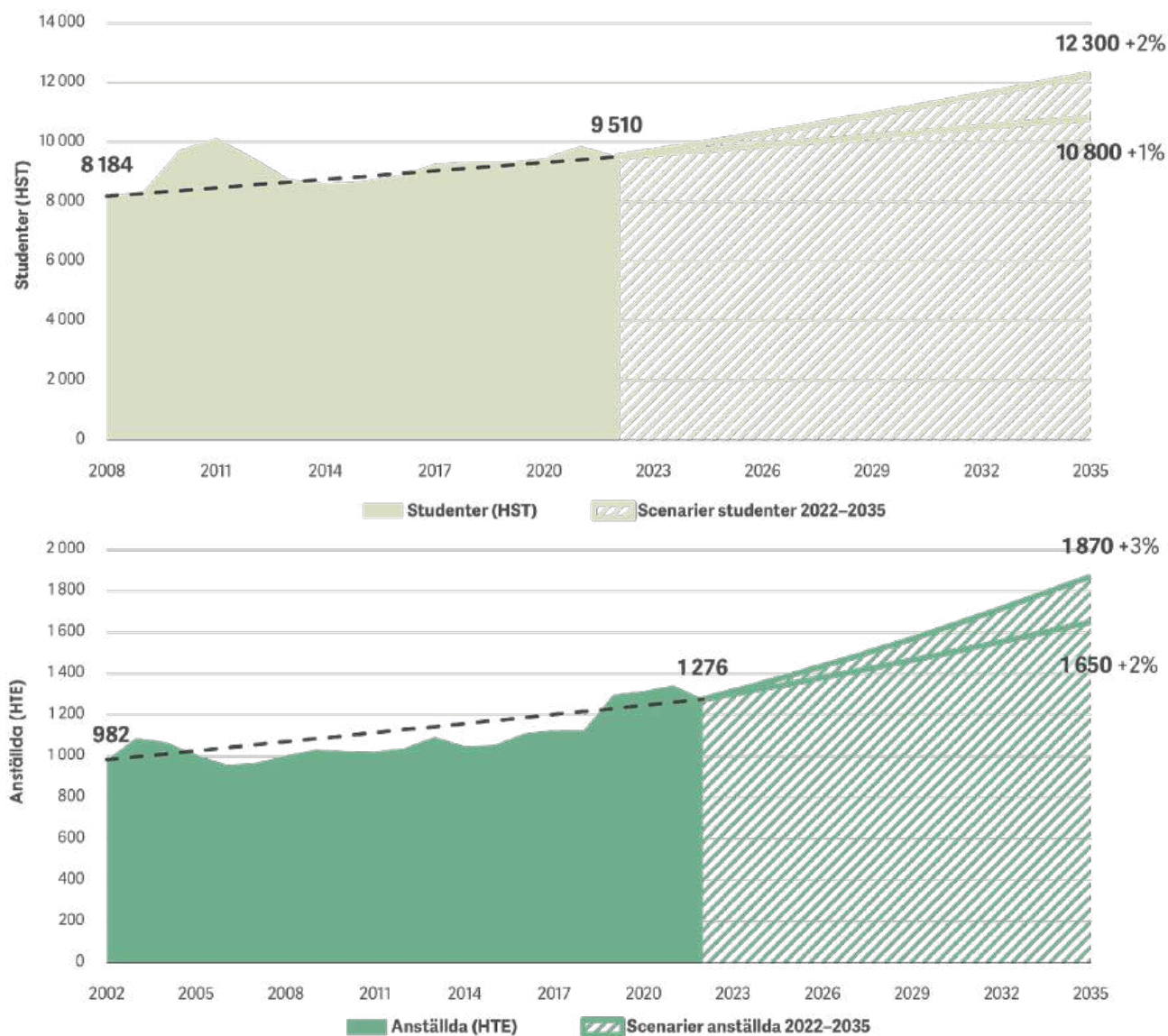
I Långhuset ligger Örebro universitets Learning Lab – en testbädd för utveckling av framtidens lärmiljöer och ett samarbete mellan Örebro universitet och Akademiska Hus. Vid sidan av de fysiska miljöernas utformning har digitalisering en stor påverkan på utvecklingen av framtidens lärmiljöer. Det innebär inte att alla lärmiljöer behöver vara avancerade och högteknologiska men det gäller att ha en medvetenhet om hur man använder digital teknik på bästa sätt i undervisningen. I Learning Lab finns en prototyp till ett VR-center som möjliggör utforskande av hur en virtuell miljö skulle kunna bidra till forskning och vara ett stöd i undervisningen och till olika praktiska moment inom utbildningen.

Digitala och virtuella campus

Utöver högteknologisk forskning som en del av sin identitet ser Örebro universitet en framtid där campus generellt har fler inslag av digital teknik. Universitetet ser bland annat att en större digitalisering av campus kan användas som medel för att utveckla arbets- och utbildningsmiljöer, främja samarbeten och social interaktion, insamling av data gällande lokaler samt för automatisering av olika tjänster och arbetsuppgifter.

ORU Innovation arena

Innovationsarenan invigdes år 2020 och möjliggör samverkan mellan studenter, forskare, offentlig sektor och näringsliv. Det är en fysisk plats som består av byggnaderna Labbet och Hubben med lokaler anpassade för en rad olika aktiviteter. Byggnaderna uppfördes som testbyggnader med en tanke om att senare inkorporera dessa funktioner i andra byggnader. Sedan dess har det beslutats att Labbet, som är en testhall, kommer att vara kvar när Hubben demonteras. Att skapa en fysisk plats för den här typen av möten och samverkan är ett steg i att verka nyttiggörande och gå från idé till samhällsutveckling.

Utvecklingsscenarier Örebro universitet

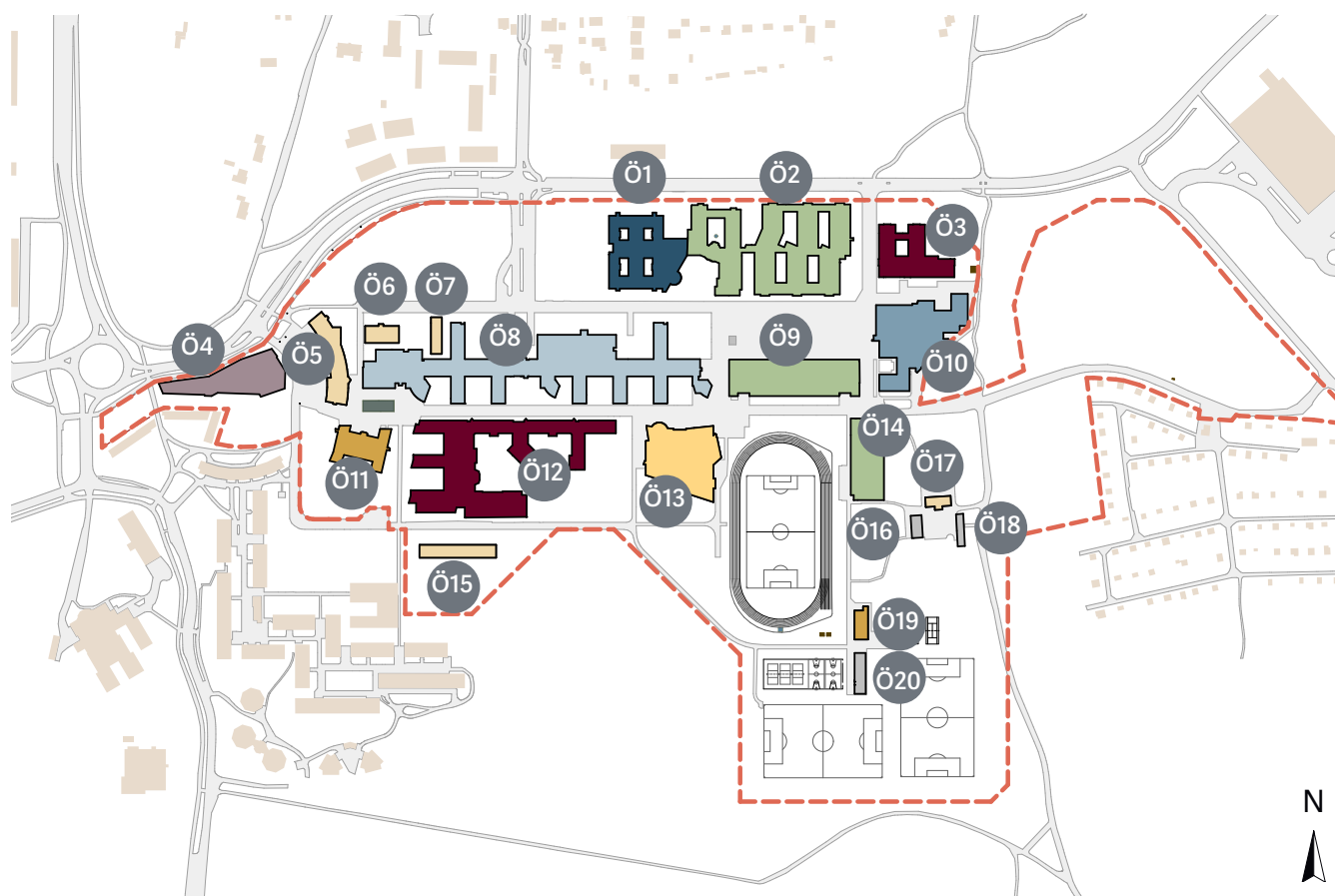
Graferna ovan illustrerar utvecklingen av antal helårsstudenter (HST) respektive heltidsanställda (HTE) utgående ifrån två olika utvecklingsscenarier som har arbetats fram inom ramen för campusplanen. Scenarierna bygger på Örebro universitets utveckling de senaste åren samt Örebro kommuns befolkningsprognoser. Scenarierna är utformade för att planering av campus ska ha beredskap för olika typer av verksamhetsutveckling samt yttre påverkan. Scenarierna utgår ifrån ett nuläge (2022) där antal heltidsanställda var 1 276 och antal helårsstudenter (HST/termin) var 9 510. Sedan 2002 har antal anställda vuxit med 1,8% (rikssnitt 1,4%) och studenter 1% (rikssnitt 1,5%).

Scenarie 1 antar att utvecklingen fram till 2035, sker likt den senaste perioden där de anställda ökar över riksnittet och studenternas ökning ligger under riksnittet. Campusplanen utgår ifrån att utvecklingen inte kommer att vara lägre än visat i Scenarie 1.

- Heltidsanställda +2%/år: 1 650
- Helårsstudenter +1%/år: 10 800

Scenarie 2 innebär att man till 2035, växer högre än riksnittet för såväl studenter som anställda. Campusplanen utgår ifrån att utvecklingen inte kommer att överstiga siffrorna i Scenarie 2.

- Heltidsanställda + 3%/år: 1 870
- Helårsstudenter + 2%/år: 12 300

EKONOMI, NATUR OCH TEKNIKVETENSKAP

- Handelshögskolan
- Naturvetenskap och teknik
- Restaurang och hotellhögskolan

HUMANIORA OCH SOCIALVETENSKAP

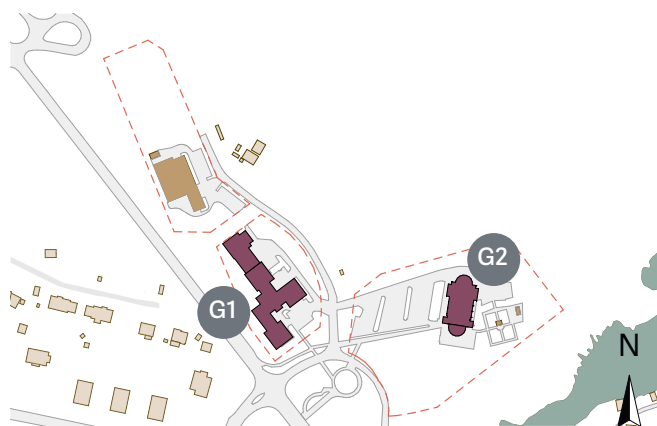
- Humaniora, utbildnings- och samhällsvetenskap
- Beteende-, social och rättsvetenskap
- Musikhögskolan

MEDICIN OCH HÄLSA

- Hälsovetenskaper
- Medicinska vetenskaper

UNIVERSITETSGEMENSAMMA FUNKTIONER

- Lednings- och stödfunktioner, samverkansarenor
- Bibliotek
- Studentverksamhet

Kartbilderna visar var majoriteten av respektive institution är verksam.

	OMRÅDE/BYGGNAD	HUVUDSAKLIG ANVÄNDNING	KVM LOA	KVM BTA	BTA/LOA	BYGGNADSÅR
CAMPUS ÖREBRO						
Ö1	Forumhuset	Undervisning, kontor	8 468	10 390	1,23	2001
Ö2	Prismahuset	Undervisning, kontor, labb	14 476	17 196	1,19	1995
Ö3	Bilbergska huset	Undervisning, kontor, labb	5 404	8 601	1,59	2008
Ö4	Novahuset	Undervisning, kontor	8 412*	9 469	1,13**	2015
Ö5	Entréhuset	Kontor	4 714	5 703	1,21	1998
Ö6	Labbet	Flexibel	517	742	1,44	2020
Ö7	Hubben	Flexibel	490	615	1,26	2020
Ö8	Långhuset	Undervisning, kontor	18 611	26 741	1,44	1975
Ö9	Gymnastikhuset	Undervisning, idrott	5 156	6 156	1,19	1969
Ö10	Musikhögskolan	Undervisning, kontor	9 225	11 268	1,22	2004
Ö11	Kårhuset	Studentverksamhet	1 382	1 589	1,15	1990
Ö12	Teknikhuset	Undervisning, kontor, labb	13 412	16 552	1,23	1992, 2002
Ö13	Universitetsbiblioteket	Bibliotek	6 800	8 693	1,28	1996
Ö14	Idrottshallen	Idrott	2 086	2 350	1,13	1969
Ö15	Annexet	Kontor	1 822*	1 904	1,05**	2019
Ö16	Västra flygeln	Bostäder	319	400	1,25	1996
Ö17	Östra mark	Konferens	333	449	1,35	1836
Ö18	Garaget	Övrig byggnad	244	273	1,12	Mitten av 1800-talet
Ö19	Röda paviljongen	Studentverksamhet	282	328	1,16	1975
Ö20	Idrottsförrådet	Förråd	324	362	1,12	1969
			ca. 102 500	ca. 129 800		
GRYTHYTAN						
G1	Kärnhuset	Undervisning	2 151*	2 295	1,07**	1993
G2	Måltidens hus	Undervisning, bibliotek	3 491*	3 633	1,04**	1993
			ca. 6 600	ca. 7 000		
USÖ						
U1	Hus X	Undervisning, kontor, labb	15 492	20 414	1,32	2013, 2020, 2023
			ca. 15 500	ca. 20 400		
TOTALT			ca. 124 600	ca. 157 200		
* Ytan är inte LOA utan BRA						
** BTA/BRA						
BTA, bruttoarea, byggnadens totala byggda area.						
BRA, bruksarea, vistelsebar area, inkl. utrymmen för drift, kommunikation och invändiga konstruktioner						
LOA, lokalarea, användningsbar area, exkl. utrymmen för byggnadens drift och invändiga konstruktioner						

04

Förutsättningar

Kapitlet beskriver externa faktorer med påverkan på Örebro universitets campusområden. Inledningsvis beskrivs global utveckling och trender för att sedan landa i Örebro och hur stadens utveckling kan ha påverkan på campus.

KRISER OCH CAMPUS STÖTTÅLIGHET

Under Covid-19 pandemin 2020-2021 fick världens universitet genomgå en stor omställning till digital undervisning och arbete. Den här perioden var för många universitet en lärorik period som visade prov på hur väl man kunde hantera snabbt förändrade förutsättningar. Krisen hade stor påverkan på verksamheten, nyttjandet av den fysiska miljön såväl som individers välmående och hälsa.

Universiteten har en viktig roll i landets totalförsvar och förmåga att hantera kriser. Sedan Rysslands invasion av Ukraina har vi sett ett globalt förändrat säkerhetsläge. Under 2023 påbörjade Sverige processen att träda in i NATO och själva inträdet var i mars 2024. Dessa omvärldsförändringar och utvecklingar påverkar verksamheten vid universiteten. Forskning som bedrivs på universiteten kan exempelvis bidra med svar på utmaningar i dessa situationer. Att universiteten har en beredskap för olika samhällsscenarier innebär också att man bidrar till att samhället inte stannar upp när kriser uppstår.

DIGITALISERINGEN OCH TEKNIKUTVECKLING

Teknikutvecklingen går fort och har under de senaste åren möjliggjort helt nya sätt att bedriva undervisning och forskning. Redan idag har MOOCs (Massive Open Online Courses) och annan distansundervisning möjliggjort att studenter i princip kan få en examen från ett universitet på andra sidan jorden utan att någonsin sätta sin fot på campus. Frågor som rör teknikutveckling och digitalisering handlar vid campusplanering främst om i vilken omfattning studenter, forskare och besökare i framtiden kommer att välja att vistas på campus när virtuella alternativ är ett tillräckligt bra alternativ, men också att kartlägga vilka utmaningar och möjligheter som ny teknik innebär för verksamheten, liksom hur lokaler kan anpassas för att ny teknik ska kunna användas.

SAMVERKAN MED EXTERNA AKTÖRER

För att svara på komplexa utmaningar växer behovet av samverkan i betydelse, såväl internt mellan utbildnings- och forskningsområden som med näringsliv och samhälle. En viktig fråga att förhålla sig till i utvecklingen av Örebro universitets

campus är hur man förhåller sig till näringslivsnärvaro på campus. Hur stor närvaro av näringsliv och andra aktörer kan man ha utan att tappa den akademiska friheten och identiteten och vilka är lämpliga platser för att bjuda in näringsliv. Redan idag har man genom ORU Innovation arena, börjat skapa platser som möjliggör möten mellan studenter, forskare, samhälle och näringsliv.

KLIMAT- OCH MILJÖKRIS

Världen står inför tre stora och sammanlänkade miljökriser: klimatkrisen, förlusten av biologisk mångfald och föroreningar. Alla dessa kriser präglar vår samtid men de senaste åren har framförallt klimatkrisen rapporterats om i media med dess effekter som bl.a. värmeböljor, skyfall och stormar. I arbetet med campusplanen tas ett större grepp om hållbarhetsfrågan än att bara adressera just klimatkrisen. De planetära gränserna omfattar alla de hållbarhetsutmaningar samhället står inför och har därför i campusplanen använts som utgångspunkt för resonemang kring olika hållbarhetsfrågor.

De planetära gränserna

År 2009 presenterade en internationell forskargrupp ett ramverk som identifierade nio processer som ansågs avgörande för att upprätthålla stabiliteten och motståndskraften hos jordsystemet som helhet. För dessa processer identifierades planetära gränser och studien fick stor uppmärksamhet och skapade en bredare debatt kring människans påverkan på klimat, miljö och ekosystem. De nio planetära gränserna är: Nya syntetiska substanser, Ozonskiktets uttunnning i stratosfären, Ökad koncentration av aerosoler i atmosfären, Havsförurning, Påverkan på biogeokemiska flöden, Förändring i färskvatten, Förändrad markanvändning, Biologisk mångfald och Klimatförändring.

Redan 2009 fastslogs att tre av nio gränser redan var passerade. Idag har man lyckats kartlägga alla dessa nio gränser och påvisat att sex av nio redan har överskridits. Härigenom har planetens resiliens kraftigt minskat då dessa gränser passerats vilket leder till ett mer instabilt jordsystem med bl.a. högre temperaturer och extremväder som följd.

Påverkan på campusutveckling

Universitetet har en viktig roll i omställningen mot ett mer hållbart samhälle som håller sig inom de planetära gränserna. Inte minst för att bedriva forskning och utbildning som bidrar till lösningen på dessa stora utmaningar, och som i sig inte bidrar till att de planetära gränserna överskrids.

Fastighetssektorn står för en betydande del av ett lands klimatpåverkan och för att kunna vända dagens utveckling behöver man se på den byggda miljön på ett ansvarsfullt sätt. Först och främst är det viktigt att underhålla och ta hand om byggnader inom befintligt bestånd och se på driften av dessa.

Vid ny- och ombyggnation är energianvändning, val av material och planering för en hållbar drift och underhåll exempel på viktiga faktorer att ta i beaktande. Men innan man beslutar sig för att bygga nytt finns det ett stort värde i att noggrant utreda andra alternativ först, då den byggnad med lägst klimatutsläpp är den som inte byggs. Akademiska Hus följer sedan en tid tillbaka en fyrstegsprincip som går ut på att på djupet utreda om en byggnad kan anpassas eller utvecklas innan man bygger nytt. Att arbeta för minskade koldioxidutsläpp har påverkan på både den planetära processen *Klimatförändring* men också *Havsförurening*.

Akademiska Hus tillsammans med Örebro universitet råder över stora markresurser som bör utvecklas och behandlas ansvarsfullt. Hur markresurser används har en stark koppling framförallt till den planetära processen som rör *Biologisk mångfald*.

Universitetet har också ett ansvar att minimera utsläpp av ex. giftiga kemikalier och bekämpningsmedel vilket påverkar avfallshanteringen samt underhåll av utemiljöer. Detta har en koppling till den planetära gränsen *Nya syntetiska substanser*. Att arbeta aktivt för en mer hållbar mobilitet med minskat fossilberoende påverkar processen för *Ökad koncentration av aerosoler i atmosfären* liksom *Klimatförändringar*.

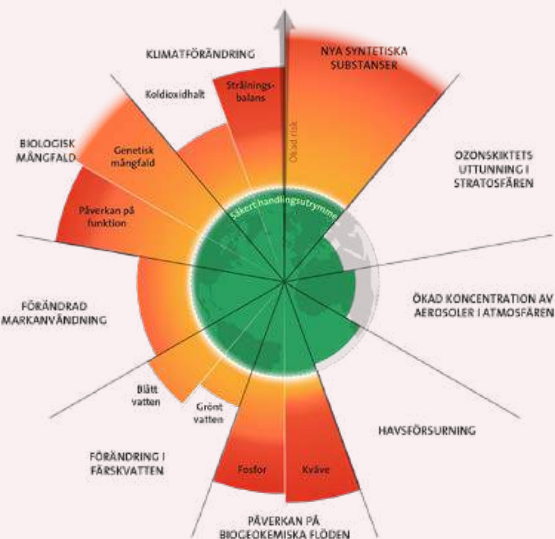
DEMOGRAFI OCH BEFOLKNING

Sverige har en stadigt ökande befolkning. År 2004 blev vi 9 miljoner invånare, vilket var 35 år efter det att befolkningen passerade 8-miljonerssträcket. Efter det gick utvecklingen snabbare och redan 13 år senare, 2017, hade Sverige 10

miljoner invånare. Den snabba befolkningsökningen har sedan dess avstannat något och prognosen från SCB är att 11 miljoner invånare passeras 2032. Ökningen består både i att invandringen är större än utvandringen och det faktum att det föds fler än det dör.

Trots ett högt födelsetal har Sverige en åldrande befolkning vilket är en utmaning för samhällsutvecklingen och något man som universitet behöver ta hänsyn till och arbeta med. Det påverkar framförallt specifika utbildningar och forskningsfält men kan även ha påverkan på vilka och hur många som söker sig till universitetet.

De planetära gränserna 2023

Diagrammet visar vilka sex av de nio planetära gränser som idag har överskridits. För ett hållbart och stabilt jordsystem bör värdena ligga inom den inre gröna cirkeln.

Figuren och benämningarna som används på områdena för de planetära gränserna är hämtade ifrån Stockholm Resilience Centre.

Paddeltur i Svartån vid Örebro slott - Örebro centrala delar är lättillgängliga för de som vistas på Campus Örebro och Campus USÖ

Befolkning och utveckling Örebro

Örebro kommun har ett strategiskt läge centralt i landet och med goda kommunikationer vilket bidragit till att Örebro kommun haft en befolkningstillväxt som stadigt legat ovanför riket. De senaste 10 åren har befolkningen ökat med cirka 1 900 personer per år. Prognosen är att befolkningstillväxten är avtagande, likt övriga Sveriges kommuner, och kommer inte vara lika stor fram till 2050. Nedgången i tillväxttakt har flera orsaker såsom minskad fertilitet, invandring och förändrat omvärldsläge.

SCB:s prognos för Örebro befolkningstillväxt 2025-2050 är 21 700 invånare. Det innebär att befolkningen skulle öka med i snitt 900 invånare per år. Utgående från det antagande skulle 14 000 nya bostäder behöva byggas fram till 2050 i Örebro kommun. Inom redan planerade områden eller områden i planeringsskedet ryms 23 000-24 000 bostäder vilket betyder att kommunen har en god planberedskap. Det finns en osäkerhet kring SCB:s befolkningsprognos på grund av ett flertal omvärldsfaktorer såsom klimatförändringar, ett förändrat säkerhetsläge eller politiska och ekonomiska svängningar, som snabbt kan påverka befolkningen i Örebro och Sverige. Örebro kommun väljer därför att ha en större beredskap än vad prognosen visar. Ställningstaganden kring detta kommer fördjupas i arbetet med kommunens nya översiktsplan.

Byggandet av bostäder är av värde för universitetets fortsatta attraktionskraft. Jämfört med flera andra universitetsstäder har Örebro universitets studenter lättare att hitta studentboende. När boendet blir allt svårare att hitta, i framförallt storstäderna, kan fler studenter söka sig till mindre städer

såsom Örebro. Det är av stor vikt att bevaka och upprätthålla ett bra studentbostadsbestånd och en generellt god bostadsmarknad. Att det finns ett bra studentbostadsbestånd är självklart viktigt för universitetet, men ligger också i kommunens intresse på grund av den viktiga roll som Örebro universitet har när det kommer till kompetensförsörjning och kompetensutveckling i staden.

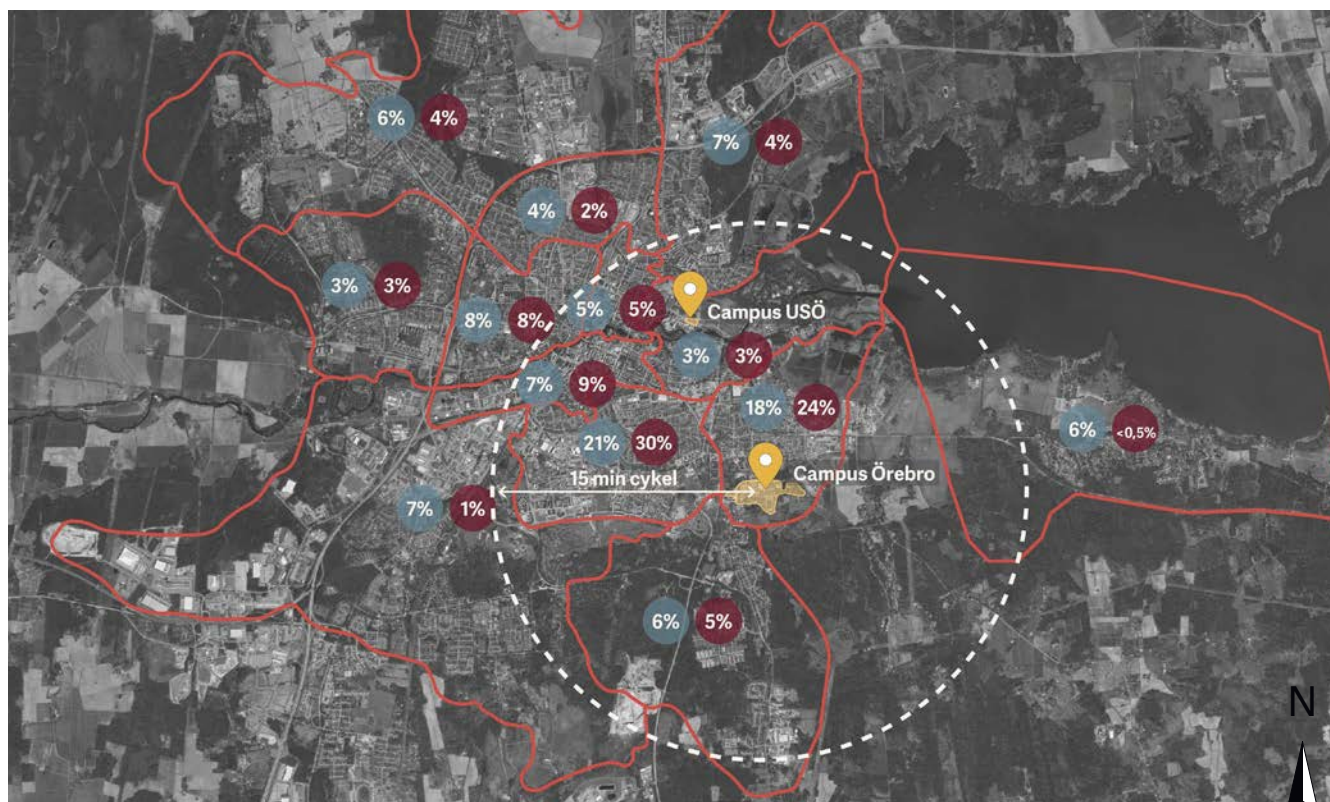
Befolkning och utveckling Hällefors kommun

Hällefors kommun har drygt 6 000 invånare. Kommunen har haft en kraftigt minskande befolkning, de senaste 30 åren har befolkningen minskat med 27%. Denna utveckling bidrar till att det har varit svårt att få näringsliv att etablera sig i Grythyttan vilket också påverkar Campus Grythyttan som bland annat besöksmål. Universitetet och Campus Grythyttan är en viktig del av orten Grythyttan och Hällefors kommun är därmed måna om att inkludera universitetet i planeringen för att på bästa sätt tillgodose universitetets behov.

Regional samverkan i Grythyttan

Sedan mars 2024 driver Länsstyrelsen Örebro län regional samverkan tillsammans med Region Örebro, Hällefors kommun, Örebro universitet och Akademiska hus.

Parterna har kommit överens om regional samverkan och samarbete i syfte att stärka platsen och campus Grythyttan och aktören Restaurang- och hotellhögskolan. Målet är att skapa en attraktiv miljö som stärker näringsliv, besöksnäring

Postnummeranalys: visar i procent vart anställda /studenter som är folkbokförda i Örebro stad bor, ca. 950 anställda/6 800 studenter

N% Procent studenter
N% Procent anställda

 Campusområden

 Områden baserade på postnummer (Varje område innehåller fler än ett postnummer)

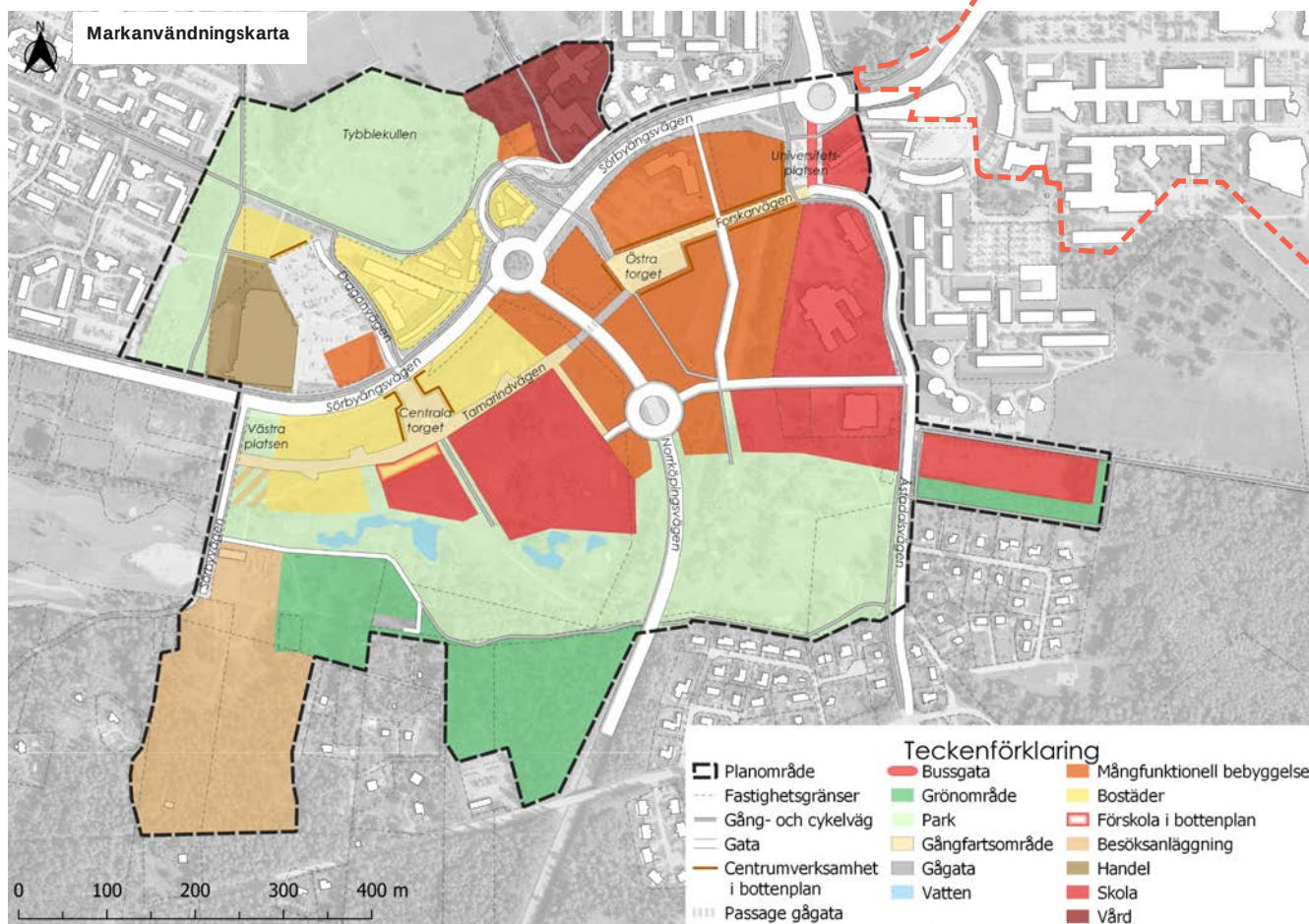
Källa: Personalregistret och ladok 2023

och studentliv inom högre utbildning på platsen. Platsen ska kännetecknas av hållbar utveckling, måltidskunskap och beredskap/självförsörjningsförmåga. Målgrupper för samarbetet är företagare och entreprenörer inom besöksnäring och mat-/livsmedelsindustri, besökare/turister i Bergslagen och Grythyttan, blivande studenter och studenter på Restaurang- och hotellhögskolan samt Örebro universitet, medarbetare på Örebro universitet samt invånare i Örebro län.

Var bor anställda och studenter vid Örebro universitet?

Inom ramen för arbetet med campusplanen genomfördes en postnummeranalys. En sammanställning och kartläggning över var Örebro universitets studenter respektive anställda är folkbokförda ger oss en övergripande bild över var de som vistas på campus bor (se bild ovan). Undersökningen gjordes utifrån registrerade uppgifter från VT23 och antalet som redovisas korresponderar därför inte till fullo med antal heltids-ekvivalenter men resultatet anses ge en rättvisande bild över var studenter och anställda i huvudsak är bosatta.

Analysen visar att merparten av studenter och anställda som bor i Örebro bor i Campus Örebros direkta närområden till vilka det är lätt att ta sig till fots, cykel eller med kollektivtrafik. För Campus USÖ ser man att studenterna är utspridda över fler olika områden som också de är i campus närområde. I Hällefors kommun var 100 studenter och 14 anställda folkbokförda när analysen genomfördes.

Planprogram för Tybbleängen (under arbete)

-- Campusområde - Akademiska Hus och Örebroportens fastigheter

STADSUTVECKLING OCH MOBILITET MED PÅVERKAN PÅ ÖREBRO UNIVERSITETS CAMPUSOMRÅDEN

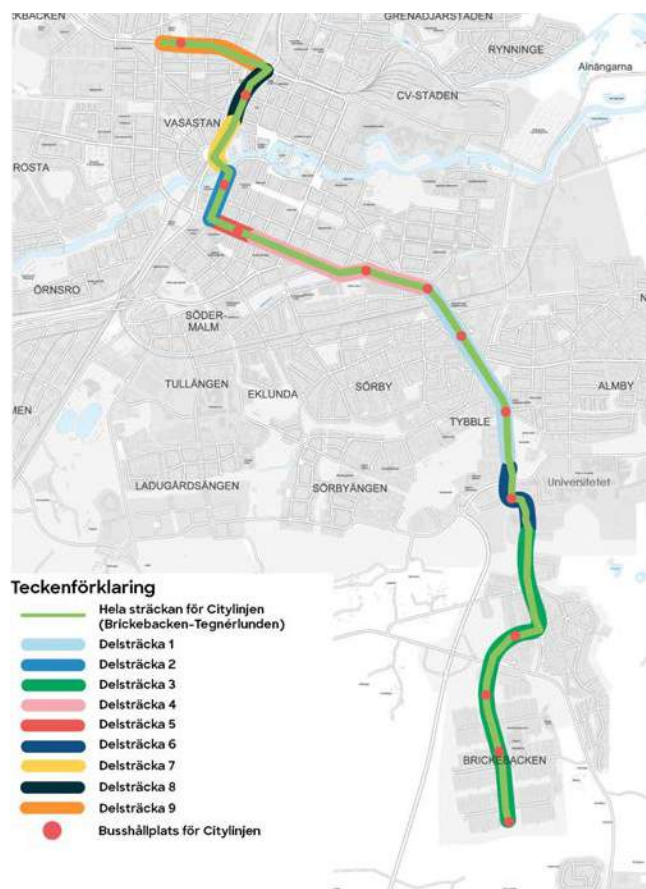
Campus Örebro och Tybbleängen

Från att ha varit ett externetablerat campus har Campus Örebro alltmer vuxit samman med resten av Örebro. Själva kopplingen till staden sker framförallt västerut med det nya området Tybbleängen där det pågår ett arbete med att ta fram och fastställa ett planprogram. Området är, av Örebro kommun, utpekat som en kommunal kärna och kommer att planeras som ett stadsdelscentra med en blandad bebyggelse med stadsgator och urbana kvalitéer. Stadsdelen utvecklas med stort fokus på hållbarhet och beräknas stå klar 2040. Gångator kopplar samman området och leder till hållplatsen Universitetsplatsen som knyter an till det campuscentrala Universitetsstråket.

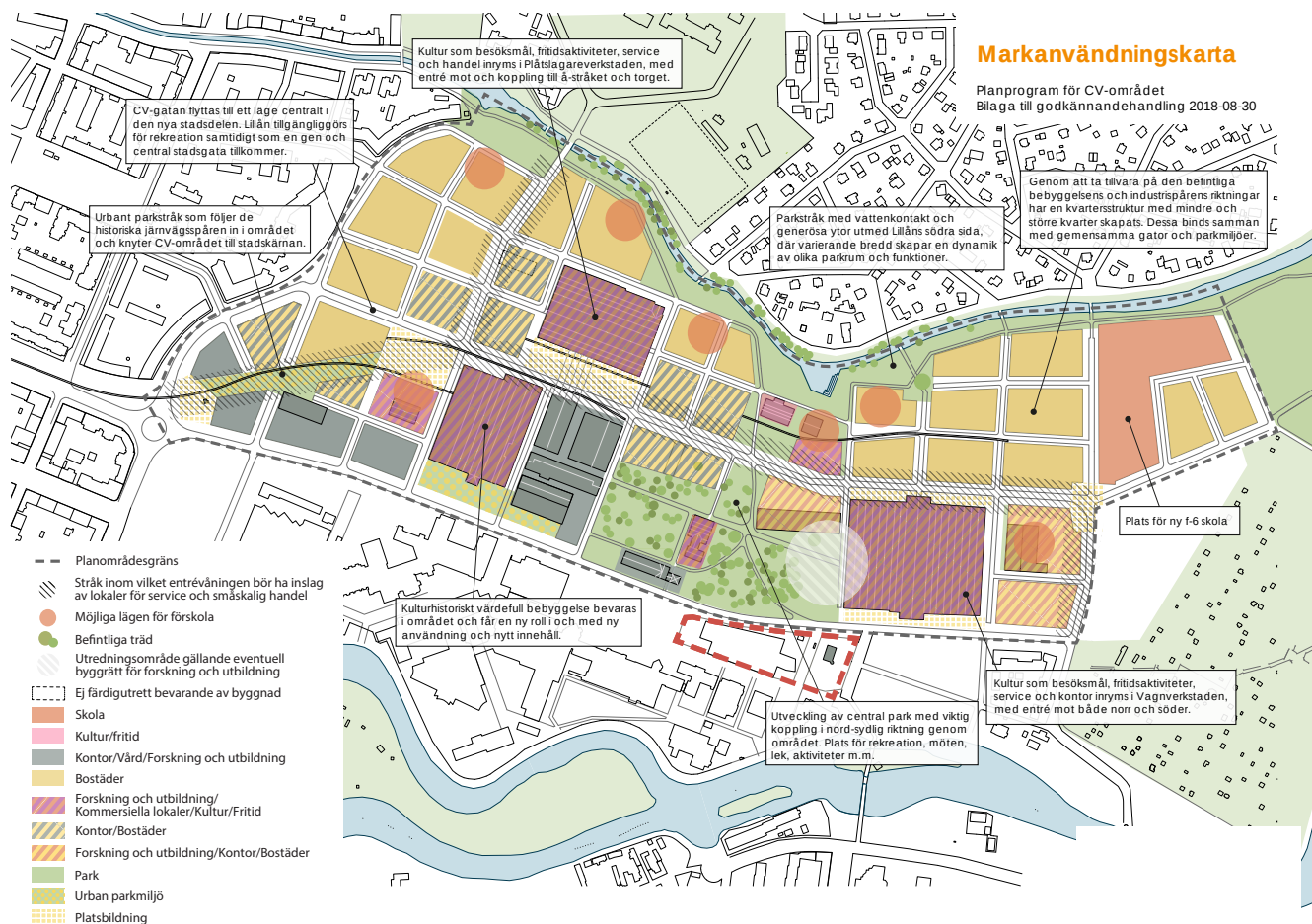
Parallellt med planprogrammet tas en detaljplan fram som är utformad för att bland annat möjliggöra en mer effektiv kollektivtrafik och en säkrare trafiksituation runt hållplatsen Universitetsplatsen och Universitetsrondellen väster om campus genom att styra bort biltrafik ifrån Åstadalsvägen.

Citylinjen och ett förnyat stadslinjenät

Örebro tillhör de städer i Sverige med långsammast stadstrafik. Detta innebär att bussen idag inte är ett konkurrenskraftigt alternativ till bilen. Idag färdas 10 000 bilar på Rudbecksgatan varje dag och ca. 5 000 av dessa resor är under 5 km. En ökande befolkning gör att trafiksituationen, vid oförändrade resvanor, inom kort blir ohållbar och det finns därför ett behov av ett tillförlitligt kollektivtrafiksystem för snabba resor.

Citylinjen

Planprogram för CV-området (fastställt)

-- Campusområde - Region Örebro Län

Från 2021 bygger regionen ett nytt system för kollektivtrafik enligt det internationella systemet BRT (bus rapid transit) som utvecklades i England. Systemet består av snabbussar med hög turtäthet och egna körfält och har i Örebro namnet Citylinjen. Utbyggnad av Citylinjen är del av en omställning att få fler att välja bussen framför bilen vid kortare resor. Den första etappen som planeras vara klar år 2025 går från Brickebacken till Tegnérslunden och därmed förbi busshållplatsen Universitetsplatsen vid Campus Örebro.

Parallellt med utvecklingen av Citylinjen håller Regionen på att utveckla och förnya stadslinjenätet för att möjliggöra snabbare resor inom Örebro och skapa ett konkurrenskraftigt alternativ till bilen.

Campus USÖ och CV-området

Campus USÖ är beläget centralt i Örebro strax öster om stadskärnan norr om Svartån. Området definieras av sjukhuset och saknar stadsmässiga attribut, såsom en blandning av funktioner och service, i övrigt. Öster om Campus USÖ ligger några flerbostadshus och även ett koloniområde och norrut ligger det stora industriområdet CV-området. CV-området utvecklades under början på 1900-talet efter att den kraftiga expansionen av landets järnvägsnät under 1800-talet resulterat i ett behov av centralverkstäder. Örebro var centralt beläget i landet och området hade ett bra läge i relation till järnvägsnätet. Än idag bedrivs verksamhet knutet till järnvägen och området ägs av Jernhusen.

Kommunen har tagit fram ett planprogram för CV-området för att utveckla området från ett industriområde till en funktionsblandad stadsdel med bostäder, kontor, skola, handel, kultur och fritidsaktiviteter. Områdets utveckling bör dessutom ta hänsyn till universitetets och sjukhusets framtida behov av lokaler. Med utvecklingen av CV-området kommer Campus USÖ att bli ett mer centralt campus och placerat i ett område som tillgodoser studenters och anställdas behov av service, bostäder och rekreation i närområdet.

Pågående projekt i närområdet för Campus Grythyttan

Hällefors kommun har planer på utveckling av skogsområdet nordost om campus vilket innebär en delvis upphävning av strandskyddet. Området skulle innehålla bostäder i form av friliggande villor och tanken är att detaljplanen även skulle möjliggöra student- och gästbostäder i anslutning till campus. Planerna innebär att en angoringsväg behöver anläggas genom campusområdet.

På Hälgsnäsudden 2,5 km öster om campusområdet planeras en stor resort med fokus på matupplevelser, friluftsliv och naturupplevelser. Det har uttryckts en önskan om samarbete med Campus Grythyttan, kommunen och övrigt näringsliv i området. Detaljplanen för resorten förväntas vinna laga kraft under 2024.

Vid sidan om planerna på bostadsområde och resort arbetar Hällefors kommun tillsammans med länsstyrelsen för att göra en del av naturområdet till naturreservat.

05

Campus Örebro idag

I förra kapitlet studerades vilka omvärldsfaktorer som påverkar Örebro universitets campus, i detta och följande kapitel så ges en beskrivning av campus struktur, funktion och roll idag. Kapitlet sammanfattar de olika möjligheter och utmaningar som finns på Campus Örebro idag, i strävan mot de mål som fastställts för utvecklingen av Örebro universitets campusområden.

CAMPUSSTRUKTUR

Örebro campus har en tydlig struktur med byggnader såsom Långhuset och Teknikhuset som definierande element och de parallella stråken Universitetsstråket, Fakultetsgatan och Studentgatan. Från början var expansionsriktningen av campus österut för att de senaste decennierna ha ändrats till en mer västlig riktning.

Långhuset löper i linje med campus övriga struktur i öst-västlig riktning och har ett starkt invändigt stråk. Byggnadens längd och dess få och anonyma tvärkopplingar innebär dock att huset till viss del fungerar som en barriär mellan de norra och centrala delarna av campus. Långhuset har dock en stor potential i att fungera som länk mellan campus centrala och norra delar.

Söderut ligger Enbuskabacken och Markaskogens naturreservat och norrut möter campus Universitetsgatan och därefter området Almby med blandad bostadsbebyggelse, villor och flerbostadshus.

De huvudsakliga entréerna till campusområdet ligger i väster mot kollektivtrafiknoden Universitetsplatsen, norrut mot Universitetsgatan och den stora parkeringsplatsen som ligger i nordvästra hörnet. Campus angörs även öster ifrån, då det öster om campus mot Tybblelundsvägen ligger en stor parkeringsplats och det även finns en parkering vid Östra Mark. Dessa parkeringsplatser något perifera lägen gör att dessa troligtvis framförallt används av personer som är väl bekanta med området. Detta innebär att behovet av att förstärka och tydliggöra detta som entré inte är lika stort som i väster och norr.

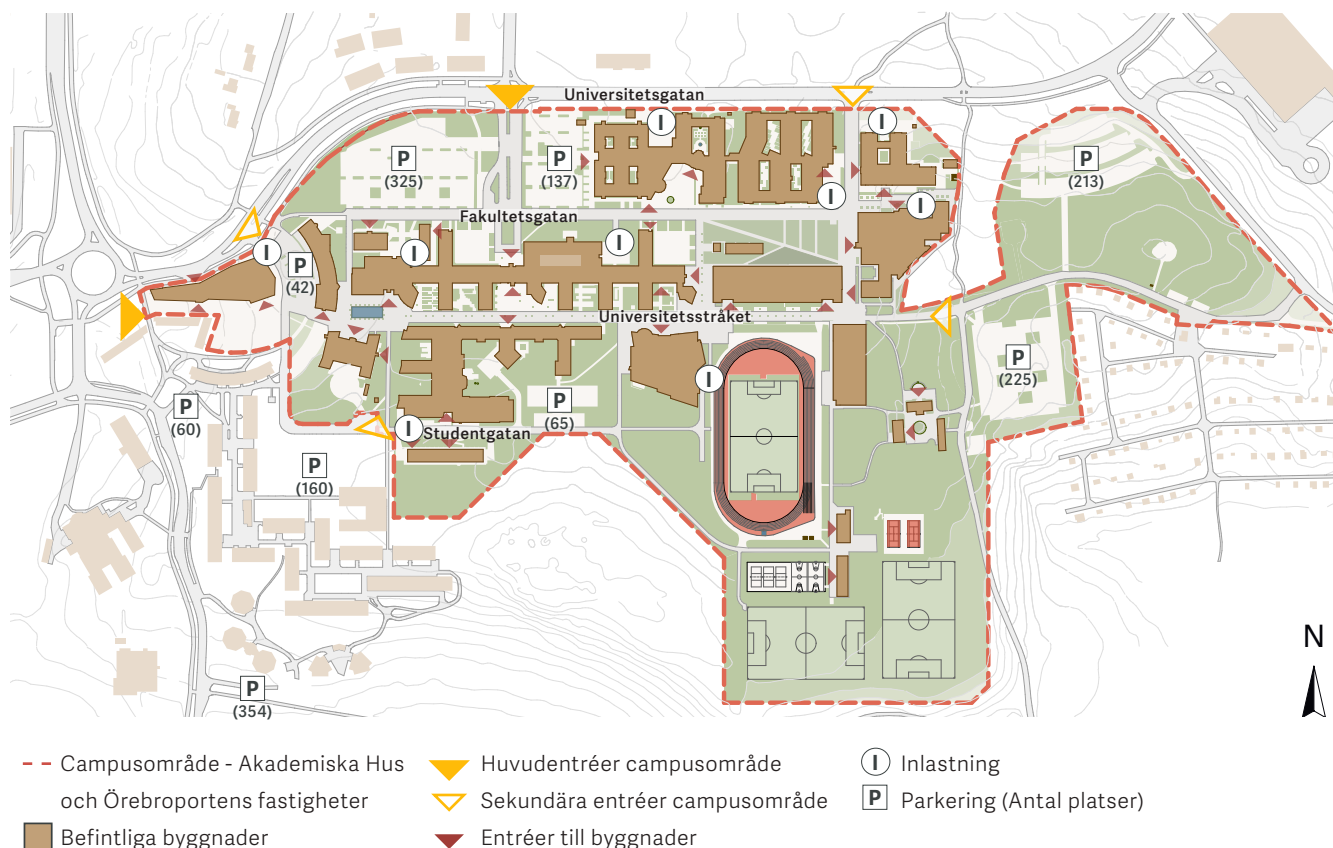
Campusentré västerut

År 1996 färdigställdes en strukturplan där Entréhuset hade en viktig roll i att fungera som just entrébyggnad mot staden. Platsen framför hade framförallt fokus på att möjliggöra för bilar och bussar att angöra campus. Sedan Entréhuset byggdes 1998 har Novahuset tillkommit västerut, tillsammans med platsen framför, Universitetsplatsen. Denna västra del av campus utvecklades efter en stadsplanetävling 2010 med stor påverkan på campus struktur och dess omgivning. Stadsplanen gav upphov till Novahuset samt bostadshusen Forskaren och Studenten. Utvecklingen här blev starten på en mer öst-västlig riktning och utveckling av campus.

Novahuset har ett starkt invändigt stråk och är mycket uppskattat som studieplats och mötesplats för studenterna. Platsen utanför upplevs dock som överdimensionerad och oaktiverad. En bidragande orsak till att platsen upplevs på detta sätt kan ligga i att platsen är en gemensamhetsanläggning mellan olika fastighets- och markägare och att det kan finnas en otydlighet i vem som står för utvecklandet/förvaltandet av platsen.

Från hållplatsen Universitetsplatsen möts man av byggnaden Studenten med siktlinje mot Novahusets mer anonyma västra fasad. Bortsett från en liten skylt att man kommit till Örebro universitet saknas idag en tydlig känsla av att man nått fram till universitetet.

Väster om Novahuset närmast rondellen planeras byggnaden U8. I nuläget är denna plats en outnyttjad grusyta i väntan på utvecklingen. Platsen är viktig för att universitetet ska kunna annonsera sig mot staden och besökare som kommer med buss, cykel såväl som bil.

Campus Örebro - nulägesbild

Entré nordväst och norrut

Om man kommer ifrån rondellen i väster med bil ser man att det står Örebro universitet på den norra fasaden av Novahuset längst västerut och fortsätter man med bil ser man sedan byggnaden märkt med Entréhuset. Punkten där man passerar Entréhuset i nordväst utgör en viktig entré för cyklister och gående som där når Fakultetsgatan.

I det nordvästra hörnet av campus ligger en stor parkeringsplats som man möter efter att man passerat Entréhuset västerifrån med bil. Från denna parkeringsplats finns ingen tydlig entré till campus även om många besökare hamnar just här.

När campus byggdes, utgjorde Långhusets norra entre campus huvudentré. Entrén har dock en oansenlig utformning och Långhusets tillbyggnad öster om entrén, samt campus övriga utbyggnad har gjort att entrén uppfattas som anonym. Entrén ligger med ett ganska stort avstånd från Fakultetsgatan som är den gata som löper parallellt med Universitetsstråket i öst-västlig riktning.

Står man på Fakultetsgatan vid parkeringen och blickar österut får man en tydlig överblick över campus norra och nord-östra byggnader med Forumhuset, Prismahuset och sedan Bilbergska huset och med profilbyggnaden Musikhögskolan i slutet av stråket.

Entré sydväst

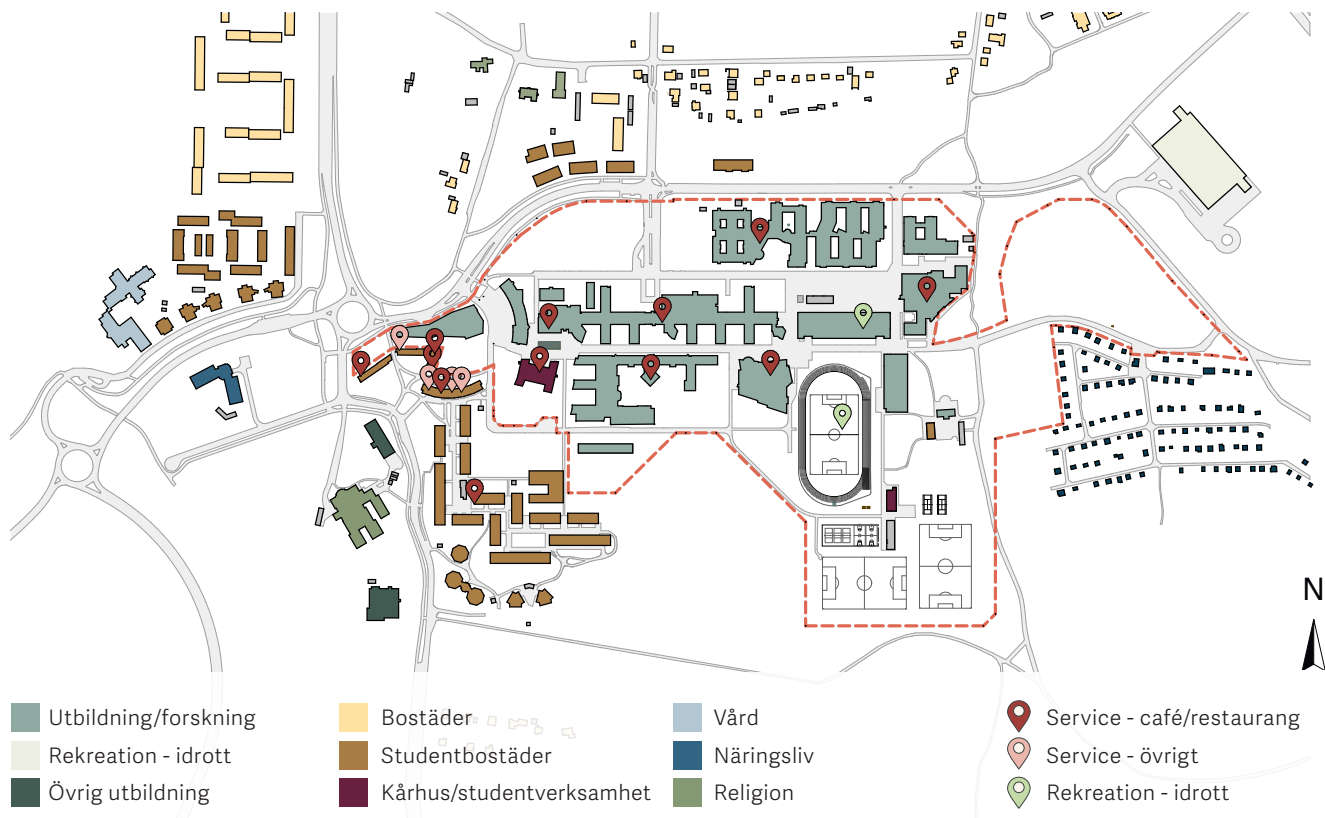
Sydväst om campus ligger ett stort studentbostadsområde som byggdes samtidigt som campus. Utöver det parkerar många anställda och studenter sin bil i dessa delar av området. Detta innebär att en stor mängd personer når campus

väster om Annexet och söder om Teknikhuset och Kårhuset. Idag är denna entré till campusområdet mycket anonym och upplevs som att man når campus via dess baksida. Stråket in mot campus är dock grönt och leder upp mot den välkomnande Krakadammen, vilket är goda förutsättningar för att utveckla det till ett mer inbjudande stråk som förstärker den sydvästra entrén till campus.

Platser och stråk

Universitetsstråket som löper parallellt söder om Långhuset är campus huvudstråk. Stråket löper från busshållplatsen i väster till Gymnastik- och idrottshuset och sportfälten i öster och vidare österut mot Tybblelundsvägen. Det är dock mellan Entréhuset och Universitetsbiblioteket som stråket är som starkast och många upplever att man inte når campus förrän vid Entréhuset och Krakadammen. Krakadammen är en karaktäristisk och identitetsstark plats med figurklippta träd runt en damm med en staty och väl använda sittplatser utanför restaurang Kraka. Vid Krakadammen finns en av Långhusets två södra huvudentréer. Längs stråket når man, efter att ha passerat Krakadammen, entréplatsen Tekniktorget utanför Långhusets andra södra huvudentré i mitten av huset. Denna plats upplevs som något odefinierad. Platsen har stor potential att utvecklas genom en förstärkt kontakt med de inre miljöerna och en utveckling av de yttre.

Längs stråket finns flera platser med möjlighet att sitta och uppehålla sig på men de är i flera fall placerade i skugglägen och därför underutnyttjade. Det finns generellt en känsla av att det saknas platser längs stråket att stanna till på.

Användning och service - Campus Örebro och omgivning

MOBILITET OCH LOGISTIK

Trafik och parkering

Ett kulvertsystem kopplar samman majoriteten av byggnaderna på campus och tack vare detta är campus centrala delar bilfria.

På Studentgatan söder om Teknikhuset rör sig en del biltrafik och även godstransporter. Gatan upplevs som en baksida men då gatan inte är en genomfartsgata utan framförallt leder till parkeringar är inte bilflödena eller hastigheterna särskilt höga.

Fakultetsgatan är inte heller en genomfartsgata men har ett relativt stort flöde av cyklister och bilar delar av dagen.

Cyklisterna kommer norr eller väster ifrån och möter alla de bilar som ska parkera på de stora parkeringsplatserna i norr. Detta ger upphov till konflikter och risker vid infarterna, norr i korsningen Fakultetsgatan/Universitetsgatan samt i den västra delen av Fakultetsgatan där Fakultetsgatan möter Universitetsgatan norr om Entréhuset. Infarten västerut är enbart för cyklister men de möter Universitetsgatan i hög hastighet och med dålig sikt. Rondellen väster om campus har också pekats ut som en trafikfarlig plats för framförallt cyklister.

Frågan om huruvida det finns tillräckligt med parkeringsplatser idag beror på vem du frågar. Det finns ingen tillgänglig data som beskriver parkeringsplatsanvändningen, men i huvudsak bedöms tillgången som god.

Cykelinfrastruktur

Cykelparkering finns vid alla större entréer. Den senaste tiden har det byggts två cykelparkeringar under tak, norr om Långhuset mitt emot entréplatsen till Forum/Prisma (Prismatorget) samt vid Gymnastikhusets kortsida, med syfte att centralisera och koncentrera parkerade cyklar. Med cyklar alltför utspridda längs stråk och vid byggnadernas entréplatser kan möjligheter till andra möteskapande aktiviteter vid dessa platser i vissa fall begränsas.

Gods och inlastning

Många universitet har stora utmaningar i att stora gods- och inlastningsytor vid varje byggnad skapar baksidor och att det vid olika tidpunkter sker tunga transporter mitt på campusområdet. Detta är problem som Campus Örebro slipper i och med sitt kulvertsystem. En utmaning med kulvertsystemet är dock på vissa platser dess dimensionering och det faktum att vägen från den huvudsakliga godsmottagningen till byggnaderna längst bort i systemet är lång och tidskrävande.

Östra Mark

Ovan: Långhusets norra sida med avstånd till Fakultetsgatan.
Nedan: En av Långhusets lummiga södra halvslutna innergårdar.

CAMPUS FYSISKA MILJÖER

Utemiljöer och naturvärden

Campusområdet är omgivet av varierade naturområden med stora biologiska värden. Markaskogen med sitt sammanhållna skogsområde, koloniområdet öster om campus och kyrkogården nordväst om campus är alla miljöer med stor artrikedom som gynnar såväl fåglar som pollinatörer.

Campusområdets utemiljöer är betydligt mindre varierade i sitt uttryck och innehåll. Stora ytor består av klippta gräsytor och mindre träd som inte har någon större variation i art och form. På campus finns i nuläget några områden med äldre trädbestånd. Dessa är belägna längst österut och runt Östra Mark, vid Kårhuset och söder om Annexet i anslutning till Enbuskabacken. Österut sträcker sig skogsområdet från norr till söder med ädellövträd och tall. Detta är ett viktigt grönstråk att bevara för att möjliggöra spridningsvägar för bland annat småfåglar och upprätthålla en så sammanhållen grönstruktur som möjligt.

Långhusets halvslutna innergårdar längs Universitetsstråket har i de flesta fall en hög grad av växtlighet och varje innergård har en individuell utformning. Denna täta grönska gör att de flesta av innergårdarna är skuggiga och de få sittplatser som finns har därmed en låg användning stora delar av året. När Långhuset byggdes var denna sida en baksida som vette direkt mot naturen i söder och gårdarna hade då andra förutsättningar än i dagsläget.

Byggnaderna Bilbergsska huset, Prisma och Forum har fina innergårdar men är i många fall underutnyttjade då de saknar tydliga kopplingar till de invändiga stråken.

Arkitektur och identitet

Campus Örebro består till största del av en sammanhållen bebyggelse och arkitektur, där de tidiga byggnaderna har ljus tegel med röda inslag, och majoriteten av de nyare byggnaderna även de följer i färgton och skala. De tidigare byggnaderna är rationella byggnader med lågmälda arkitektoniska anspråk. De senare åren har en del byggnader uppförts som inte lika tydligt förhåller sig till den tidiga strukturen på campus, exempelvis Universitetsbiblioteket, Musikhögskolan och Novahuset. Musikhögskolan, placerad på en höjd, står ut som en profilbyggnad och har ett starkt formspråk men som fint förhåller sig till omgivande bebyggelse genom ex. färg och skala.

Novahuset har ett modernistiskt formspråk med väl tilltagna glaspartier som bjuder in och visar upp byggnadens innehåll. Byggnaden är designad för att vara en länk mellan staden och universitetet och förhåller sig i uttryck framförallt till Universitetsplatsen utanför och byggnaderna mitt emot. Byggnaden är inbjudande med uppskattade studiemiljöer men trots detta upplever många att de når campus först när de passerat Entréhuset. Det skulle gynna campusområdet som helhet att knyta samman Universitetsplatsen med övriga campus och på det sättet få Novahuset att kännas som en del av campusområdet.

Prismahuset bryter också av från campusstrukturen med en annan färg och byggnadsstruktur. Byggnaden saknar starka kopplingar till omgivande stråk. Bortsett från huvudentrén mellan Prismahuset och Forumhuset har byggnaden inga

entréer direkt mot Fakultetsgatan, och fasaden upplevs som ganska sluten. Byggnaden har dock bra invändiga kopplingar till Forumhuset såväl som Bilbergsska huset.

Hållbarhetsinsatser på campus

Akademiska Hus har i samarbete med Örebro universitet sedan 2008 gjort stora satsningar på solenergi. Bilbergsska huset var först ut med att få solceller på taket och har efter det följts av Teknikhuset, Långhuset, Gymnastikhuset, Prismahuset, Kårhuset, Universitetsbiblioteket och nu senast Musikhögskolan. 5 600 kvm tak täcks i nuläget av solceller och under årets mest soliga månader producerar anläggningen mer elenergi än universitetet förbrukar. Ambitionen är att i framtiden kunna nyttja detta överskott i universitetets fastighetsbestånd och man följer därför noga de framsteg som görs gällande energilagring, bl.a. i närliggande kvarter Tamarinden. Fler av de projekt som gjorts med syfte att göra campus mer klimatanpassat och hållbart står beskrivna på s. 34-35.

CAMPUS SOM LIVSMILJÖ

Campus västra delar runt Kårhuset är de delar som med aktivitet lever större delar av dygnet. Kårhuset anordnar pubar, sittningar och andra evenemang kvällstid och runt Universitetsplatsen ligger ett flertal restauranger som är öppna under kvälls- och helgtid. Även Universitetsbiblioteket har kvällsöppet liksom gymmet i Gymnastikhuset vilket bidrar till lite rörelse kvällstid längs Universitetsstråket.

Bostäder på och runt campus

En analys över var Örebro universitets studenter och anställda bor baserat på deras postnummer, visar att 60% av de anställda och 75% av studenterna bor inom 15 minuters cykelavstånd från campus eller når campus inom 15 minuter med snabba kollektivtrafikförbindelser (se s. 25).

På själva campus finns i nuläget inga studentbostäder, men i direkt anslutning till campusområdet finner man studentbostäder i flera riktningar och från ett flertal olika fastighetsägare, både större aktörer och mindre. ÖrebroBostäderAB (ÖBO) har flest studentbostäder runt campus där det äldsta bostadsområdet alldeles sydväst om campus byggdes samtidigt som de första byggnaderna på campus. Där finns boende i form av både studentkorridor och enskilda lägenheter.

Idrott och rekreation

Campus läge i direkt anslutning till Markaskogens naturreservat tillsammans med campus många idrottsplaner ger starka och unika möjligheter till idrott och rekreation. Det finns dessutom ett campusgym beläget i Gymnastikhuset

med en tillhörande padelhall. Både padelhall och gym är idag underutnyttjade.

Sportfältet bidrar till en internationell campuskänsla som är ovanlig på svenska universitet. Det är en viktig identitetsskapare men nyttjas i dagsläget i liten utsträckning.

Service och användning

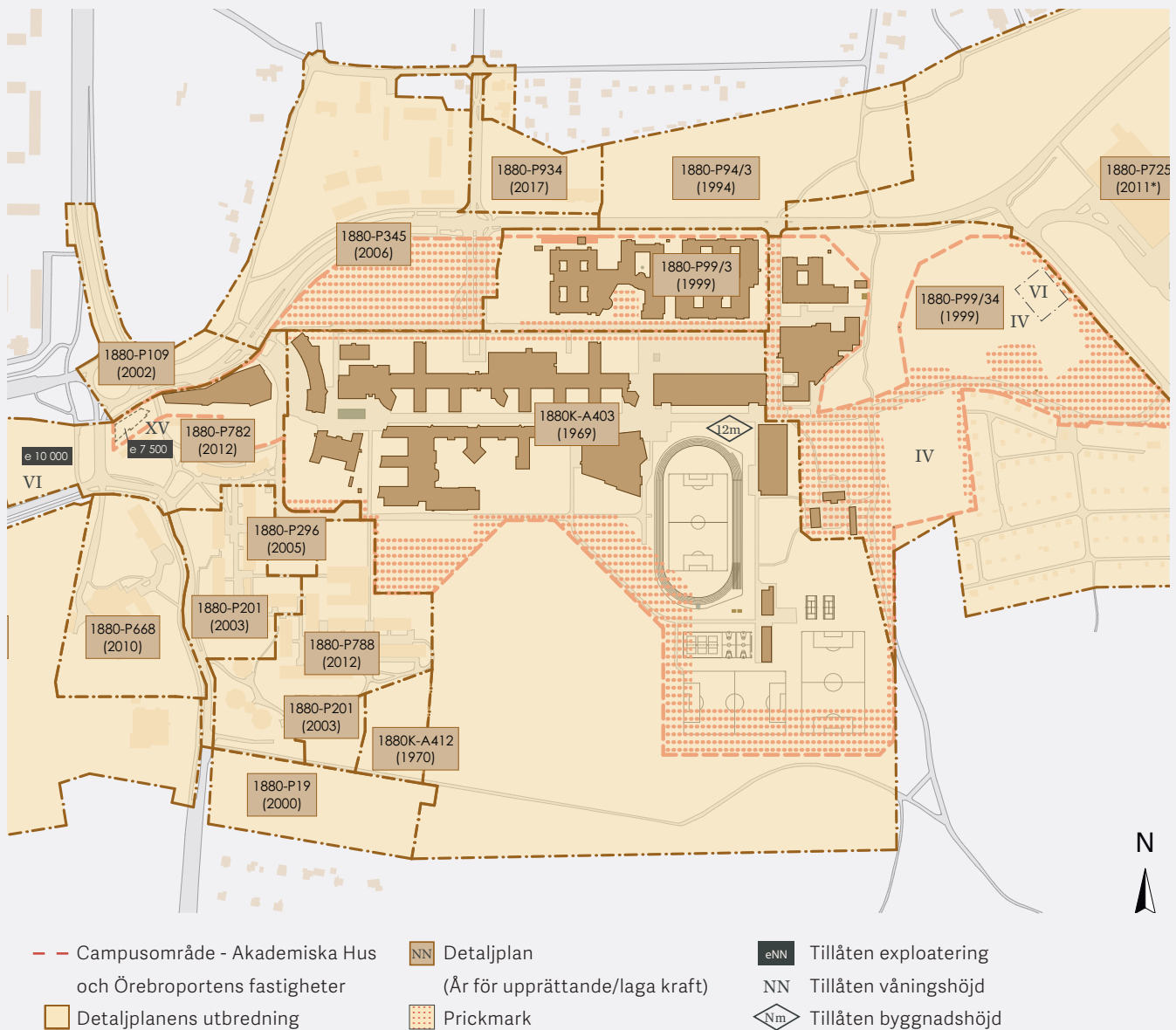
Det finns ett bra utbud av restauranger och caféer på campus, men tätheten såväl som placering och utformning av miljöerna, har potential att utvecklas. En restaurangutredning från 2017 visade att det finns önskemål om ett ökat hållbarhetstänk med bland annat ett nyttigare och bättre vegetariskt/veganskt utbud samt att minimera användningen av engångsprodukter. Utredningen föreslår också en bättre utformning av restaurangmiljöerna för att stärka dem som mötesplatser och möjliggöra ett ökat nyttjande av dem. Att lyfta fram och utveckla uteserveringar i anslutning till restaurang- och caféer i fler lägen var också en av rekommendationerna i utredningen. Arbetet med att utveckla café- och restaurangutbudet samt utformning av miljöerna är pågående och det har, sedan utredningen togs fram, skett en del förbättringar. Restaurangerna och caféerna är utspridda över campus men längst västerut strax utanför campusområdet runt Universitetsplatsen är det en högre koncentration av restauranger men även annan service som Pressbyrå, Campusbokhandel och annan typ av service. Dessa målpunkter är utmarkerade på kartan på s. 30.

Studentliv och mötesplatser

I ett av campus främsta lägen, söder om Krakadammen ligger Kårhuset. Huset innehåller studentkårens kansli, ett café med lunchservering samt ytor för umgänge och studier. Kårhuset är öppet dagtid på vardagar och kvällstid torsdag och fredag då det är torsdagspub respektive fredagsklubb. I Kårhuset anordnas också sittningar och andra evenemang. Utöver Kårhuset finns Röda paviljongen sydöst på campus, tillgängligt för uthyrning till kårmedlemmar. Detta är en uppskattad tillgång hos studenterna och dess läge gör det möjligt att ha aktiviteter kvällstid utan risk att störa grannar.

Många av campus byggnader har studiemiljöer där man kan studera och mötas men en större variation av studiemiljöer med möjlighet till såväl öppet som avskärmat arbete, skulle gynna studielivet och campusmiljön. Det finns en tröskel till att använda studiemiljöer som ligger i andra byggnader än ens hemvist.

Även utemiljöerna erbjuder stora ytor att samlas men många av miljöerna skulle kunna förstärkas genom att göra dem programmerade för flera olika typer av aktiviteter samt att se över sittplatserna, dess placering men även skick och utformning.

DETALJPLANEFÖRUTSÄTTNINGAR

Den största delen av campusområdet ligger på en stadsplan från 1969. Bortsett från en del prickad mark, vilket innebär att marken inte får bebyggas, i gränsen i söder är planen fri i var byggnader får placeras och hur byggnaderna används, så länge de inte överstiger en byggnadshöjd på max 12 meter.

Platsen för den stora parkeringen i det nordvästra hörnet tillhör en detaljplan från 2006, och är märkt som prickmark men med ett S för universitetsverksamhet.

Detaljplanen längst österut är från 1999 med byggnaderna Bilbergska huset, Musikhögskolan och Östra Mark. Området innehåller både betydelsefull kulturmiljö såväl som skyddsvärd natur och därmed en del mark som inte får bebyggas. På nuvarande parkeringsytor nordost om Östra Mark och längst österut tillåts byggnader med en våningshöjd på antingen max 4 eller max 6 våningar.

Längst västerut, finns en detaljplan från 2012 som omfattar Novahuset, Universitetsplatsen och platsen söder om Universitetsrondellen samt ett område direkt väster om Åstadalsvägen. Denna detaljplan har möjliggjort uppförandet av byggnaderna Novahuset, Forskaren och Studenten. Redan när planen genomfördes fanns tankar om ett högt hus strax söder om rondellen, platsen som planerats för byggnaden U8. Området väster om Åstadalsvägen är märkt med bland annat S för universitetsverksamhet men det finns i nuläget inga planer på universitetsverksamhet i det här läget.

Örebro Campus Lab (ÖCL) och digitalisering av campus

Örebro Campus Lab utgjorde en gemensam satsning mellan Akademiska Hus och Örebro universitet som etablerades i oktober 2018 och avslutades hösten 2022. Syftet med initiativet var att bidra till att utveckla en utbildnings- och forskningsmiljö i hållbar och digital framkant, en miljö med hög attraktionskraft för studenter, forskare och lärare vid Örebro universitet, liksom för externa samarbetspartners. Örebro Campus Lab innebar en stor satsning på teknisk och fysisk utveckling av campusområdet för att skapa ett mer hållbart och attraktivt campus, och bidra till effektivare resursanvändning. Parternas ambitioner var att genom samarbetet bland annat:

- Kartlägga, förstå och effektivisera användandet av campus och lokalerna
- Utveckla och anpassa campus och lokalerna efter ny teknik, ny pedagogik och nya behov hos användarna
- Inventera campus gröna miljöer och stärka dessa
- Verka för ett CO2-neutralt campus
- Inhämta gemensam inspiration och kunskap
- Ta fram nya samarbetsformer för gemensamma forskningsprojekt

Genomsnittlig användning		måndag	tisdag	onsdag	torsdag	fredag
+	08:00-09:00	13,2 %	18,3 %	17,2 %	19,2 %	19,3 %
+	09:00-10:00	30,7 %	34,3 %	30,7 %	36,6 %	36,7 %
+	10:00-11:00	48,1 %	46,2 %	46,5 %	51,1 %	49,1 %
+	11:00-12:00	47,7 %	44,6 %	46,2 %	49,7 %	46,8 %
+	12:00-13:00	28,9 %	26,5 %	27,7 %	29,7 %	23,7 %
+	13:00-14:00	47,2 %	49,0 %	44,9 %	48,5 %	38,7 %
+	14:00-15:00	48,0 %	49,3 %	43,8 %	48,5 %	36,1 %
+	15:00-16:00	35,2 %	37,2 %	33,3 %	37,8 %	25,1 %
+	16:00-17:00	24,5 %	25,8 %	24,1 %	25,0 %	13,2 %

Genomsnittlig användning för Hör- och lärosalar, måndag-fredag kl 8-17, terminstid exkl. lov dagar. (HT 2023)

Sammanlagt 30 delprojekt genomfördes inom ramen för samarbetet inom de fyra strategiska områdena Effektivt campus (10), Lärandemiljöer och Lärarmiljöer (4), Hållbart campus (10) samt Attraktivt campus (6).

Delprojekt som särskilt berör campus fysiska utveckling för ett hållbart och attraktivt campus är sensorprojektet, hållbar lokalanvändning och Citylab.

SENSORPROJEKTET

Under 2020 installerade drygt 4 000 sensorer på Campus Örebro i syfte att mäta nyttjande av campus lokaler och dess klimat. Även fast sensorerna kom på plats redan 2020 så var det först från april 2022 som samtliga sensorer kunde driftsättas fullt ut, detta på grund av GDPR-relaterade frågeställningar och Covid-19 pandemin som gjorde att datainsamlingen inte gav jämförbar data förrän campusundervisningen återupptogs i större omfattning. Datainsamlingen syftar till att mäta hur lokalerna nyttjas för att identifiera på vilka sätt lokalerna kan nyttjas mer effektivt. Sensordatan kan även användas för att optimera byggnadernas och lokalernas energianvändning genom att bättre anpassa lokalernas drift till hur de faktiskt används.

Genomsnittlig användning		måndag	tisdag	onsdag	torsdag	fredag
+	08:00-09:00	14,3 %	15,5 %	14,5 %	13,9 %	11,7 %
+	09:00-10:00	22,9 %	22,2 %	21,2 %	19,6 %	16,6 %
+	10:00-11:00	23,5 %	21,4 %	20,9 %	20,8 %	18,0 %
+	11:00-12:00	24,9 %	23,0 %	23,7 %	22,0 %	19,8 %
+	12:00-13:00	16,0 %	15,0 %	15,1 %	14,3 %	12,4 %
+	13:00-14:00	22,3 %	22,7 %	21,9 %	21,3 %	18,0 %
+	14:00-15:00	22,3 %	22,3 %	21,5 %	21,5 %	17,6 %
+	15:00-16:00	22,1 %	21,3 %	21,0 %	19,8 %	14,8 %
+	16:00-17:00	16,4 %	14,7 %	14,7 %	14,4 %	8,4 %

Genomsnittlig användning för Kontor, måndag-fredag kl 8-17, terminstid exkl. lov dagar. (HT 2023)

”Örebro universitets
lokalanvändning ska med
utgång i människors behov
optimeras för att möjliggöra
största möjliga intryck med
minsta möjliga avtryck.”

HÅLLBAR LOKALANVÄNDNING

Projektet hållbar lokalanvändning syftade till att förstå och utvärdera den nytta, men även resursanvändning, som den byggda miljön utgör för ett lärosäte. Detta för att kunna arbeta strategiskt mot en mer hållbar lokalanvändning av universitetets lokaler. Projektets mål var att ta fram och förankra en definition av vad hållbar lokalanvändning innebär för Örebro universitet och Akademiska Hus. För att minska universitetets miljömässiga fotavtryck men samtidigt ha funktionella och ändamålsenliga lokaler formulerades visionen;

Örebro universitets lokalanvändning ska med utgång i människors behov optimeras för att möjliggöra största möjliga intryck med minsta möjliga avtryck.

Rapporten identifierade begreppet persontimmar och lokalarbete som ett sätt att mäta en byggnads prestation, som då kan nyttjas för att skapa mätbara indikatorer för ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet. Strategier för att nå en hållbar lokalanvändning samlades inom de tre huvudkategorierna:

- Hållbara byggnader utgör grunden för hållbar lokalanvändning.
- Hög närvaro är en förutsättning för att nå hållbar lokalanvändning
- Attraktiva lokaler skapar förutsättningar för högt nyttjande

CITYLAB

Citylab är Swedish Green Building councils (SGBC) verktyg för att ge stöd i arbetet att skapa en hållbar stadsutveckling. Huvudsyftet med Citylab är att stadsutvecklingsprojekt ska utvecklas hållbart och bidra till en hållbar utveckling av hela staden, för boende, verksamma och besökare. Inom ramen för ÖCL prövades huruvida Campus Örebro kunde certifieras enligt Citylabs definition för en hållbar stadsdel. För att bli certifierad utvärderas stadsdelen utifrån de 15 generella indikatorerna trygghet, resvanor, byggnaders energianvändning, klimatpåverkan, biologisk mångfald, dagvattenrening, översvämningsrisker, tillit i grannskapet, platser, serviceutbud, blandning av bostäder, ljudmiljö, luftkvalitet, inomhusmiljö och restavfall.

Campus Örebro klarade 10 av de 15 de generella indikatorerna och blev i och med det redovisat enligt Citylab, men inte certifierade. De huvudsakliga anledningarna till att fem av indikatorerna inte uppnådde Citylab-kraven var dels att många av campus byggnader är av äldre karaktär utan samma prestandakrav som moderna byggnader, och dels att covid-19 pandemin innebar låg närvaro på campus med svårigheter att få en god bild av hur byggnaderna och området upplevs av hyresgäster och besökare. Analyserna och slutsatserna per indikator utgör dock en bra grund för fortsatt utvecklingsarbete av campus som stadsdel samt hur campus fysiska miljö kan utvecklas i en än mer positiv riktning.

06

Campus USÖ och Campus Grythyttan idag

Kapitlet är en nulägesbeskrivning av campusområdena Campus Grythyttan och Campus USÖ.

CAMPUS USÖ

Örebro universitets medicinska campus, Campus USÖ är beläget centralt i Örebro, på Region Örebro läns mark i direkt anslutning till sjukhuset. Här finns institutionen för Medicinska vetenskaper, ett medicinskt bibliotek samt Kliniskt träningscenter (KTC). Campus USÖ har en stark samverkan med sjukhuset och delar till viss del resurser såsom forskningsinfrastruktur. Campus USÖ är beläget i sjukhusområdets nordöstra del och består av en verksamhetsbyggnad, Hus X. Från Campus USÖ tar man sig till Örebro resecentrum på 5–10 min med kollektivtrafik eller 15 min till fots. Ska man ta sig mellan Campus USÖ och Campus Örebro är cykel det bästa alternativet där en resa tar ca. 10 min. Att promenera tar drygt 30 minuter och med kollektivtrafik tar resan ca 15 minuter. Personal såväl som studenter vistas på bägge campus och kopplingen däremellan är därför av stor vikt.

Campusområdet - byggnader och utemiljö

Hus X har två huvudsakliga entréer, en i väst och en i öst med entréplatser framför. Västerut möts man av en hårdlagd yta med en uteservering, en stor cykelparkering samt ett konstnärligt gestaltad vatteninstallation. Utanför den östra entrén möts man av en väl utformad plats som sträcker sig mot det gamla vattentornet. Närmast byggnaden finner man även här en uteservering som man når utifrån eller från restaurangen. Runt vattentornet är det gräsytor samt en gradäng i natursten som fungerar som sittytter eller för samlingar och samtal. Även österut har man arbetat med inslag av vatten genom en hårdlagd dagvattendamm. Utemiljöer finns också i form av tre gröna innergårdar med konstverk och möjlighet till vistelse.

Byggnaden har fem våningar och generösa glaspartier som skapar en kontakt mellan insida och utsida. När man träder in i byggnaden möts man av stora öppna entréhallar samt ett kommunikationsstråk i byggnadens kärna som skapar kontakt mellan våningsplanen och ger goda förutsättningar för möten. Kommunikationsstråket har ett bra ljusinsläpp och utblickar

mot innergårdarna. Studieytor har placerats runt detta kommunikationsstråk i fem plan och dessa är väl placerade i relation till lärosalar och hörsalar.

Service och rekreation

Hus X har ett café och en restaurang, en vid varje entré, som hjälper till att aktivera entréerna och platserna utanför. Utöver dessa två restauranger är serviceutbudet i det direkta närområdet relativt begränsat bortsett från ytterligare en restaurang och en pressbyrå i mitten av sjukhusområdet i A-huset.

För idrott finns norr om campusområdet ett klättermuseum i Marketenteriet på CV-området och ett utegym på Holmön som man når om man korsar Svartån söderut via en gångbro. Stadens samlade serviceutbud finns dock inte längre än minuter bort med cykel eller till fots.

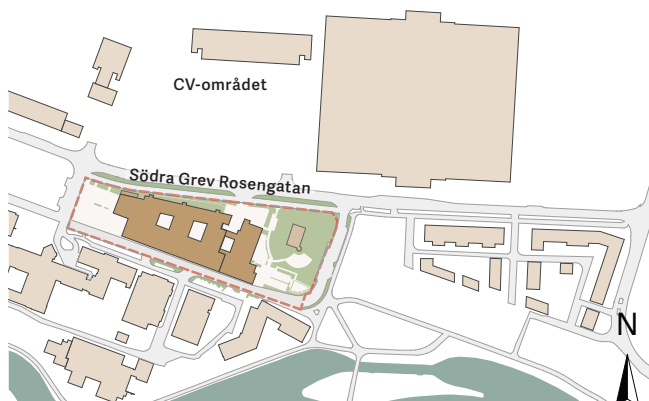
De närmaste studentbostäderna ligger alldeles söder om Svartån, men områdets centrala läge gör det också lämpligt att bo i Örebros centrala delar eller i studentbostadsområdena runt Campus Örebro.

CAMPUS GRYTHYTAN

Campus Grythyttan är hemvist för institutionen Restaurang- och hotellhögskolan och är beläget ca. 7,5 mil nordväst om Campus Örebro i Hällefors kommun. Det tar ca. en timme att köra från Campus Örebro till Campus Grythyttan och bussar går ca. en gång i timmen från Örebro resecentrum med en res tid på 1-2 timmar. Campus Grythyttan ligger öster om orten Grythyttan. Korsar man väg 244 når man Grythyttans centrala delar och de bostadsområden där studenterna i huvudsak bor.

Campusområdet - byggnader och utemiljö

På Campus Grythyttan finns i dagsläget tre stycken byggnader: Kärnhuset, Måltidens Hus och Hälsans Hus. Dessa byggnader upplevs som solitärer och området skulle gynnas av förstärkta stråk och kopplingar mellan dessa. Hälsans Hus har

Campus USÖ - entréplats österut

Campus USÖ - gräsytor och gradäng i natursten vid det gamla vattentornet

Campus Grythyttan - Måltidens Hus

Campus Grythyttan - Köksträdgård med tillhörande lusthus

tomställets och planeras att demonteras framöver och är därför inte med i det framtida byggnadsbeståndet på campus.

Majoriteten av undervisningen sker i Kärnhuset och där sitter ledningen, studievägledaren och administration och där finns även undervisningssalar, livsmedelslaboratorium, Forskningsköket och sensoriskt laboratorium. Måltidens Hus är den mest framträdande byggnaden på området och består av utställningspaviljongen för Sverige i världsutställningen 1992 i Sevilla. Där finner man en Gastronomisk Teater, bibliotek med ett kokboksmuseum, ett livsmedelsbiologiskt laboratorium, ateljé för måltidskonst och ett restaurang och utbildningsskök.

Måltidens Hus har under åren innehållit en blandning av universitetsverksamhet och mer offentlig verksamhet där platsen fungerat som besöksmål med bl.a. restaurang, guidade turer i kokboksmuseet och plats för företagsaktiviteter. I dagsläget finns det ingen annan verksamhet i Måltidens Hus förutom universitetsverksamheten men önskan finns om att få in en högklassig restauratör som kan driva verksamheten och att platsen därmed ska fortsätta ha en blandning av universitetsverksamhet och näringsliv. Måltidens Hus har trots en stark identitet en otydlig entrésituation och en studie har genomförts för hur man kan förbättra entrén utan att förvanska byggnadens unika uttryck.

Campusområdet erbjuder stora möjligheter till rekreation med ett stort skogsområde nord-nordost om campus och sjön Sör-Älgen som man når rakt österut från Måltidens Hus. Kontakten till omgivande natur skulle kunna stärkas och göras mer till en del av områdets identitet.

Intill Måltidens Hus ligger en köksträdgård med tillhörande växthus och lusthus som används vid undervisningen för aktivt lärande men som i nuläget inte nyttjas till sin fulla potential. Utemiljön har stora möjligheter att utvecklas för att förstärka verksamheten och som en del av undervisningen.

Grythyttan som studentlivsmiljö

Campus Grythyttan är av stor betydelse för orten Grythyttan och Hällefors kommun. Restaurang- och hotellhögskolan skapar arbetstillfällen och studenternas närvaro är påtaglig i orten Grythyttan. Måltidens Hus tillsammans med Grythyttans Gästgifvargård har sedan 90-talet varit ett centrum för mat, dryck och värdskap, och ett viktigt besöksmål. I orten Grythyttan finns några aktörer som erbjuder bostäder och studentbostäder så studenterna vid campus har inga problem att hitta boende. Däremot uttalas ett behov av närliggande gästbostäder för korttidsboende.

För studenterna vid Grythyttan finns det mest nödvändiga i form av service i orten Grythyttan, såsom affär, mack och restauranger/caféer.

Detaljplaneförutsättningar

Detaljplanen för campusområdet är ifrån 1998. Nuvarande bebyggelse saknar delvis stöd i planen då området där Hälsans Hus ligger är märkt för industri och området för Kärnhuset är märkt med Industri och handel. Det finns dock bygglov för pågående verksamhet i Kärnhuset. Måltidens Hus ligger på ett område märkt för skolverksamhet men själva byggnaden förhåller sig inte helt till detaljplanens byggfält och dess höjder.

Örebro universitets vision

Ett framstående universitet för en kunskapsbaserad samhällsutveckling

Universitetets samhälleliga roll är att söka, utveckla och sprida kunskap, samt att identifiera, analysera och problematisera framtida utmaningar. Universitetet är en plats – i tanken och i det fysiska rummet – för kritiskt tänkande, lärande, debatt och ifrågasättande, med ömsesidig respekt och förmåga till perspektivtagande. Universitetet är samhällets levande minne, intellektuella motor och kritiska spegel men också ett sökljus mot framtiden.

Örebro universitet slår vakt om de grundläggande akademiska kärnvärdena akademisk frihet, etik, integritet och kvalitet i utbildning och forskning. Våra förhållnings- och arbetssätt står stadigt på den gemensamma värdegrunden – vetenskaplighet, engagemang och delaktighet.

VETENSKAPLIGHET

Det fria sökandet efter ny kunskap utgör kärnan i vår verksamhet. Vi kännetecknas av oberoende, saklighet och bildning. Vi har ett öppet och kritiskt förhållningssätt. Vi ger oss tid till eftertanke och reflektion.

ENGAGEMANG

Vi är i rörelse och blickar framåt. Vi är engagerade, nyfikna och innovativa. Drivkraften att utvecklas och att uppnå goda resultat är en nyckel till universitetets framgång. Vi har mod att ompröva och att tänka nytt. Vårt kvalitetsarbete lär av både framgång och motgång.

DELAKTIGHET

Vi arbetar utifrån en helhetssyn på verksamheten och en vilja att lära av varandra. Vi utvecklar kunskap i nära samspel med studenter, vetenskapssamhälle och omvärld. Vår arbetsmiljö präglas av jämställdhet, öppenhet, tillit och respekt.

Örebro universitets övergripande vision är att vara ett framstående universitet för en kunskapsbaserad samhällsutveckling. Detta kräver ständig utveckling och mod att ompröva verksamhetens inriktning. Visionen avspeglas i våra prioriteringar och vägval, som styr mot en stark utveckling av forskningen och ökad närvaro och synlighet i samhället. Hög kvalitet i både forskning och utbildning är en självklarhet. Samverkan med omgivande samhälle till ömsesidig nytta är en integrerad del av verksamheten och hållbarhetsperspektiven genomsyrar all verksamhet vid universitetet.

Akademiska Hus och hållbar campusutveckling

Campus ska erbjuda en långsiktigt hållbar miljö.

Akademiska Hus planerar tillsammans med lärosäten för campusområdets utveckling där klimatmässiga, sociala och ekologiska perspektiv är av stor vikt.

Vi ger de sociala perspektiven kring välbefinnande och tillgänglighet stort fokus. Utformningen av den inre och yttre miljön ska främja en hållbar livsstil för alla som vistas på campus. Vi värnar de gröna kvaliteterna och den biologiska mångfalden, vilket ger positiva effekter för såväl människor som för djur och växtlighet. Vi strävar efter att stärka den biologiska mångfalden i såväl vår löpande förvaltning, som när vi utvecklar nya byggnader eller hela områden. I detta arbete ingår också att skapa dagvattenhantering som främjar biologisk mångfald, ger upplevelsevärden och ett förbättrat mikroklimat.

Akademiska Hus verksamhet är klimat- och resursintensiv och vi behöver agera för att minska våra utsläpp, genom egna åtgärder och i samverkan med andra. Utsläppen från Akademiska Hus verksamhet härrör i huvudsak från fastighetsutveckling/projektverksamhet och fastighetsdrift.

Akademiska Hus övergripande målsättning avseende klimatpåverkan är att successivt minska klimatbelastningen från hela värdekedjan för att uppvisa klimatneutralitet* till 2035. För att nå vårt mål arbetar vi bland annat utifrån en process för minskad nybyggnation. En behovsanalys i tidiga skeden skapar förutsättningar för en mer hållbar och långsiktig utformning, och ett effektivt nyttjande som möter hyresgästens

nuvarande och framtida behov, samt stärker campusområdets identitet. I arbetet ska alternativa lösningar testas för att styra mot minskad nybyggnation och mot ett mer effektivt nyttjande av det befintliga fastighetsbeståndet, där nya tillägg är långsiktiga, robusta, cirkulära och där livscykeln för både byggnadens struktur och byggnadsdelar beaktas. En nyckelfråga blir den cirkulära omställningen med nya arbetssätt där vi säkerställer att andra hand kommer i första hand.

Byggnaders energibehov ger störst bidrag till klimatpåverkan inom fastighetsdrift. Byggnader med god energiprestanda är därför grundläggande för att framtidssäkra fastighetsbeståndet.

I de fall vi bygger nytt och bygger om strävar vi efter ett minimerat lokalbehov och en optimerad fysisk utformning som säkerställer väl gestaltade, effektivt nyttjade samt framtidssäkrade miljöer. Vi arbetar alltid för materialoptimerade konstruktioner och system, minskade mängder bygg- och rivningsavfall samt att vi efterfrågar återbruk. Vi väljer material med låg klimatpåverkan, med extra fokus på klimatintensiva material som förekommer i stor volym.

För alla nybyggnadsprojekt har vi krav på att alla Miljöbyggnadscertifikat enligt nivå Guld och alla större ombyggnadsprojekt ska certifieras enligt nivå Silver. På campusnivå har vi genomfört certifiering av campusområde Albano i Stockholm enligt Citylab, en hållbarhetscertifiering som inte enbart omfattar en enskild byggnad utan inkluderar ett helt stadsutvecklingsprojekt.

*Klimatneutralitet är uppnått när den redovisade klimatpåverkan reducerats med minst 85% från den nivå som bolaget redovisat för basåret 2019.

AKADEMISKA HUS
KLIMATSTRATEGI

Klimatansvar
på riktigt!

07

Vision och mål

Örebro universitets campusplan 2024 syftar till att klarlägga Örebro universitets långsiktiga behov av fysiska miljöer, såväl inne som ute, på Campus Örebro, Campus USÖ och Campus Grythyttan. Campusplanen använder sig av följande fyra centrala begrepp:

- Campusplanens VISION beskriver ett önskat framtida tillstånd, och tjänar som ledmotiv för utvecklingen av Örebro universitets fysiska miljöer.
- Visionen underbyggs av MÅL. Varje mål är ett nyckelområde för att nå det önskade framtida tillstånd som är visionen. Målen fördjupas vidare i målbeskrivningar.
- Sex stycken STRATEGIER används för att nå målen (kap 8).
- Strategierna omsätts sedan i AKTIVITETER och PROJEKT som listas i en aktivitetsplan.

VISION FÖR ÖREBRO UNIVERSITETS CAMPUS

Visionen för utvecklingen av Örebro universitets fysiska miljöer, har tagits fram av campusplanens projektgrupp och beslutats om i projektets styrgrupp. Visionen lyder:

"Campus för samhällsutveckling"

Visionen för Örebro universitets tre campus har formulerats med starka kopplingar till verksamhetens vision. Örebro universitets vision "Ett framstående universitet för en kunskapsbaserad samhällsutveckling" blickar utåt och bekräftar universitetets självklara plats som en av samhällets viktigaste aktörer. Ett universitet är en plats med högt i tak där man utvecklar och sprider kunskap, och en plats att kritiskt analysera och reflektera över samtidens och framtidens utmaningar.

Visionen knyter även an till Akademiska Hus Klimat- och energistrategi med målsättning att vara klimatneutrala till 2035.

Örebro universitets campusmiljöer främjar en utbildning och forskning i framkant som bygger starka samhällsindivider som bidrar till lösningar på vår tids stora samhällsutmaningar.

Visionen främjar campusmiljöer som

- ger Örebro universitet bästa möjliga förutsättningar för att bedriva sin kärnverksamhet.
- fungerar som testbädd för forskning och utveckling av idéer.
- är inbjudande och verkar nyttiggörande genom att visa upp och sprida kunskap.
- är mötesplatser där synergier och samverkan möjliggörs och engagemang och delaktighet uppmuntras.
- är inspirerande och främjar en utvecklande pedagogik och forskning.
- är attraktiva livsmiljöer och mötesplatser som skapar nätverk och engagerade samhällsindivider.

MÅL

Visionen som har formulerats för Örebro universitets campus byggs upp av fyra mål. Målen har formulerats för att skapa campusmiljöer som på bästa sätt stödjer verksamheten i sitt arbete idag och i framtiden. Vidare har målen formulerats utifrån den samtid vi lever i, för att ge universitetet förutsättningar att möta vår tids stora utmaningar och möjligheter.

Mål 1: Campus med utvecklande lärande-, forsknings- och samverkansmiljöer

Målet syftar till att säkerställa att campus lokaler och miljöer på bästa sätt stödjer och ger förutsättningar att utveckla dagens och morgondagens forskning och pedagogik.

Universitetets lokaler och miljöer är inspirerande och utvecklande att vistas i. Här utvecklas studenterna inom sina respektive studieområden men också socialt genom möten med andra studenter, lärare och näringsliv.

Ordet utvecklande syftar också till att universitetets miljöer inte är statiska utan utvecklas och anpassas efter verksamhetens specifika och ibland föränderliga behov. Det kan exempelvis röra forskningsinfrastruktur som behöver anpassas eller att på campus snabbt kunna skapa plats för utvecklad forskningsinfrastruktur för ett nytt behov.

På campus finner man arenor för möten mellan forskare, lärare och studenter där synergier och samverkan kan uppstå. Campus ska även vara en plats där universitetsverksamheten möter andra aktörer såsom näringsliv, för att samverka och utväxla idéer kring specifika frågeställningar.

Campus upplevs som tätt med närhet mellan människor och byggnader och hela campus är ditt campus, inte enbart byggnaden där din institution hör hemma.

Mål 2: Identitetsstarka och levande campus

Målet syftar till att utveckla platser och funktioner som stärker campus som en attraktiv och identitetsstark livsmiljö för studenter och anställda. Campus är en plats där människors välbefinnande stärks och därmed en plats där man vill vara, under stora delar av dygnet såväl som året.

Identitet är ett komplext begrepp som är långt mer omfattande och djupgående än det man tillför ett campusområde. Identitet handlar delvis om den bild man visar utåt men långt mer om människorna som vistas på campus och den verksamhet som sker i dess byggnader. Det handlar om kultur, samhörighet och delaktighet. Örebro universitets campusområden lyfter fram verksamheten och de människor som vistas på campus genom deras möjlighet att påverka och ta plats på campus.

Den fysiska miljön kännetecknas av ett finmaskigt nätverk av sammanhängande platser som uppmuntrar till aktivitet och vistelse. Här finns platser för stillhet och rekreation såväl som platser med högre koncentration av människor och aktivitet, och platserna tillsammans stärker och kompletterar varandra.

Även ytorna mellan platser och formella lärandemiljöer, mellanrummen, är utformade med omsorg för ett mer flexibelt nyttjande och mer aktivitet.

Örebro universitets campus har en akademisk karaktär och en tydlighet i sin struktur och uppbyggnad. Arkitekturen är

sammanhållen och genom skyltning, tydliga stråk och inbjudande byggnader är det lätt att förstå och hitta rätt på campus.

Som student på Örebro universitet kan man lätt hitta bostad i campus närområde. På campus finns närhet till olika typer av service såsom ett varierat matutbud, kultur och olika former av rekreation. Vid sidan av studier och forskning möjliggör campusmiljöerna ett rikt studentliv.

Mål 3: Campus inom planetära gränser

Målet syftar till att utveckla campus till att vara en del av lösningen istället för problemet i omställningen mot ett mer hållbart samhälle inom planetära gränser. Utveckling av campusmiljöerna sker med ett holistiskt förhållningssätt till hållbarhet. Här finns en medvetenhet kring de planetära gränserna och beslut om utveckling av campus tas med hänsyn till dessa. De planetära gränser som campusutvecklingen förhåller sig till kan grupperas i tre områden; Klimatförändringar och koldioxidutsläpp, Biologisk mångfald samt andra typer av utsläpp/kemiska föroreningar. Campusmiljöerna bidrar till en förbättrad hälsa för såväl planet, människa som myra.

Örebro universitets campus är klimatneutrala år 2035. I både drift, om- och nybyggnation finns en vilja att skapa cirkulära flöden och minskade utsläpp. Den högsta nivån av hållbarhet är att använda det redan befintliga på nytt. Utveckling av byggnaderna sker med ett livscykelperspektiv där byggnadernas miljöpåverkan analyseras från utvinning av naturresurser till byggnadens demontering/rivning. Innan nybyggnation utreds alltid möjligheten att anpassa eller förändra befintliga byggnader.

Campusmiljöerna är utvecklade för att upprätthålla och stärka ekosystem och den biologiska mångfalden. Utemiljöerna är gestaltade med hänsyn till gröna stråk och med en variation av växtlighet som gynnar pollinatörer och andra arter.

Campus fysiska miljöer inne såväl som ute, underlättar för verksamheten och människor som vistas på campus att ta hållbara beslut i vardagen. Detta gäller exempelvis frågor om mobilitet eller avfallshantering.

Mål 4: Resilienta campus

Resilienta campus syftar till att skapa campus med kapacitet att hantera förändringar och störningar utifrån vare sig det är ett förändrat säkerhetsläge, en global pandemi, klimatförändringar eller ett förändrat utbildningsuppdrag.

Campusmiljöerna är utformade för att kunna hantera effekterna av klimatförändringarna med ex. varmare temperaturer, mer nederbörd och extrema väderfenomen. Luftkvaliteten på campusområdet är god och det finns en strävan att skapa ett behagligt klimat på campus året om. Väl gestaltad grönska och växtlighet renar luften och skapar ett skydd mot såväl sol som buller och verkar absorberande vid kraftig nederbörd.

Campus med dess byggnader är planerade och utformade för att kunna hantera förändringar. Lokalerna används effektivt och det finns omställnings/buffertytor att tillgå vid förändringar i verksamheten. Byggnaderna och lokalerna är flexibla, multifunktionella och anpassningsbara och alltid utvecklade för att på bästa möta verksamhetens behov.

Mål 1:

Campus med utvecklande
lärande-, forsknings- och
samverkansmiljöer

Mål 2:

Identitetsstarka och
levande campus

VISION ÖREBRO UNIVERSITETS CAMPUS

**"CAMPUS FÖR
SAMHÄLLSUTVECKLING"**

Mål 3:

Campus inom
planetära gränser

Mål 4:

Resilienta campus

STRATEGIER

Strategi 1: Utveckla campusmiljöerna för en hållbar lokalanvändning

Strategi 2: Tydliggör campusstruktur och entréer

Strategi 3: Aktivera mellanrum och gränzoner

Strategi 4: Fyll campus med liv

Strategi 5: Öka biodiversiteten

Strategi 6: Premiera hållbar mobilitet

08

Strategier för måluppfyllelse

Kapitlet beskriver de strategier som har tagits fram i arbetet med campusplanen för att nå dess mål och vision. I kapitlet beskrivs strategierna övergripande för att sedan ta mer fysisk form i nästa kapitel där strukturplanerna presenteras. I följande kapitel beskrivs hur strategierna implementeras på respektive campusområde.

Strategierna är generellt formulerade och möjliga att implementera på vilket som helst av Örebro universitets tre campus. Vid implementering av strategierna tas hänsyn till varje områdes specifika förutsättningar.

STRATEGI 1: UTVECKLA CAMPUSMILJÖERNA FÖR EN HÅLLBAR LOKALANVÄNDNING

Strategin handlar om att skapa en förståelse för hur universitetets lärande- forsknings- och samverkansmiljöer används idag, för att kunna optimera dem för verksamheten och stimulera till ett ökat nyttjande. Universitetets verksamhet utgör kärnan i arbetet med att nå en hållbar lokalanvändning. Ett universitet som inte släpper ifrån sig några växthusgaser, men inte heller examinerade studenter, vetenskapliga artiklar eller nya samhällsförbättrande innovationer är inte mycket värt. Samtidigt ska vägen till universitetets måluppfyllelse ske på ett sådant sätt att det inte förstör vår planet, bidrar till människors ohälsa eller slösar med samhällets gemensamma resurser.

Fastighetsbranschen är av tradition fokuserad på den fysiska byggnaden – man mäter exempelvis storheter som kostnader, energianvändning och koldioxidutsläpp uttryckt i absoluta tal eller per kvadratmeter, men är sämre på att förstå och mäta hur mycket byggnaderna faktiskt används.

För att på allvar kunna arbeta med begreppet hållbar användning av lokaler behövs nya sätt att mäta och utvärdera hur mycket en byggnad faktiskt används. Örebro Campus Lab och sensorprojektet skapar nya möjligheter och förutsättningar för att mäta närvaro och användande, vilket öppnar upp för att se på hållbar lokalanvändning med helt nya ögon.

Vad som utgör en optimal användning av lokalresurser beror helt och hållet på vilket verksamhet som bedrivs i lokalerna och hur de strategiska ställningstagande organisationen beslutat kring för att dess personal och studenter ska anses ha ändamålsenliga lokaler. Det sensordatan från Campus Örebro indikerar är att det finns stor potential i att möta framtida tillväxt på campus inom befintliga lokaler, i det fall det råder acceptans för ökad delning mellan campus byggnader samt mellan lokaler inom respektive byggnad.

Utöver hur lokalerna används, handlar strategin *Utveckla campusmiljöerna för en hållbar lokalanvändning* mycket om hur man förvaltar de byggnader man har. Byggnaderna underhålls för att maximera deras livslängd och i de fall det behövs, anpassas eller utvecklas de för att på bästa sätt svara mot verksamhetens behov.

I syfte att uppnå en lokalanvändning som med utgång i människors behov optimeras för att möjliggöra största möjliga intryck med minsta möjliga avtryck så har strategin *Utveckla campusmiljöerna för en hållbar lokalanvändning* identifierats som den viktigaste strategin i campusplanen.

STRATEGI 2: TYDLIGGÖR CAMPUSSTRUKTUR OCH ENTRÉER

Strategin syftar till att förstärka entréerna till campusområdena och dess byggnader och skapa en tydlighet i områdenas struktur och identitet. Campus ska signalera universitetsverksamhet och det ska vara tydligt för besökare när de kommer in på campusområdet. Samtidigt som området har en tydlig akademisk karaktär öppnar campusområdet upp sig mot omvärlden och upplevs inbjudande.

En viktig del av strategin handlar om att skapa en gemensam och förankrad bild av campusområdets avgränsning och dess huvudsakliga entréer. Entréerna till campusområdena omhändertas och tydliggörs genom väl gestaltade entréplatser som visar på riktningen in mot campusområdena.

För att skapa en sammanhållen identitet på campusområdet kan man använda sig av ex. färger, skyltprogram, belysning, möblering och växtlighet, som låter besökare förstå att de befinner sig på Örebro universitets campusområden. Örebro universitetets varumärke exponeras tydligt mot omgivningen.

Vidare syftar strategin till att kontinuerligt fylla luckor i campusstrukturen och minska upplevda avstånd. Örebro universitets olika campusområden är redan idag relativt täta men det finns trots detta byggnader som upplevs som perifera. Det bör förtydligas att ”fylla luckor” inte behöver betyda nya byggnader utan kan vara att tillföra en aktivitet eller på olika sätt förstärka stråkbilden. Mer om hur man kan göra det utvecklas under strategierna *Aktivera mellanrum och gränzoner* och *Fyll campus med liv*.

Campusstråk på WU Wien. Ett starkt huvudstråk med mängder av målpunkter och väl inkorporerade sittytor.

STRATEGI 3:

AKTIVERA MELLANRUM OCH GRÄNSZONER

Strategin verkar på flera olika skalor och handlar på en övergripande nivå om campusområdenas koppling till dess omgivning och på en lägre nivå om ex. relationen mellan inne och ute, mellan offentligt och privat, och gränzonerna däremellan.

En viktig uppgift för högsolor och universitet, vid sidan om forskning och utbildning, är att verka nyttiggörande och sprida kunskap till samhället. Detta kan självklart ske på en mängd olika sätt men man ska inte underskatta betydelsen av att öppna upp campus mot staden. Genom att tillgängliggöra campus och göra dess byggnader mer inbjudande kan synergier uppstå och det kan dessutom bidra till en breddad rekrytering.

I det lilla handlar strategin bl.a. om hur man arbetar med gränzonen mellan inne och ute vilket kan bidra till att trösklarna för att vistas i en byggnad som inte är ens "hemmabyggnad" blir lägre. Ökad kontakt mellan insida och utsida kan uppnås genom exempelvis mer transparenta fasader eller genom placering av mer publika funktioner såsom exempelvis caféer, restauranger eller bibliotek i anslutning till stråk. En viktig del är också att minska impedimentsytor i form av exempelvis svagt nyttjade grönytor mellan byggnader och stråk.

Mellanrum och gränzoner finns även inom byggnader i form av ex. kommunikationsytor mellan de formella lärandemiljöerna. Rätt utformade kan dessa mellanrum bli högvärdiga informella studiemiljöer som främjar såväl möten och grupparbeten, som enskilt fokuserat arbete. Dessa ytor kan även vid behov nyttjas som en förlängning av den formella undervisningsmiljön.

Att aktivera en yta behöver inte kräva stora investeringar, utan det kan räcka med tillskott i form av ett enkelt möblemang, ett pingisbord eller en servicestation för cyklar. För att dessa enkla tillskott ska fungera krävs förståelse för just den platsens specifika förutsättningar. I ett skuggigt och blåsigt läge funkar ett väl gestaltat vindskydd bättre än en härlig

solbänk. Det gäller att vara medveten om hur platsen används idag och hur platsen förhåller sig till dess omkringliggande byggnader och dess invändiga funktioner.

STRATEGI 4:

FYLL CAMPUS MED LIV

Strategin syftar till att göra campus invändiga och yttre miljöer mer levande, större delar av dygnet, såväl som året.

Att fylla campus med liv handlar inte nödvändigtvis om att öka antalet människor som är på campus, utan att de människor som vistas på campus ska se varandra och uppleva varandras närvaro. För att öka känslan av liv och aktivitet behöver man uppnå en viss koncentration av människor.

En väl utarbetad stråkhierarki verkar, tillsammans med ett nätverk av mötesplatser, för att koncentrera människor till väl valda platser. Detta innebär att alla stråk på campus inte får samma dignitet och vissa kommer att fungera och upplevas som "baksidor". Ett campus behöver även "baksidor" för viktiga funktioner såsom exempelvis godsmottagning. Stråken ska inte enbart ses som transportvägar för människor, cyklar och bilar, utan kan utvecklas för att innehålla en mängd olika funktioner och därigenom även fungera som vistelseytor.

Entréer, mötesplatser och målpunkter placeras i relation till stråken och bidrar inte enbart till rörelse utan framförallt till vistelse längs stråken. Målpunkter i form av exempelvis matställen är viktiga för aktivering av stråken. Dessa fungerar dessutom som överbryggande mötesplatser där olika grupper kan mötas. Det fyller därför en viktig funktion att synliggöra och tillgängliggöra dessa för möjlighet till värdeskapande möten och samverkan mellan olika grupper.

Utöver att koncentrera de människor som vistas på campus syftar strategin till att på ett medvetet sätt bjuda in andra aktörer till campus. Det kan vara byggnader eller lokaler med

Insektshotell på Campus Örebro.

Kunskapsparken på SLU Ultuna. En vacker och artrik parkmiljö med flertal rumsligheter och vistelsezoner.

specifikt fokus på samverkan med exempelvis näringsliv, eller att öppna upp för uthyrning av lokaler och platser som i dagsläget inte nyttjas till sin fulla potential.

För en ökad användning av campus utemiljöer krävs att dessa är programmerade för en variation av aktiviteter, ex. möjlighet att studera och arbeta utomhus, sittplatser, utegym eller plats för aktiviteter såsom boule, pingis eller basket. Aktiviteterna behöver inte vara permanenta utan man kan också planera ytor för tillfälliga aktiviteter såsom olika studentevenemang, utställningar eller för food trucks.

På samtliga campus finns stora möjligheter till hälsofrämjande aktiviteter då områdena ligger i anslutning till grönområden med stora rekreativevärden. Att förstärka kopplingen till dessa grönområden och uppmuntra till hälsofrämjande aktiviteter är ett sätt att få studenter och anställda att vistas ute under större delar av året. Detta bidrar i hög grad till såväl campuslivet som människors välbefinnande.

Studentbostäder på campusområdena eller i deras direkta närhet bidrar till ökad aktivitet på områdena, dagtid såväl som kvällar och helger.

STRATEGI 5: ÖKA BIODIVERSITETEN

Strategin handlar om att aktivt arbeta för att öka biodiversiteten på campus, såväl som att minimera faktorer som kan vara ett hot mot den biologiska mångfalden. Vid såväl utveckling som förvaltning av campusmiljöerna arbetar man för att bevara och utveckla befintliga kvaliteter och naturvärden på campusområdena.

Naturvårdsverket lägger fram följande fem påverkansfaktorer som direkta hot mot den biologiska mångfalden: Förstörda livsmiljöer, Överexploatering av arter, Klimatförändringar, Föroreningar och Invasiva främmande arter. Bortsett från

Överexploatering av arter är alla dessa hot sådana som man i utvecklingen av campus bör ha en medvetenhet kring.

Genom att arbeta med en stor artrikedom bland växtligheten i utformningen av campus utemiljöer bidrar man till ökad resiliens på campus. Växter har olika förmåga att hantera extremväder och olika växter gynnar olika djur och insekter. På utvalda platser kan man arbeta med omställning av gräsytor mot natur med ett högre naturvärde såsom exempelvis mikroskog eller ängsmark. En fördel med den här typen av tillskott är att den är snabbväxande och kräver lite underhåll. I vissa fall, särskilt på platser som upplevs som baksidor på campus, kan ökad växtlighet stå i kontrast till önskan om att skapa trygga miljöer kvälls- och nattetid.

Vid gestaltning och skötsel av utemiljöerna finns kunskap om hur man på bästa sätt stärker biodiversiteten. Inhemska arter som är väl anpassade till vårt klimat väljs alltid framför andra. I den Naturvärdesinventering som genomfördes inom ramen för arbetet med Citylab (se s. 35) observerades flera förekomster av invasiva arter såsom ex. blomsterlupin och jättebalsamin på Campus Örebro och dessa bör tas bort för att förhindra spridning.

Inom ramen för arbetet med Citylab gjordes en habitatnätverksanalys samt en Naturvärdesinventering för Campus Örebro. Dessa båda rapporter visar en nulägesbild men ger också förslag på konkreta åtgärder hur man ex. kan bidra till att stärka de sammanhängande habitaterna för småfåglar. Vid utveckling av campus utemiljöer är det av stor vikt att konsultera dessa båda rapporter för att se vilka naturvärden som bör bevaras och förstärkas.

Avfallshanteringen på campus utformas för att minimera utsläpp och föroreningar. Det gäller allt ifrån tillgång till återvinningsstationer, minimering av användning av plastprodukter i ex. caféer/restauranger samt hantering av farligt kemiskt avfall.

	Campus med utvecklande lärande-, forsknings- och samverkansmiljöer	Identitetsstarka och levande campus	Campus inom planetära gränser	Resilienta campus
Utveckla campusmiljöerna för en hållbar lokalanvändning	○		○	○
Tydliggör campusstruktur och entréer	○	○		
Aktivera mellanrum och gränzoner	○	○		
Fyll campus med liv	○	○		
Öka biodiversiteten		○	○	○
Premiera hållbar mobilitet			○	○

Strategiernas koppling mot campusplanens mål.

Att visa upp ett campus där man värnar om ekosystem och aktivt arbetar för en ökad biodiversitet har dessutom ett starkt utbildningsvärde. Örebro universitets campus är miljöer där det studenterna får lära sig innanför husens väggar också speglas i dess utemiljöer.

STRATEGI 6: PREMIERA HÅLLBAR MOBILITET

Strategin syftar till att successivt arbeta för att färre resor till och från campusområdena sker med egen bil samt att skapa incitament till ett mer hållbart resande.

Att minska privatbilismen handlar inte enbart om att minska klimatutsläppen ifrån fossildrivna fordon utan också om att minska den påverkan bilismen har på sin omgivning i form av buller, sämre trafiksäkerhet, luftföroreningar och de markresurser de tar i anspråk för gator och parkeringar. Bilismen och dess infrastruktur har i nuläget en framträdande roll på både Campus Örebro och Campus Grythyttan då bland det första man möter när man kommer till campus är stora parkeringsplatser och breda vägar.

Infrastruktur i form av vägar och parkering har en tendens att gestaltas separat från övrig utemiljö. Genom en mer sammanhållen utformning av dessa miljöer kan den här strategin samverka med flera av de andra strategierna såsom *Öka biodiversiteten*, *Fyll campus med liv* och *Tydliggör campusstruktur och entréer*.

Gaturum utformas för att bättre tillgodose behov hos gående och cyklister med inkorporerade vistelseytor samt omhändertagande av dagvatten. För att minska översvänningsrisken och

öka växtligheten kan hårdlagda ytor brytas upp på olika sätt.

Med en genomtänkt parkeringsstrategi kan man successivt och långsiktigt arbeta mot en bättre trafiksituation där bilarna får ta mindre plats. En parkeringsstrategi kan innebära differentierad parkeringstaxa på olika delar av campusområdena samt att man på vissa platser bara kan stå en begränsad tid. Campusområdena ska tillhandahålla tillräckligt med parkeringsplatser men dessa bör placeras lite längre ifrån huvudentréerna. Parkeringsplatser i anslutning till byggnadernas huvudentréer bör främst vara gästparkeringar för tillfälliga besökare.

Det ska vara bekvämt och säkert att ta cykeln till universitetet. På campusområdena finns en väl utvecklad cykelinfrastruktur med cykelparkeringar under tak samt pump- och servicestationer.

Den postnummeranalys som genomfördes inom ramen för campusplanen (se s. 25) visade att 60% av de anställda och 75% av studenterna bor inom 15 minuters cykelavstånd från Campus Örebro. För resor inom Örebro stad bör därför kollektivtrafik eller cykel vara det självklara förstahandsvalet. I nuläget genomförs flera stora satsningar på en förbättrad och snabbare kollektivtrafik vilket förhoppningsvis kommer få genomslag i studenternas och de anställdas resvanor. Frågor om kollektivtrafik och trafik utanför campusområdet ligger utanför campusplanens rådighet. Frågorna bör dock bevakas och Örebro universitet och fastighetsägarna bör verka gemensamt i en dialog med externa aktörer såsom exempelvis Örebro kommun, för en förbättrad kollektivtrafik samt säkrare trafikmiljö runt Örebro universitets campus. Särskilt ska länken mellan Campus USÖ och Campus Örebro samt förbindelserna till Grythyttan bevakas.

09

Strukturplan

I detta kapitel presenteras en strukturplan för hur utvecklingen av campus kan se ut fram till 2035 men med blicken lyft mot 2050 och bortom det. Strukturplanerna visar hur strategierna kan omsättas i konkret utveckling av respektive campus. Kapitlet redovisar först strukturplanen för Campus Örebro för att sedan visa strukturplanerna för Campus USÖ och Campus Grythyttan.

I kapitel 3-6 av campusplanen beskrivs de förutsättningar, utmaningar och möjligheter som påverkar utvecklingen av de fysiska miljöerna för Örebro universitet. Analysen har sedan i kapitel 7 omsatts i vision och mål för utveckling av Örebro universitets fysiska miljöer och strategier har formulerats för att möta dessa mål. Detta kapitel bryter ner strategierna i olika konkreta åtgärder som kan genomföras på respektive campus. Dessa åtgärder är alla delar av en eller flera olika strategier.

Campusplanen är ett strategiskt dokument som ska visa på en långsiktigt hållbar utveckling för Örebro universitet. De fysiska miljöerna ska på bästa sätt stödja universitetets utveckling och samtidigt ha en beredskap för olika utvecklingsscenarioer. Campusplanen tar inte ställning i verksamhetsplanerings frågor såsom vilken verksamhet som ska växa eller flyttas var. Campusplanen visar inom vilken struktur som den framtida utvecklingen kan ske och kan i stället ses som ett ramverk för verksamhetsutveckling för att uppnå de campuskvaliteter som formulerats genom vision och mål.

UNIVERSITETETS UTVECKLING

I kapitlet *Om Örebro universitet* presenteras två olika utvecklingsscenarioer för universitetet (se s. 19), vilka beaktats vid utformningen av strukturplanerna för Örebro universitets tre campusområden. Dessa scenarioer visar på en möjlig utveckling för hela universitetet och tar inte ställning till på vilket campus utvecklingen sker. Detta innebär att strukturplanerna sammantaget kommer att visa på en större expansion än vad som är det troliga behovet de kommande åren.

Strukturplanerna pekar ut en riktning för hur campusområdena kan utvecklas på sikt och visar på möjligheter snarare än en definitiv framtidsbild. Tidshorisonterna för de olika campusområdenas strukturplaner skiljer sig åt då områdena har olika förutsättningar för utveckling. Campus Örebro är ett tydligt huvudcampus, medan Campus USÖ och Campus

Grythyttan är satelliter där verksamheterna på dessa campus är mer påverkade av andra aktörer och utvecklingen som sker i omgivningarna. Universitetet har inte samma rådighet över den framtida utvecklingen där som på Campus Örebro.

För Campus Örebro presenteras en strukturplan för 2035 för att illustrera en trolig utveckling av området under det kommande decenniet. Strukturplanen för 2035 tar därigenom ställning vad som bör prioriteras framför annat för att styra mot campusplanens vision. I illustrationen över utvecklingen mot och bortom 2050 prövar campusplanen den långsiktiga expansionen på Campus Örebro.

Strukturplanerna för Campus USÖ och Campus Grythyttan illustreras utan tidshorisont. Utvecklingen på dessa två campusområden är mer beroende av verksamhetsbeslut som campusplanarbetet inte har rådighet över. För dessa båda campus redovisas hur markresurser bör säkras för att säkerställa expansion på lång sikt.

STRATEGIER MED MINDRE AVTRYCK I STRUKTURPLANERNA

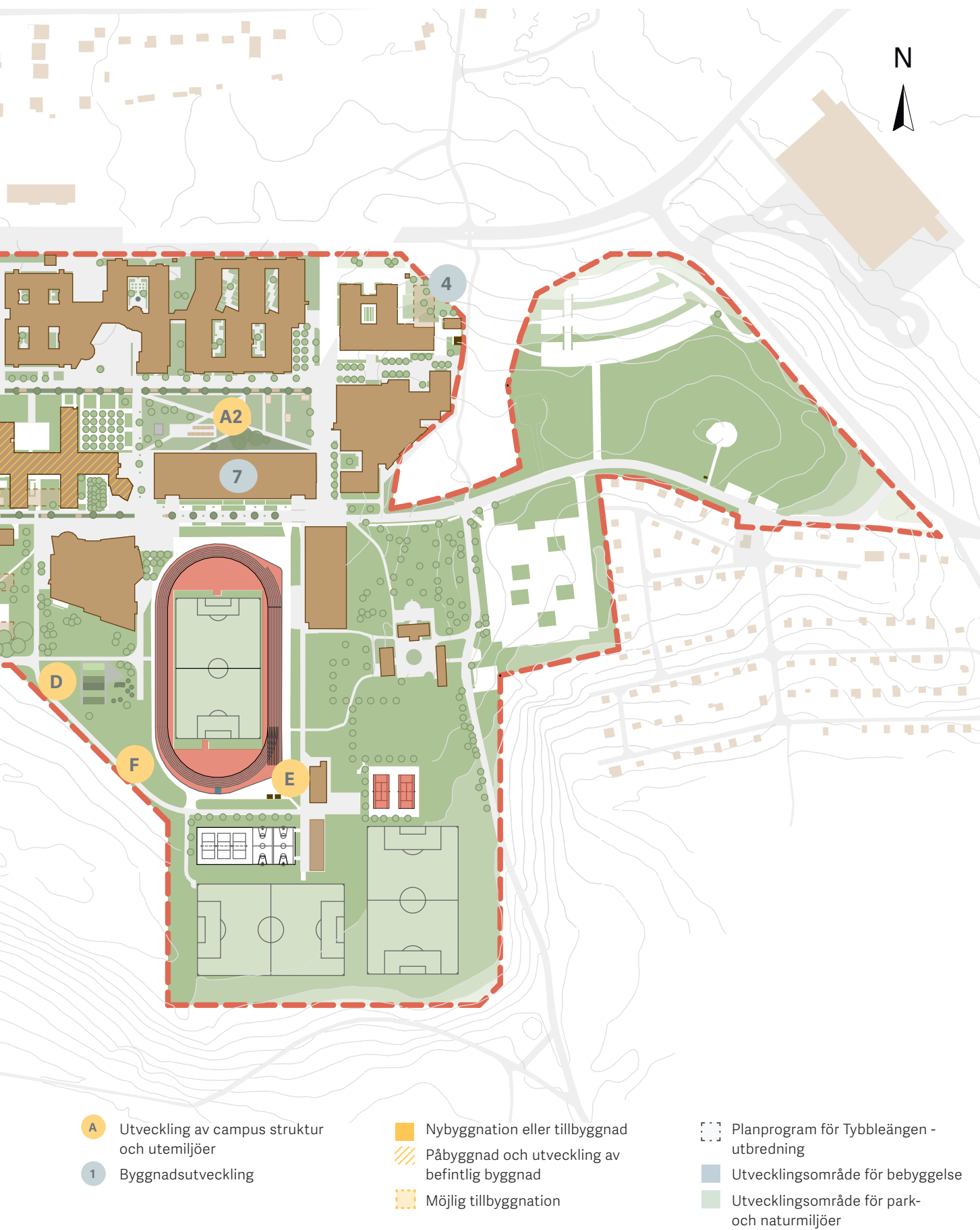
Två av strategierna, *Utveckla campusmiljöerna för en hållbar lokalanvändning* och *Fyll campus med liv*, är inte så framträdande i strukturplanerna som övriga strategier. Det betyder dock inte att de är mindre viktiga. Hållbar lokalanvändning syftar till att med utvecklad verksamhetsnytta använda de fysiska resurser som redan existerar på ett mer effektivt sätt. Det är ett kontinuerligt arbete, i huvudsak inne i byggnader, som på sikt kan ge stor effekt på campus struktur och dess miljöer. Genom att öka attraktiviteten och optimera användningen av lokalerna kan lokalbehovet minska.

Att fylla campus med liv handlar om hur universitetet använder hela campus mer och även upplåter delar av det till andra aktörer som bidrar med liv. Bägge dessa strategier omsätts i campusplanens aktivitetsplan till konkreta initiativ.

Campus Örebro 2035

STRUKTURPLAN

Campus Örebro

STRUKTURPLAN FÖR CAMPUS ÖREBRO

Campus Örebro har många värden och fina förutsättningar att bygga vidare på i utveckling av campusmiljön. Stora naturvärden, en tydlig grundstruktur och ett kulvertsystem som innebär att man kan hålla campuskärnan fri från tunga transporter, är alla förutsättningar som möjliggör ett grönt, tätt och levande campus. Campusplanen har utformats med två tidsperspektiv, 2035 och mot och bortom 2050. Strukturplanen på föregående uppslag visar en möjlig utveckling fram till 2035 och kartan med byggfält på s. 56 visar en möjlig utveckling mot och bortom 2050.

Strukturplanens huvuddrag

När campusplanens strategier omsätts till en strukturplan för Campus Örebro så får den följande huvuddrag:

- Campus tillväxt sker primärt inom existerande byggnader med prioriterad utveckling av campusområdets kärna.
- Campus entré västerut, mot hållplatsen Universitetsplatsen, och norrut längs norra sidan av Långhuset, förstärks och utformas som campus huvudentréer som tydligt annonserar universitetet mot sin omgivning.
- Viktiga sekundära entréer till området tydliggörs.
- Befintliga byggnader och lokaler utvecklas, förnyas, omhändertas och underhålls för maximerad livslängd, och för att på bästa sätt svara mot verksamhetens behov.
- Anpassning och ombyggnad av befintliga lokaler prioriteras framför ny- och tillbyggnation.
- Genom nya och utvecklade platsbildningar binds campusområdets olika delar samman.
- Campus "mellanrum", ytor mellan byggnader, platser eller formella lärmiljöer, såsom ex. lärosalar och föreläsningssalar, utformas med omsorg för ökad aktivitet.
- Naturvärden på campus bevaras och förstärks, och viktiga gröna kopplingar tillskapas.
- På campus prioriteras gående och cyklister framför biltrafik.
- Campus "baksidor" utformas för ökad trygghet.

Nedan följer en beskrivning av strukturplanens olika utvecklingsförslag liksom vilka strategier som de är sprungna ur. Numrering hänvisar tillbaka till föregående uppslag.

UTVECKLING AV CAMPUS STRUKTUR OCH UTEMILJÖER

Ett flertal av de utvecklingsförslag som tagits fram berör campus struktur och utemiljöer såväl som kopplingen mellan inne- och utemiljöer. Utvecklingsförslagen presenteras utan inbördes ordning. Planen är utformad för att binda samman campus genom att skapa en Sociodrom (se faktaruta nedan) med starka samband mellan nya och utvecklade platser.

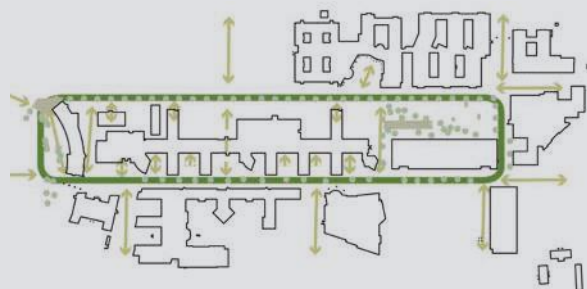
A. Sociodromen

Sociodromen är ett koncept och samverkansprojekt med flera olika delförslag. Syftet med förslaget är att binda samman campus olika delar och koncentrera campus kärna. Själva utformningen av de olika delarna görs med fokus på tillskott av grönska samt sociala funktioner såsom olika vistelsezoner. Det är viktigt att Sociodromen utformas för rörelse längs med såväl som över själva stråken. Den ska inte uppfattas som en barriär utan något som tillgängliggör olika delar av campus och underlättar rörelse.

Sociodrom - en bana full av liv

Sociodromen är ett koncept som fokuserar på att binda samman och utveckla campus kärna och dess kopplingar till omgivande byggnader och platser. De redan idag starka väst-östliga stråken förstärks med nord-sydliga kopplingar.

Konceptet förstärker den sociala såväl som gröna strukturen på campus och ger bättre förutsättningar för gående och cyklister.

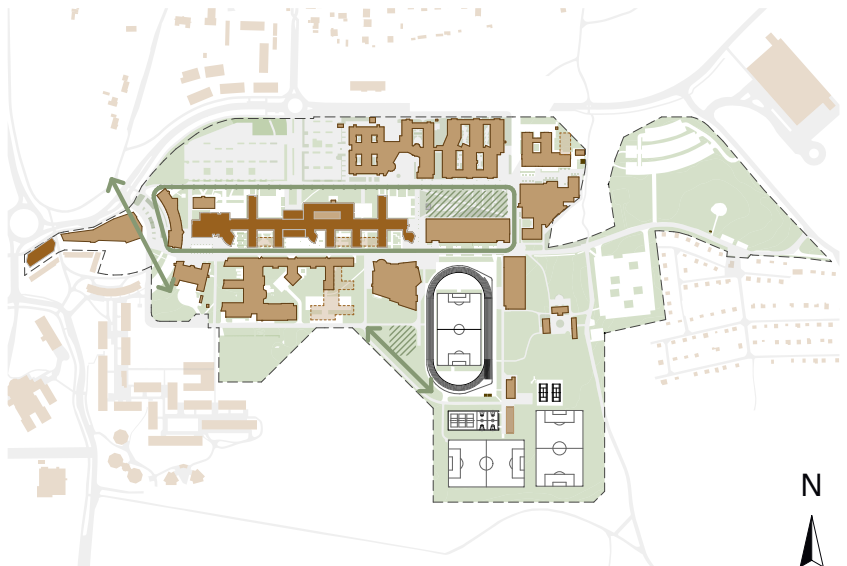
STRATEGI: UTVECKLA CAMPUSMILJÖERNA FÖR EN HÅLLBAR LOKALANVÄNDNING

- Befintliga byggnader på campus hålls efter och används mer effektivt.
- Byggnader som utvecklas/tillkommer
- Möjlig tillbyggnation

Strategin Utveckla campusmiljöerna för en hållbar lokalanvändning används på samtliga byggnader

STRATEGI: ÖKA BIODIVERSITETEN

- Grönstruktur
- Sociodromen – ett grönt vistelsestråk
- Grön platsutveckling
- Förstärkta kopplingar och samband

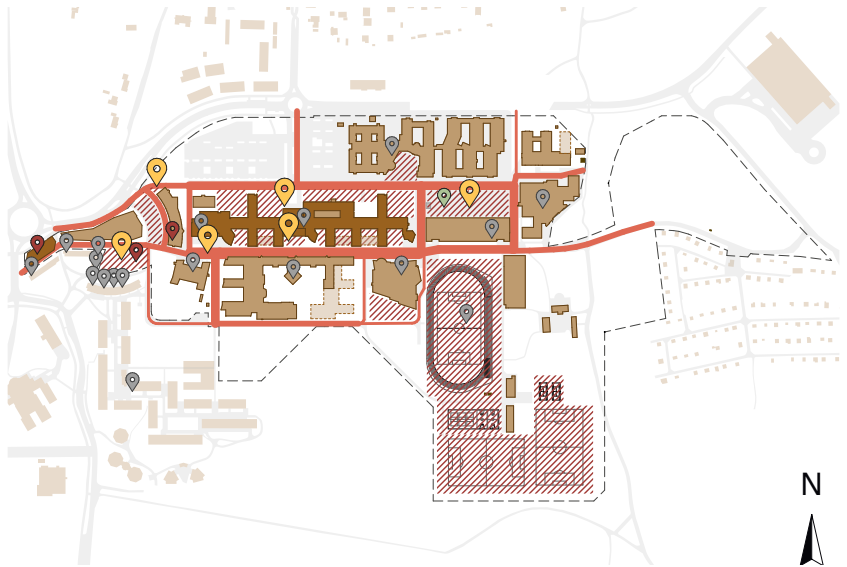

STRATEGIER: FYLL CAMPUS MED LIV, AKTIVERA MELLANRUM OCH GRÄNSZONER

- Framtida stråkstruktur – stråken kompletteras med bl.a. sittplatser och utformas för ökad vistelse
- Zoner som utvecklas för ökad aktivitet

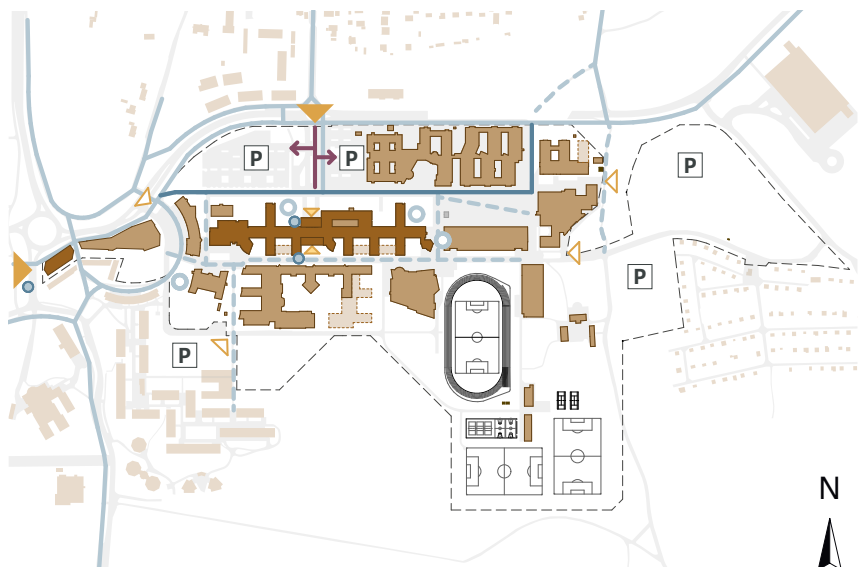
Målpunkter

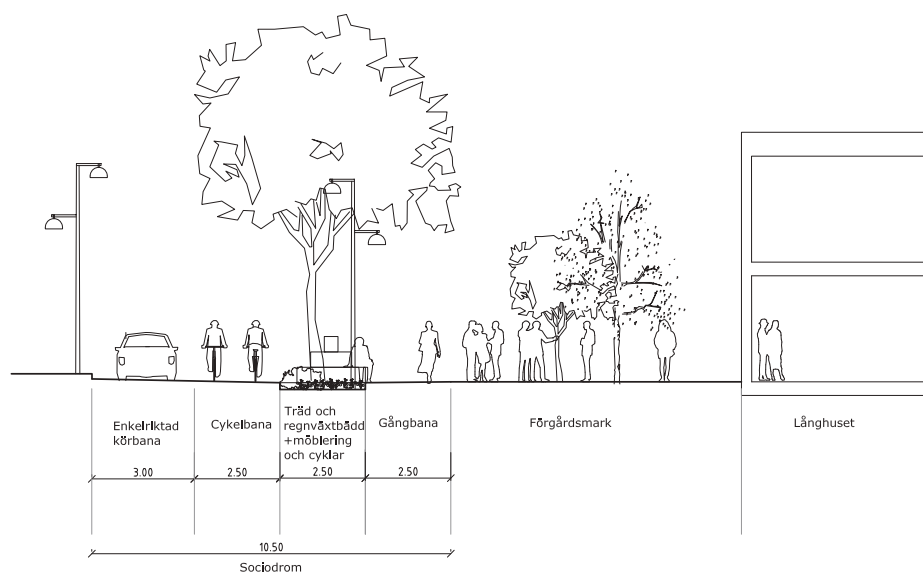
- Service – café/restaurang
- Service – Rekreation
- Platsutveckling – utvecklas för bl.a. socialt umgänge och arbete/studier utomhus
- Befintlig service

STRATEGIER: TYDLIGGÖR CAMPUSSTRUKTUR OCH ENTRÉER, PREMIERA HÅLLBAR MOBILITET

- Huvudentréer campusområdet
- Sekundära entréer campusområdet
- Huvudentréer till Långhuset
- Ny infartslösning till parkeringsplatser
- Befintliga bilparkeringsplatser (>100 platser)
- Befintliga trafikseparerade cykelstråk
- Befintliga cykelstråk med både gående och cyklister
- Nytt trafikseparerat cykelstråk
- Större cykelparkeringar (cykelparkeringar finns även längs alla cykelstråk och vid entréer)
- Pumpstationer

Sektion genom Fakultetsgatan som utgör del av Sociodromen

A1. Fakultetsgatan

Genom att flytta infarten till parkeringsplatsen från Fakultetsgatans väst-östliga sträckning till den nord-sydliga delen så möjliggör man utvecklingen av ett säkrare och mer attraktivt stråk, parallellt med Långhuset, som prioriterar cyklister och gående framför bilar. Fakultetsgatan är en viktig del av Sociodromen och utvecklas med starkt fokus på gröna och sociala värden. Här utvecklas regnväxtbäddar med en stor variation av växtlighet som bidrar till ökad biodiversitet och en förbättrad dagvattenhantering. Träd och växtlighet varvas med vistelsezoner med sittplatser och cykelparkeringar. Utformningen av Fakultetsgatan är en del av strategierna: *Tydliggör campusstruktur och entréer, Fyll campus med liv, Öka biodiversiteten och Premiera hållbar mobilitet.*

A2. Campusparken

Campusplanen föreslår att platsen som idag har namnet Campusplatsen byter namn till Campusparken och utvecklas till mer av en parkmiljö. Campusparken med Musikhögskolan som fond utvecklas för att möjliggöra vistelse över större delar av året och dess stora gräsytor kompletteras med en mer varierad växtlighet. Fler sittplatser tillförs på de övre delarna av parken i form av trädäck för soliga dagar men då gräset fortfarande är för blött att sitta på. Dessa trädäck skulle också kunna utformas och nyttjas som små scener där framträdanden och aktiviteter av olika slag kan användas för att aktivera platsen. Den sydvästra diagonalen av parken mot Gymnastikhuset utvecklas till en naturpark med en flerskiktad växtlighet. Kylcentralen, som idag inte nyttjas, har i förslaget fått ge plats för en flexibel grusyta med plats för t.ex. studentaktiviteter, grillkvällar såväl som boulevards.

Campusparken utformas med hänsyn till siktlinjer mot såväl som från Musikhögskolan. Utvecklingsförslaget kopplas till strategierna: *Fyll campus med liv, Öka biodiversiteten och Aktivera mellanrum och gränsszoner.*

A3. Universitetsstråket

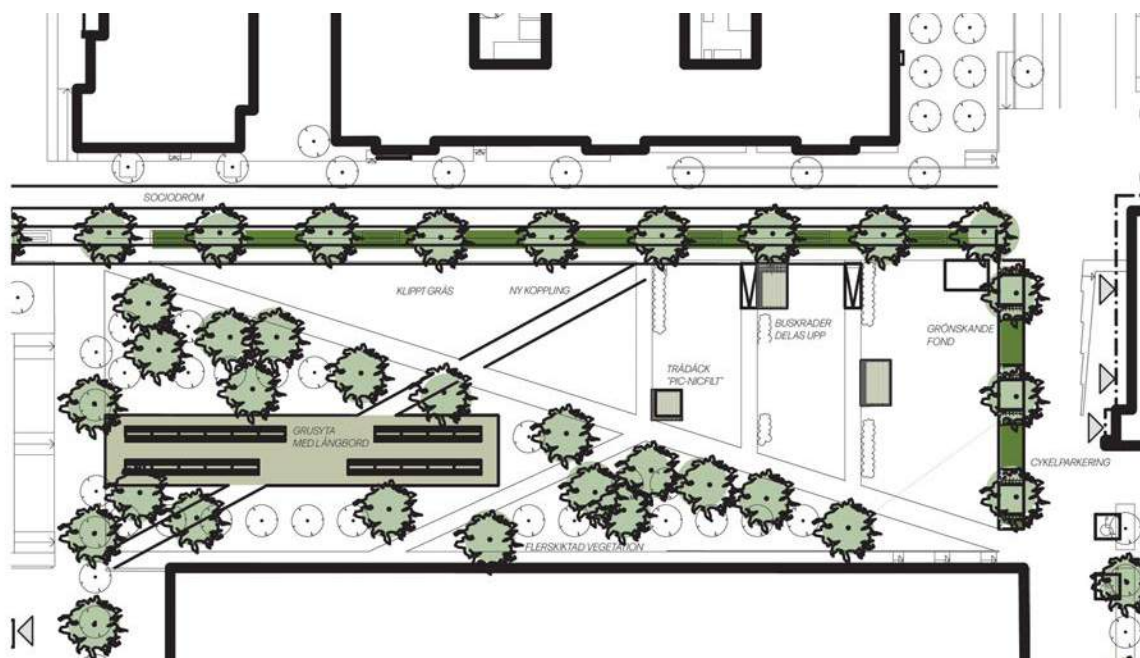
Universitetsstråket från Krakadammen mot Bibliotekstorget och upp mot Gymnastik- och Idrottshuset förlängs västerut förbi Universitetsplatsen och mot busshållplatsen. Stråket utvecklas som en sammanhållen miljö så att man redan vid busshållplatsen och Universitetsrondellen förstår att man nått fram till Campus Örebro. Detta uppnås genom en sammanhållen grafisk identitet för området och utveckling av platser och vistelsezoner längs stråket.

Stråket från Krakadammen till Bibliotekstorget är redan idag ett starkt huvudstråk men kan förstärkas ytterligare genom tydligare entréer och platsbildningar mot stråket. Vid en utveckling av Långhuset bör kopplingen till Universitetsstråket förstärkas genom tydligare entréer och platsbildningar framför dessa. De halvslutna innergårdarna mot stråket skulle behöva utvecklas för ökat nyttjande och för att vara mer välkommande. Detta kan förslagsvis uppnås genom utveckling och tillbyggnad av Långhuset eller genom utveckling av utemiljön på dessa gårdar som de ser ut idag. Förstärkning av Universitetsstråket kopplas till strategierna: *Fyll campus med liv, Tydliggör campusstruktur och entréer och Aktivera mellanrum och gränsszoner.*

A4. Infart Studentgatan/ Västra delen av Fakultetsgatan

Infarten från Universitetsgatan till Studentgatan har identifierats som en viktig sekundär entré till campusområdet. Här kommer cyklister väster ifrån mot Fakultetsgatan och bilar som ska parkera vid Entréhuset, eller på de olika parkeringsplatserna på campus södra delar. Norr om Entréhuset, vid cykelinfarten till Fakultetsgatan, föreslås en mindre torgyta som hjälper till att annonsera campus och tydliggör entrémöjligheten.

Studentgatans nord-sydliga sträckning, väster om Entréhuset, har i såväl habitatnätverksanalysen, som i de analyser som genomförts i arbetet med campusplanen pekats ut som en yta som saknar gröna kopplingar. I strukturplanen föreslås att

Campusparken norr om Gymnastikhuset

delar av den här hårdgjorda ytan luckras upp för att stärka grönstrukturen i campus västra delar. Några parkeringsplatser tas bort för att ge plats åt små ytor med mikroskog, en snabbväxande artrik skog med flerskiktad grönnska.

Bilgatan utformas för att ge bättre förutsättningar för gående och cyklister och med tydliga kopplingar till Universitetsplatsen och Universitetsstråket. Genom att förstärka gröna såväl som sociala kopplingar här binds Sociodromen samman. Strategierna som verkar här är: *Premiera hållbar mobilitet*, *Tydliggör campusstruktur och entréer*, *Aktivera mellanrum och gränzoner*, *Fyll campus med liv* och *Öka biodiversiteten*.

B. Infart från Universitetsgatan

B1. Ny infartsrondell

Strukturplanen visar en ny infartsrondell vid korsningen Fakultetsgatan/Universitetsgatan. Detta är utanför den mark där Akademiska Hus och Örebro universitet har rådighet men detta är en viktig fråga att bevaka och verka för. Infarten är idag en plats som är problematisk ur ett trafik- och säkerhetsperspektiv. Sikten vid utfarten är begränsad och trafiken tät vilket gör utfarten särskilt problematisk vid vänstersväng. Här korsar dessutom en stor mängd cyklister gatan samtidigt som många bilar ska in och ut från de stora parkeringarna.

B2. Infart till parkeringsplatser

Idag sker infarten till parkeringsplatserna från Fakultetsgatan. I strukturplanen för Campus Örebro 2035 föreslås att flytta infarterna till parkeringarna, från den väst-östliga sträckningen av Fakultetsgatan, till infartsgatan, den nord-sydliga delen av gatan. Detta skulle innebära att trafiken på Fakultetsgatan minskar vilket är en förutsättning för Sociodromen. Den stora bussfickan som finns vid infarten till Fakultetsgatan har i strukturplanen tagits bort, bussar kan i

stället ta sig hela vägen fram till Huvudentrén till Långhuset och vänta/vända runt där - något som redan sker idag. Dessa åtgärder är del av strategierna *Premiera hållbar mobilitet* och *Tydliggör campusstruktur och entréer*.

Infarter till de nordvästra parkeringsplatserna på campus idag

Förslag att flytta infarterna till parkeringsplatserna, för att minska biltrafiken på Fakultetsgatans väst-östliga sträckning

C. Universitetsplatsen

Universitetsplatsen är en viktig plats för en sammanhållen campusstruktur, men är idag underutnyttjad och med svaga kopplingar till resten av campus. Det är inte många år sedan platsen utvecklades och det är därför inte resursmässigt försvarbart att föreslå stora förändringar och markarbeten. Campusplanen föreslår att platsen utvecklas med möblering och växtlighet som tydligt knyter an till resten av campusområdet och att det tas fram en strategi för att aktivera torget framför Novahuset. Torget kan aktiveras med hjälp av tillfälliga aktiviteter såsom exempelvis studentaktiviteter eller utställningar. Foodtrucks från Grythyttan som serverar mat med lokala råvaror från Campus Grythyttan såväl som Campus Örebro skulle kunna bli ett dragplåster och skapa en bättre samhörighet mellan dessa två campusområden. Förslaget är del av strategierna: *Tydliggör campusstruktur och entréer, Aktivera mellanrum och gränzoner* och *Fyll campus med liv*.

D. Odlingsträdgård

Bakom Universitetsbiblioteket utvecklas idag en odlingsträdgård. Odlingar är ett bra komplement till stora grösytor och gynnar pollinatörer samt har ett stort rekreativvärde. Trädgården kan också fungera som testbädd för verksamheten och en möjlighet att visa upp vad som sker inuti byggnaderna i utemiljön. Trädgården är en del av programmet *Miljövetenskapligt program, Hållbara livsmedelssystem* men utöver programmet har flera andra parter visat intresse för trädgården, bland annat för att testa teknik såsom ex. robotar för ogräsbekämpning och för att genomföra vissa moment runt naturlära och hållbarhet inom utbildningen för förskolelärare. Vid tiden för skrivandet av denna campusplan så är odlingsträdgården under uppbyggnad och utveckling men kan kopplas till strategierna: *Öka biodiversiteten, Fyll campus med liv* och *Aktivera mellanrum och gränzoner*.

E. Idrottsplatsen

Idrottsområdet är en stark identitetsmarkör och innebär stora rekreativvärden. Campusplanen har identifierat detta som en av platserna som skulle gynnas av ett ökat nyttjande, av studenter såväl som av verksamheter utanför universitetssfären. Detta förslag är kopplat till strategierna: *Fyll campus med liv* och *Aktivera mellanrum och gränzoner*.

F. Förstärkning av grönstruktur och ökad trygghet vid campusområdets baksidor

Grönstrukturen förstärks i enlighet med den habitatnätverksanalys som genomförts med fler träd och omvandling av grasmattor till växtlighet med högre naturvärden.

Det är dock viktigt att vara medveten om att växtlighet och trygghet kan stå i motsats till varandra. Hög grad av växtlighet, särskilt i anslutning till områdets baksidor, kan ha en negativ påverkan på den upplevda tryggheten.

Campus södra delar bör därför utvecklas med hänsyn till detta, så att siktlinjer bevaras och belysning, bra för både människor och djur, placeras strategiskt och används som trygghetsskapande element.

BYGGNADER

1. U8

En av de största utmaningarna på Campus Örebro ligger i dess otydliga entréstruktur. Så även om tyngden i strukturplanen ligger i att förstärka campus kärna, finns ett stort behov av att tydliggöra den västra delen av campus. För resande med kollektivtrafik är den här delen en viktig entré till campusområdet och byggnaden bör därför fungera som en länk mellan campus och omkringliggande stad. Själva länkfunktionen bör speglas i byggnadens gestaltning såväl som i dess innehåll. Platsen fungerar för mer öppen universitetsverksamhet eller är ett bra läge för näringslivssamverkan. Byggnadens läge lämpar sig inte som entrébyggnad men har en viktig funktion i att leda besökare rätt.

Planerna på byggnaden U8 har redan kommit långt men är i nuläget pausade. Byggrätten är den sista i den detaljplan som möjliggjort både Novahuset och Universitetsplatsen. Det är tydligt att den sista byggnaden saknas för att göra utvecklingen komplett.

Det finns ett värde i att redan innan det kommer en byggnad på platsen, utveckla den för att bättre annonsera universitetet mot staden och leda folk in mot campusområdet. Detta kan göras genom enkla åtgärder såsom ex. skyltning och ett temporärt möblemang och planteringar i enlighet med resten av campusområdets identitet. Utvecklingsförslaget är del av strategierna: *Tydliggör campusstruktur och entréer, Aktivera mellanrum och gränzoner* samt *Fyll campus med liv*. I det fall byggnaden uppförs även strategin *Utveckla campusmiljöerna för en hållbar lokalanvändning*.

2. Påbyggnad och utveckling av Långhuset

Långhuset är karaktärgivande för området och campus ryggrad. Men byggnaden har många år på nacken och kommer framöver att behöva ses över och rustas upp. Vid en sådan upprustning är det lämpligt att utvärdera vilka större förändringar som bör göras. År 2020 gjordes en översiktlig utredning om huruvida det rent byggnadstekniskt är möjligt att bygga på Långhuset med en våning, vilket utredningen fastslog att det är. För de delar av Långhuset som är tillbyggda behöver dock en vidare utredning genomföras då det vid den senaste utredningen saknades underlag för dessa delar.

I strukturplanen för 2035 föreslås en påbyggnad av Långhuset med en våning samt en utveckling av Långhusets huvudentréer i norr och söder. Den norra huvudentrén ska fungera som en av campus huvudentréer och gestaltningen av entrén bör spegla detta. Det är önskvärt att förbättra kontakten mellan in- och ut- sida vilket exempelvis kan uppnås genom en mer transparent fasad vid entrén för att möta Universitetsstråket söderut och Fakultetsgatan norrut. Vid en utveckling av Långhuset bör byggnadens lokalanvändning analyseras för att se om lokalerna används till sin fulla potential och om byggnaden innehåller rätt typ av lokaler för verksamheten.

En uppgradering av Långhuset är en del i flera strategier; *Tydliggöra campusstruktur och entréer, Utveckla campusmiljöerna för en hållbar lokalanvändning, Aktivera mellanrum och gränzoner* och *Fyll campus med liv*. Det är först vid gestaltning av byggnaden som man kan arbeta med strategin *Aktivera mellanrum och gränzoner* då strategin syftar till att förbättra

Visualisering ifrån byggnadsprogrammet för U8, transparenta fasader i gatuplan mot Universitetsgatan och Universitetsstråket

relationen mellan inne och ute och minska det upplevda avståndet. En påbyggnad/ombyggnad uppnår i sig själv inte detta utan det är viktigt hur man väljer att gestalta en sådan.

4 & 5. Bilbergsska huset och Teknikhuset

Strukturplanen antyder en möjlig tillbyggnad av Bilbergsska huset och Teknikhuset. Dessa tillbyggnader har inte en stor påverkan på campus övergripande struktur men är med för att visa möjligheten att tillskapa en specifik typ av lokaler, ex. labbmiljöer om sådana behov uppstår innan 2035 och inte går att lösa inom befintligt lokalbestånd.

Strukturplanen i denna campusplan illustrerar en beredskap för att hantera olika typer av utveckling i framtiden. Det är dock viktigt att inte bara tillskapa nya kvadratmeter utan också att säkerställa att det är rätt sorts kvadratmeter för att möta verksamhetens behov. Utvecklingsförslaget är kopplat till strategin *Utveckla campusmiljöerna för en hållbar lokalanvändning*.

3 & 6. Hubben och Annexet

I strukturplanen för 2035 finns byggnaderna Hubben och Annexet inte med. Dessa byggnader står idag på tidsbegränsade bygglov och verksamheten i dessa kommer att inkorporeras i andra byggnader på campus som en del av strategin *Utveckla campusmiljöerna för en hållbar lokalanvändning*.

7. Gymnastikhuset och Idrottshallen

Gymnastikhuset och Idrottshallen är campus äldsta byggnader och i behov av upprustning. Den verksamhet som nyttjar lokalerna har under åren förändrats och lokalerna är därför idag inte optimalt lämpade för verksamheten. Gymnastikhuset har dessutom ett viktigt strategiskt läge på campus och livet på campus skulle gynnas av en förstärkt kontakt mellan byggnaden och omgivande stråk samt med entré norrut mot Campusparken. En utveckling av dessa byggnader är del av strategierna: *Utveckla campusmiljöerna för en hållbar*

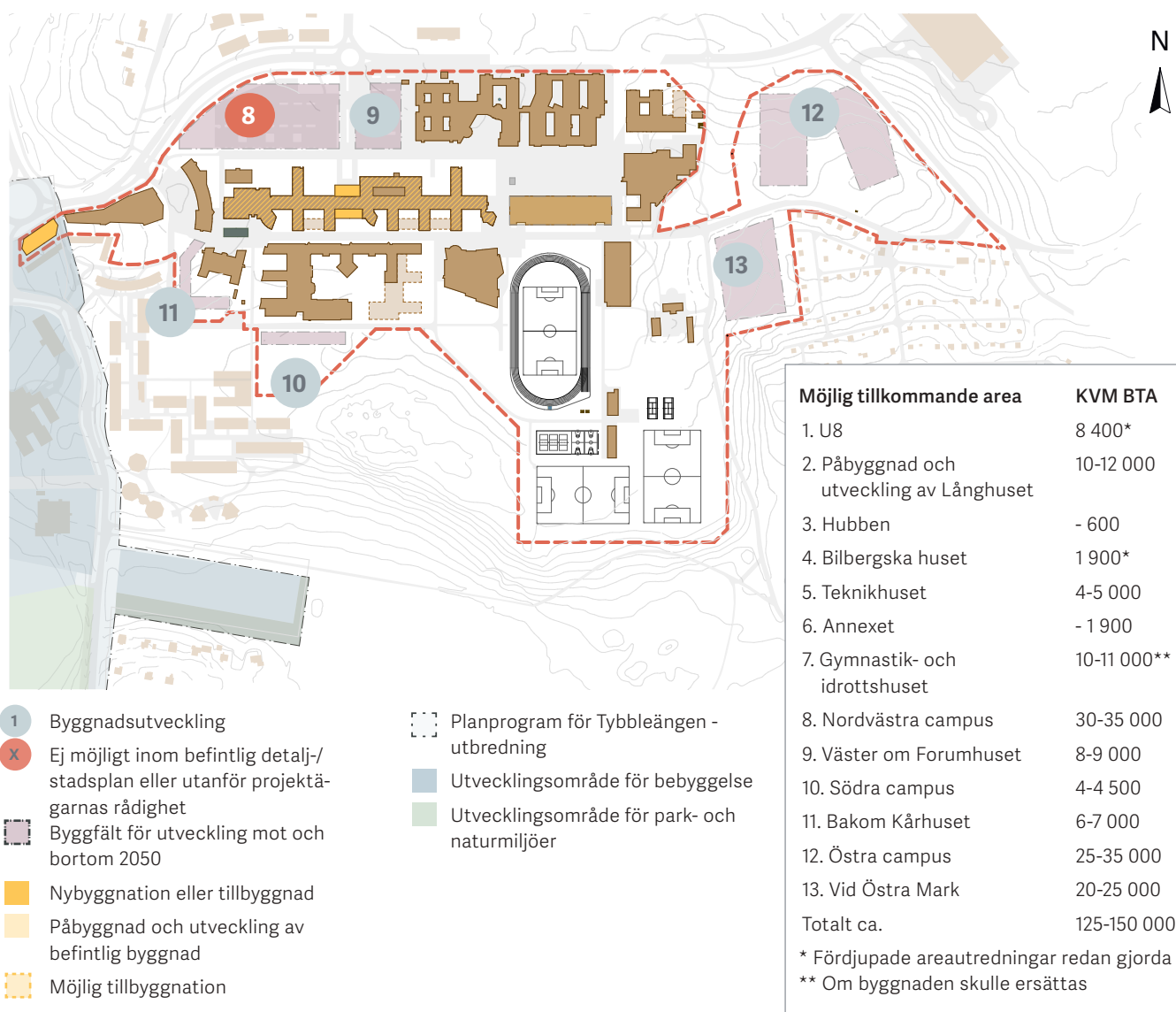
lokanvändning, Fyll campus med liv samt Aktivera mellanrum och gränzoner.

UTVECKLING BORTOM 2035

En del i arbetet med campusplanen är att se på en långsiktigt strategisk utveckling av campus och säkerställa att det finns markresurser för universitetet att växa. I kartan för en framtida utveckling bortom 2035 visas byggfält i strategiska lägen. Inom Akademiska Hus fastighetsyta finns möjlighet för universitetet att mer än fördubbla sin verksamhetsyta. Denna utveckling kan dessutom till största del ske inom ramen för gällande detaljplaner/stadsplaner. Campusplanen föreslår en utveckling där campus växer inifrån och ut med en förtätning inom och runt om Sociodromen. Utöver den framtida utveckling som står beskriven nedan och i karta på s. 56, tillåter stadsplanen för området byggnation på stora delar av idrottsområdet.

8. Nordvästra campus

Parkeringsplatsen i campus nordvästra hörn är en stor markresurs som i ett framtida läge hade lämpat sig väl för olika typer av verksamheter. Läget gör det möjligt att ha mer utåtriktad verksamhet med fokus på samverkan och möten med ex. näringsliv eller för bebyggelse i blandstadsanda med en mix av universitetsverksamhet, näringsliv och studentbostäder. En byggnad här hade, rätt utformad, kunnat bidra till att förstärka Långhusets entré och skapa en rygg för Fakultetsgatan med bra solläge och möjlighet att förstärka livet på Sociodromen. Den här platsen är i gällande detaljplan från 2006 märkt som prickmark och avsedd för parkering för universitetet så en utveckling av den här platsen kräver en ny detaljplan. Utveckling i det här läget skulle bidra till strategierna: *Utveckla campusmiljöerna för en hållbar lokalanvändning, Tydliggör campusstruktur och entréer, Fyll campus med liv samt Aktivera mellanrum och gränzoner.*

9. Väster om Forumhuset

Campus skulle i framtiden kunna förtätas genom tillskott av en byggnad väster om Forumhuset. Ett tillskott här skulle stärka Fakultetsgatan som stråk. Den här utvecklingen hör samman med strategierna *Utveckla campusmiljöerna för en hållbar lokalanvändning*, *Tydliggör campusstruktur och entréer*, *Fyll campus med liv*, *Aktivera mellanrum och gränzoner* samt *Premiera hållbar mobilitet*. Utveckling i läge 8 och 9 kräver en parkeringsstrategi och ev. tillskott av p-platser någon annanstans.

10. Södra campus

På platsen där Annexet står idag finns det inom ramen för gällande stadsplan möjlighet att uppföra en rationell permanent byggnad vid behov. Byggnaden får bra kopplingar till Teknikhusets entré mot Studentgatan och bidrar till en ökad trygghet på Studentgatan. Platsen skulle exempelvis lämpa sig väl för utveckling av student- och forskarbostäder som då bidrar med liv och rörelse över dygnet. En ny byggnad här skulle vara del av strategin *Utveckla campusmiljöerna för en hållbar lokalanvändning*, *Fyll campus med liv* och *Aktivera mellanrum och gränzoner*.

11. Bakom Kårhuset

Detaljplanen möjliggör en utveckling bakom Kårhuset. Detta skulle kunna vara positivt för en ökad trygghet runt Studentgatan och möjliggöra ex. en utökad studentverksamhet eller student- och forskarbostäder. Vid utveckling här bör hänsyn tas till grönstrukturen i den här delen av campus. Kopplas till strategierna *Fyll campus med liv* och *Aktivera mellanrum och gränzoner*.

12 och 13. Östra campus

Detaljplanen för campus östra delar från 1999 tillåter bebyggelse för universitetsverksamhet, på de båda parkeringsplatserna öster om Östra Mark och längst österut. Tillåten bebyggelse är fyra respektive sex våningar och därmed högre än övrig bebyggelse på campusområdet. Dessa ytor skulle lämpa sig väl för studentbostäder vilket skulle kräva en ny detaljplan. Stora delar av östra campus är också märkta med prickmark på grund av deras stora natur- såväl som kulturvärden. Eventuell bebyggelse av dessa delar bör därför ske med stor hänsyn till omgivande natur- och kulturvärden.

	1. Utveckla campusmiljöerna för en hållbar lokalanvändning	2. Tydliggör campusstruktur och entréer	3. Aktivera mellanrum och gränzoner	4. Fyll campus med liv	5. Öka biodiversiteten	6. Premiera hållbar mobilitet
Campusstruktur och utemiljöer						
A1. Fakultetsgatan		○	○	○	○	○
A2. Campusparken			○	○	○	
A3. Universitetsstråket		○	○	○		
A4. Infart Studentgatan		○	○	○	○	○
B. Infart från Universitetsgatan		○				○
C. Universitetsplatsen		○	○	○		
D. Odlingsträdgård			○	○	○	
E. Idrottsplatsen			○	○		
F. Förstärkning av grönstruktur och ökad trygghet vid campusområdets baksidor		○	○	○	○	
Byggnader 2035						
1. U8	○	○	○	○		
2. Påbyggnad och utveckling av Långhuset	○	○	○	○		
3. Hubben	○					
4. Bilbergska huset	○					
5. Teknikhuset	○					
6. Annexet	○					
7. Gymnastik och idrottshuset	○		○	○		
Utveckling mot och bortom 2050						
8. Nordvästra campus	○	○	○	○		○
9. Väster om Forumhuset	○	○	○	○		○
10. Södra campus	○		○	○		
11. Bakom Kårhuset			○	○		
12. Östra campus	○					
13. Vid Östra Mark	○					

Campus USÖ

CAMPUS USÖ

Campus USÖ som består av Hus X är idag ett väl fungerande litet campusområde bestående av en rationell byggnad, väl gestaltade utemiljöer och en stark koppling till sjukhuset. Den senaste tillbyggnaden av huset, färdigställt under 2023, har gjort att det i nuläget finns plats att växa för verksamheten framåt. I en nära framtid används därför framförallt strategin *Utveckla campusmiljöerna för en hållbar lokalanvändning* i utveckling av byggnaden, för att verksamheten ska kunna växa på ett hållbart sätt och byggnaden nyttjas till sin fulla potential.

På längre sikt behöver universitetet dock säkra att det finns markresurser att utvecklas på och man behöver därför bevaka utvecklingen i omgivningen.

Utveckling söderut och österut

I strukturplanen för Campus USÖ föreslås att utvecklingsriktningen är mot öster runt platsen där vattentornet står. På andra sidan om gatan Slussgränd pågår en detaljplan som möjliggör ett par större byggnader för universitets- och forskningsverksamhet. Söderut ligger S-huset som består av en äldre byggnad med historiskt värde och en tillbyggnad från 60-talet, där tillbyggnaden skulle kunna ersättas av en mer rationell och verksamhetsanpassad byggnad. Samtliga dessa möjligheter ligger på fastigheter som ägs av regionen.

I regionens fastighetsutvecklingsplan från 2018, pekas dessa delar av sjukhusområdet ut som lämpliga för utbildning och forskning, men då inte enbart för universitetsändamål.

I dagsläget håller Region Örebro Län på att uppdatera fastighetsutvecklingsplanen. Det är viktigt att universitetet bevakar dessa framtida expansionsmöjligheter i kontinuerlig dialog med regionen. En utveckling i dessa lägen innebär en implementering av strategierna *Tydliggör campusstruktur och entréer*, *Aktivera mellanrum och gränzoner* och *Fyll campus med liv*.

CV-området

Norr om Hus X pågår utvecklingen av CV-området. Örebro universitet för kontinuerlig dialog om lämpliga platser för den långsiktiga utvecklingen. I strukturplanen markeras några platser norr om Södra Grev Rosengatan för möjlig utveckling på sikt. Byggrätterna ligger mitt i den vackra kulturmiljön med anslutning till grönområden.

Utveckling norrut anses inte vara bäst lämpad för den kortsiktiga utvecklingen av universitetets verksamhet. Södra Grev Rosengatan är en trafikerad gata som dessutom är länken för blåljusfordon till och från akutmottagningen, och X-husets fasad är något av en baksida mot den gatan. Det är därför en utmaning att få en sammanhållen campusmiljö åt det norra hållet. En utveckling norrut för universitetsverksamhet är troligtvis längre fram i tiden men om en sådan görs är det viktigt att beakta strategin *Tydliggör campusstruktur och entréer*. Utveckling av CV-området är positivt för Campus USÖ och bidrar till strategin *Fyll campus med liv*.

Campus Grythyttan

CAMPUS GRYTHYTAN

De fysiska förutsättningarna för utveckling av Campus Grythyttan är goda. Det är ett naturskönt område med möjlighet att skapa en tät och varierad campusmiljö.

Campusutvecklingen är helt beroende av hur och var verksamheten kommer att utvecklas på sikt. Föreslagen strukturplan öppnar upp för möjligheter för verksamheten att utvecklas på platsen och tillskapa nya verksamhetslokaler vid behov.

Förtätning av området

Strukturplanen presenterar tre byggnadskroppar som knyter samman området. Dessa är placerade vid den angöringsväg som ska nå det tilltänkta villaområdet nordost om campus, och mellan Måltidens Hus och Kärnhuset. Byggnaden närmast korsningen lämpar sig väl för universitetsverksamhet och de två övriga byggnaderna skulle kunna fungera antingen som universitetslokaler eller som student-/gästbostäder. Entrén till Måltidens Hus tydliggörs och förstärks genom en mindre tillbyggnad. Den är placerad för att ta största möjliga hänsyn till byggnadens unika uttryck.

Studentkåren har, efter att Hälsans Hus avvecklats, sin verksamhet i Kärnhuset. Vid en utveckling av campusområdet finns det önskemål om att ha miljöer för studentverksamheten som är mer separerade från övrig verksamhet.

Föreslagna tillkommande byggnader i strukturplanen ligger utanför Akademiska Hus fastighet och kan göras till del av den detaljplan som Hällefors kommun vill ta fram för

villaområdet nordost om campusområdet. Detaljplanen är i nuläget vilande men vid dess fortsättning är det önskvärt att Akademiska Hus och Örebro universitet bevakar frågan om universitetets möjliga utveckling inom området för detaljplanen. Genom förtätning av området används strategierna *Utveckla campusmiljöerna för en hållbar lokalanvändning* samt *Tydliggör campusstruktur och entréer*. Möjliga nya bostäder i direkt anslutning till campusområdet bidrar till strategin *Fyll campus med liv*.

Utveckling av utemiljön

Områdets utemiljö bör utvecklas genom tydligare stråk mellan byggnaderna och fler vistelsezoner längs dessa för att stärka känslan av att det är ett campusområde och inte solitära byggnader. Entrén till campusområdet tydliggörs för att välkomna besökare till området. Kopplingen till sjön Sör-Älgen förstärks genom att verka för anläggning av badbrygga och stärka de visuella kopplingarna. Detta är utanför den mark där universitetet och Akademiska Hus har rådighet och därför bara ett önskemål men något att verka för i dialog med Hällefors kommun. Vid utveckling av utemiljön implementeras *Aktivera mellanrum och gränzoner*, *Öka biodiversiteten* och *Tydliggör campusstruktur och entréer*.

Universitetet bör bevaka kollektivtrafikfrågan och verka för bra förbindelser mellan samtliga campusområden, som del av strategin *Premiera hållbar mobilitet*.

10

Fortsatt arbete

Campusplanen är ett övergripande strategiskt dokument som visar på en långsiktigt hållbar utveckling av Örebro universitets tre campusområden. Som ett komplement till campusplanen har en aktivitetsplan tagits fram som listar projekt och aktiviteter som alla bidrar till campusplanens mål och vision för den fysiska utvecklingen av campusområdena.

Akademiska Hus har en målsättning att campusplanerna ska aktualiseras vart femte år. Detta innebär inte att helt nya campusplaner ska tas fram vart femte år, men att campusplanen ska ses över för att hållas aktuell.

Aktivitetsplanen är ett levande dokument som kontinuerligt ses över och följs upp. Dokumentet ägs av Örebro universitet och Akademiska Hus och förvaltas av en campusgrupp med representanter ifrån dessa två organisationer. Aktivitetsplanen fungerar som ett arbetsverktyg för campusgruppen i arbetet med implementeringen av campusplanen. Samverkan kommer även behöva ske med andra organisationer, främst Region

Örebro Län och Örebroporten, när det gäller att realisera delar av campusplanen som ligger inom dessas domäner. Att redan vid arbetet med campusplanen sätta samman gruppen som ska ta campusplanen och aktivitetsplanen vidare har i tidigare campusplaner visat sig vara en framgångsfaktor för arbetet framåt.

Dokumentet innehåller såväl större byggprojekt som mindre åtgärder i den fysiska miljön, tillsammans med planer och utredningar, vilka fungerar som beslutsunderlag för arbete framåt. I aktivitetsplanen finns även aktiviteter i närområdet med, som inte Örebro universitet och Akademiska Hus har full rådighet kring. Dessa aktiviteter bedöms ha påverkan på campusområdenas utveckling och är därför viktiga att bevaka och kontinuerligt föra en dialog kring.

Aktiviteter som listas i aktivitetsplanen ska kunna påbörjas inom en 3-årsperiod, och planen fylls successivt på med fler projekt som går i linje med den föreslagna utvecklingen i campusplanen.

PROJEKTORGANISATION

Styrgrupp

Louise Pålsson, universitetsdirektör, Örebro universitet
Anna-Karin Andershed, prorektor, Örebro universitet
Anna-Karin Anderwall, fastighetschef, Akademiska Hus
Johan Svahn, avdelningschef, Akademiska Hus

Projekttledning

Rickard Ålund, fastighetschef, Örebro universitet
Mikael Hagerfors, strategisk fastighetsutvecklare, Akademiska Hus
Andreas Eklöf, projektledare, Probility

Projektgrupp

Anna Kärrman, NT-fakulteten, Örebro universitet
Samuel Edelbring, MH-fakulteten, Örebro universitet
Anna-Karin Larsson, HS-fakulteten, Örebro universitet
Selma Salihovic, HS-fakulteten, Örebro universitet
Marie Brodin, KomSam, Örebro universitet
Anna-Eva Olsson, campusavdelningen, Örebro universitet
Saman Danesh, campusavdelningen, Örebro universitet
Mattias Prasitsom Edin, Örebro studentkår
Simon Lindholm, Örebro studentkår
Marcus Tegen, förvaltare, Akademiska Hus
Peder Hallkvist, stadsarkitekt, Örebro kommun
Johanna Thuresson, planarkitekt, Örebro kommun
Ellinor Sundqvist, avdelningschef, Region Örebro Län
Tove Wennberg, arkitekt, Inobi
Magnus Schön, landskap, KOD (adj.)
Linda Andersson, trafik, Akka planering (adj.)

Produktion

Probility och Inobi

Layout och bild

Layout: Akademiska Hus & Inobi

Planer och illustrationer:

Inobi
Kod
Akka

Min karta lantmäteriet s. 11, 16

Figur för planetära gränser s. 22 (Azote for Stockholm Resilience Centre, based on analysis in Richardson et al 2023.)

Jenny Wallmark s. 39

Örebro kommun s. 26, 27

Region Örebro län s. 26

Foto:

Terése Classon Sundh s. 1
Kicki Nilsson s. 1, 13
Terése Andersson s. 1, 4, 11
Jonas Classon s. 1, 40
Markus Winsa s. 11, 37
Hans Lundholm s. 11
Nicke Messo s. 18
Daniel Gustafssons. 24
Petter Koubek s. 37
Martin Livian s. 44, 45
Linus Grabö, s. 60-61
Akademiska Hus s. 14-15
Örebro universitet s. 18, 37
Tove Wennberg s. 31, 45

